

జన ద)హస్సం

13995

వై.వి. వెంకటేశ్వర
 సహాయక రక్ష
 దాశరి సుబ్రహ్మణ్యం
 D. Subrahmanyam
 రి.

నవ
 క
 ర
 జ
 కృష్ణ

విషయ పట్టిక

—(0)—

పేజీ	పేజీ
జగద్రహస్యం	1 గొప్ప(రైల్వే)సారంగమాగ్ధములు 57
సృష్ట్యరంభము	2 పెద్ద (రైల్వే) ప్లాటుఫారములు 58
చరిత్రయుగములు	3 గొప్ప గంటలు 59
శకములు	„ ఉన్నతభవనములు_గోపురములు 60
భూ-ఖగోళ విశేషములు	4 గొప్ప భూకంపములు 61
స్వ-పర ప్రదక్షిణ	6 ప్రపంచమున కెద్దని 62
కాలవ్యత్యాసములు	7 గొప్ప ఓడకాలువలు 66
వృత్తాంత కాలపట్టిక	10 ప్రపంచచతురములు 68
భూగోళము	42 ప్రపంచ ప్రభుత్వములు 73
సముద్రములు	„ ప్రపంచ పరిశోధనలు 80
భూఖండములు	43 ప్రాచీన భారతవైశ్యపులెక్కలు 84
కెద్ద ద్వీపములు	44 ఇప్పటి వైశ్యపులెక్కలు 85
కెద్ద మెరకలు	45 ఆశ్వవైశ్యపులెక్కలు 86
మిక్కిలి పల్లములు	„ యుద్ధపరికరములు „
కెద్ద యెడారులు	46 మంసుగుండుసామాను 88
ఉన్నత శైలములు	„ శేషకపైజు 89
అగ్నిపర్వతములు	49 అటల కోర్టులు „
కెద్ద నదులు	„ గొప్ప అంకట్టులు 90
గొప్ప సరస్సులు	51 పోస్టాఫీసుల చరిత్ర „
గొప్ప జలపాతములు	53 అంటుకోగములు 91
సప్తమహాద్భుతములు	54 శాశ్వత క్యాలెండరు 92-93
మధ్యయుగ నిర్మాణములు	55 ఆహార పదార్థములు 94
నవయుగ నిర్మాణములు	„ వాడికొట్టుకొను లేటు 96
రాబోవు యుగనిర్మాణములు	56 కెద్ద రైలువంతెనలు „
గొప్ప వంతెనలు	„ కెద్ద జీతాలు 97

(కైటిక్ లోపలి పేజీ చూడవలెను.)

అంకితము :

మా తృ దే వి కి ;

ప్రభుత్వం

మొదటి మాట

ఈ రచన కుపకరించిన గ్రంథముల కర్తలకు కృతజ్ఞతలు. ప్రోత్సహించుటయేగాక సహాయ సంపత్తి నొసంగిన మ. రా. శ్రీ డి. పరిపూర్ణయ్య నాయుడు (Headmaster and Manager: Hindu Higher Ele. School-Repalle) (రేపల్లె) గారికి మా ధన్యవాదములు.

ఆంధ్రపాఠశ్వరమున నిట్టి గ్రంథములేని కొఱతను దీర్చి, ఆంధ్రపాఠకుల శ్రమను సులువుపఱచవలెనను గాఢవిశ్వాసముతో వ్యయ ప్రయాసలను సరకుగొనక నిందుల కుద్యమించితిమి. ఇందు బొందుపఱచిన విషయములను (తాలు-తప్పలను వేఱుపఱచి) సమకూర్చునెడ గొన్ని పెద్దగ్రంథములు (?) మాకు నష్టకష్టముల జవిజూపించినను మేము నిరుత్సాహముకెందక గమ్యమును కేర యత్నించుటకు హేతువు ఈ గ్రంథము అక్షరాస్యులైన ప్రతియాంధ్రుని కరకమల మలంకరించి జగద్రహస్వం బెఱుకపఱచగలదను మహదాశయమే కాని, ~~ఇట్లు~~

ఇట్లు,

గ్రంథకర్తలు.

జగద్రహస్యం

పృథ్వీ దేవిగణాః, పయాంసికణికాః, ఘృష్ణస్ఫులింగోలఘాః!
తేజో, విశ్వసనంచుత్, తనుతరంగంధ్రంసునూత్మంనభాః॥
(కులశేఖరకృతము)

విశ్వమనంతము.

విశ్వస్వరూపమున భూమి యొక చిన్న నలుసువంటిది.

- ,, సముద్రములు తుంపరతుల్యములు.
- ,, ప్రచండతేజముమిణుగురుకాంతిసమము.
- ,, పాహావాయు హాసనిర్భయసమాచము.
- ,, మహాకాశము స్వల్ప రంధ్రపరిమితము.

సృష్టి వైచిత్ర్య మద్భుతము.

సృష్టిరహస్య మభేద్యము.

స్వప్యారంభము

ఆర్యసంప్రదాయ ప్రకారము.

కృతయుగమునకు:-	17,28,000	సంవత్సరములు.
త్రేతా ,,	12,96,000	,,
ద్వాపర ,,	8,64,000	,,
కలి ,,	4,32,000	,,

4 యుగములు ఒక మహాయుగము.

ఒక మహాయుగమునకు:- 43,20,000

71 మహాయుగములు ఒక మన్వంతరము.

ఒక మన్వంతరమునకు:- 30,67,20,000

స్వాయంభువ, స్వారోచిష, ఉత్తమ,

తామస, రైవత, చాక్షుషాది

(ఆరు) మన్వంతరములు గడచినవి.

ఆరుమన్వంతరములకు:- 184,03,20,000

ఇది 7వ (వైవస్వత) మన్వంతరము.

ఈ మన్వంతరములో కడచిన

27 మహాయుగములకు:- 11,66,40,000

ఈ 28వ మహాయుగములో కడచిన

3 (కృత-త్రేతా-ద్వాపర) యుగములకు:- 38,88,000

ఇది కలియుగము.

ఈ యుగములో శృవ. (క్రీ. 1941వ) సంశ్చరమునకు 5,041

మొత్తము:- 196,08,53,041 ఏండ్లు.

విదేశీయ వైజ్ఞానికులు కొందరు 200 కోట్ల సంవత్సరములు
 ,, కొందరంతయు వైకాలముని తగవులాడుచున్నది.

చరిత్ర యుగములు

ప్రారంభము

రాతియుగము:- క్రీ. పూ 6 లక్షల సంవత్సరములు.
 క్రొత్తరాతియుగము:- క్రీ. పూ 4 లక్షల ,,
 లోహయుగము:- క్రీ. పూ 15 వేల ,,
 క్రొత్తలోహయుగము:- క్రీ. పూ 5 వేల ,,
 అగ్నియుపయోగము మానవులు
 గుర్తించినది:- క్రీ. పూ 60 వేల ,,
 సంఘములస్థాపన:- క్రీ. పూ 10 వేల ,,

శకములు

వౌద్ధశకము:- క్రీ. పూ 550 సం॥ మొదలు
 విక్రమార్కశకము:- ,, ,, 57 ,,
 క్రీస్తుశకము:- ,, ,, 1 ,,
 శాలివాహనశకము:- క్రీ. త. 78 ,,
 మహమ్మదీయ (హిజరా) శకము క్రీ. త. 622 ,,

భూ-ఖగోళ విశేషములు

సూర్యుడు:- 656694324 లక్షల చ. మైళ్లవై శాల్యం

„ భూమికంటె 3,33,432 ఇంతలు పెద్ద

„ వాయుపదార్థముగు యగ్నిగోళము

సూర్యుని వ్యాసము (మధ్యకొల్ల) 8,64,100 మైళ్లు.

„ వేడిమి 12,000 డిగ్రీల “ఫారన్ హీట్” ఉండును

„ కాంతి 499 సెకండ్లకు భూమిని చేరును.

(కాంతి సెకండునకు 1,86,000 మైళ్ళ వేగమున పోవును)

అతిదూరముగు ఖగోళకాంతి 14 కోట్ల వత్సరములకు భూమిని చేరగలదు.

సూర్యునకు:- స్వయంప్రకాశము కలదు.

(ఈ క్రింది గ్రహములు సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచుండును)

		లక్షల మైళ్లు దూరము.	ఒక చుట్టుకు పట్టా దినములు.
సూర్యునకు:-	బుధుడు	360	88
„	శుక్రుడు	670	225
„	భూమి	915 నుండి 945	365
„	అంగారకుడు	1410	687
„	బృహస్పతి	4830	4392
„	శని	8860	10,759

„ (యుశేనసు) అరుణుడు	17,820	30,686
„ (నెపూనసు) వరుణుడు	27,930	60,181
(గ్రహములు స్వయంప్రకాశములు కావు)		

చంద్రుడు:- వ్యాసము (మధ్యకొల్ల) 2,160 మైళ్ళు.

„ భూమికి 2,38,857 మైళ్ళ దూరమున కలడు.

„ భూమిని 27 రోజుల గ. 4 ల, ని. 43 ల, 11.5 సెకండ్లకు ఒకసారి చుట్టి తిరుగును.

చంద్రుని విస్తీర్ణము 1,46,57,000 చ. మైళ్ళు
(చంద్రునకు స్వయంప్రకాశము లేదు)

నక్షత్రములు:- సూర్యునివలెనే స్వయంప్రకాశములు.

„ సూర్యునికంటె ననేకరెట్లు పెద్దవి.

„ 7000 మామూలు చూపుకలవారు చూతురు.

„ 160 కోట్లు తెలిస్తోవుద్వారా చూడవచ్చును.

„ 3000 కోట్లు బలీయమగు దుర్భిణిద్వారా చూడవచ్చును.

(ఇంకను తమకాంతి భూమిపైపడనివి, దుర్భిణికి కూడా కాన్పింపనివి యగు నక్షత్రము లెన్నియో యుండును.)
ప్రతి నక్షత్రమునకు చుట్టుతిరుగు ఉపగ్రహములు కలవు.

స్వ-పర ప్రదక్షిణ

బుధుడు:- తనచుట్టులా తిరుగుచు సూర్యునిచుట్టుతిరుగును.

శుక్రుడు:-

“

”

భూమి:-

“

”

భూమి:- గుండ్రముగ నారించి పండువలె పైనదిమి
నట్లుండును.

“ వ్యాసము (మధ్యకొల్ల) 7950 మైళ్లు.

“ వ్యాసము (మధ్యకొల్ల) 24 మైళ్లు భూమధ్య రేఖకన్న
ధృవముల యొద్ద తక్కువ.

“ గం. 24 ల కొకపర్యాయము తనచుట్టులా తిరుగును.

“ 592 “క్విన్ టీలియన్” టన్నుల బరువు.

భూగర్భమునకు భూతలమునకు 4000 మైళ్ల దూరము.

భూతలమునుండి 3 మైళ్ల లోతువరకు } వాయు
“ 10-12 మైళ్ల యెత్తువరకు } మండలము.

(వాయుమండలమున కావలమనము జీవింపజాలము.)

భూమిపైనుండి 5 మైళ్ల యెత్తున కెట్టిపీటయు నెగురలేదు.

కాలవ్యత్యాసములు

(ఇండియాలో స్టాండర్డు టైము పగలు గం 12 ల వేళ
యితర దేశముల ప్రధాననగరముల టైము.)

పట్టణము పేరు.	దేశము పేరు.	గం. ని.
అడిలేడ్:-	(Ans)	సాయంత్రం 4-0
బ్రెస్ బెన్:-		4-30
సిడ్నీ:-	ఆస్ట్రేలియా	4-30
మెల్ బోర్న్:-		4-30
టాక్సియో:-	జపాను	3-30
కయిరో:-	ఈజిప్టు	ఉదయం 8-30
కేప్ టౌన్	దక్షిణాఫ్రికా	8-30
డల్లెన్	ఇర్లాండు	6-30
జిబ్రాల్టర్	మెడిటరేనియన్	6-30
లిస్బన్	పోర్చుగల్	6-30
లండన్	ఇంగ్లాండు	6-30
మాడ్రిడ్	స్పెయిన్	6-30
మాలా	మెడిటరేనియన్	7-30
మాస్కో	రష్యా	9-30
పారిస్	ఫ్రాన్సు	6-30
రోమ్	ఇటలీ	7-30
వియన్నా	ఆస్ట్రీయా	7-30

కలకత్తా	హిందూ	మధ్యాహ్నం	12-23
చికాగో	అమెరికా		12-30
హంకాంగు	చైనా		2-30
న్యూయార్కు	అమెరికా		1-30
బట్టావా	కెనడా		1-30
రంగూన్	బర్మా		1- 0
సింగపూర్	మలయా		1-30
జెహూసలమ్	పాలస్తయిన్	రాత్రి	8-30
బెర్లిన్	జర్మనీ		7-30

(మద్రాసు మధ్యాహ్నం గం॥ 12 ల వేళ
యితరచోట్లపైము.)

ఏథెన్సు	గ్రీసు	ఉదయం.	8-14
బొంబాయి	ఇండియా		11-31
కేప్ టౌన్	దక్షిణాఫ్రికా		6-53
కాన్ స్టాంటినోపిల్	టర్కీ		7-35
డెల్లిన	ఇంగ్లండు		6-14
ఎడిన్ బరు	స్కాట్లండు		6-26
గ్లాస్ గో	ఇంగ్లండు		6-22
జెహూసలమ్	పాలస్తయిన్		9- 0
లిస్బన్	పోర్చుగల్		6-22
మాడ్రిడ్	స్పెయిన్		6-24
మోస్కో	రష్యా		9- 9

పట్టణము పేరు.	దేశము పేరు.	గం. ని.
లెనిన్ గ్రాడ్	రష్యా	ఉదయం 8-40
సజ్		6-49
వియన్నా	ఆస్ట్రియా	7-45
బోస్టన్	యు. యన్. ఎ, మధ్యాహ్నం	1-57
న్యూయార్క్	"	1-53
ఫిలడల్ఫియా	"	1-38
కొడక్	"	1-54
కల్కత్తా	ఇండియా	0-33
అడిలేడ్	Aus	3-50
పెకిన్ గు	చైనా	2-25
ఆమ్స్టర్డమ్	హాలండు	రాత్రి 6-58
బెర్లిన్	జర్మనీ	7-33
బ్రెస్లెలు	బెల్జియం	6-56
కొపెన్ హేగన్	డెన్మార్క్	7-29
చార్లెస్టన్	ఇటలీ	7-24
రోమ్	"	7-29
మార్టా	మెడిటరేనియన్	7-37
స్టాన్	ఫ్రాన్సు	7- 4

వృత్తాంత కాల పట్టిక.

క్రీ. పూ.

5000 పర్షియాలో రాజధాని నగర నిర్మాణము.

4000 బాబిలోనియంలో సుమెరియనులపాలన.

3400 ఈజిప్టులో రాజపరిపాలనము.

3000-2500 ఈజిప్టుదేశమున కెయిరోకు యెదురుగా
60 మైళ్లు నైశాల్యముగల “పిరమిడ్ల” నిర్మాణం.

2900 మోహన్ జోదారో విజ్ఞానము.

2500 ఇండో యూరపియనుల పూర్వము శూన్యకాస్మి
యను సముద్రతీర నివాసము.

2245 అషూర్ (Ashur) చేత అస్సీరియా సామ్రాజ్య
ముఖ్యపట్టణమగు “నై నవ” కట్టబడెను.

2000 క్వేత ఇండో యూరపియనుల పంజాబు నివా
సము. నై దిశ విజ్ఞానారంభము.

1453 మొదటి బలింపికు.

1350 ఈజిప్టుప్రభువు “యి టెన్ కుహమన్” మరణము.

1200-1000 “బుగ్వేడ” ఉత్పత్తికాలము.

1193-83 ట్రాజన్ యుద్ధము; ట్రాయ్ పతనము.

1017-978 సాల్మను ప్రభువు; జెరూసలంలో ఆలయ
నిర్మాణము.

1000 హోమరు జీవితము.

క్రీ. పూ.

860 కార్తీజి నిర్మాణము.

790 ఎతియోపియనులు ఈజిప్టును జయించి 25వ రాజ
వంశమును స్థాపించిరి.

776 ఒలింపికు సువత్సరారంభము.

753 రోము నగర నిర్మాణము.

745 3వ టిగ్లతు పిలేసరు బాబిలను జయించి క్రొత్త
అస్సీరియా రాజ్యస్థాపన చేసెను.

722 2వ సార్గను అస్సీరియనులకు ఇనుప ఆయుధ
ముల నిచ్చెను.

721 2వ సార్గను ఇస్రాయేలీయుల ప్రవాస ముపెను.

„ “టాల్మీ” మొదటిసారి చంద్రగ్రహణము రికార్డు
చేసెను.

680 ఎషర్ హడ్డను ఈజిప్టులో కీర్తి పురము బట్టుకొని
25వ రాజవంశమును తొలగించెను. పాణిని
జీవితము.

664 ఒకటవ సమెటికసు ఈజిప్టును మరల స్వతం
త్రముచేసి 26వ రాజవంశము స్థాపించెను.

608 ఈజిప్టు ప్రభువు నెకో యూదరాజగు జోషి
యాను మెగిడ్తో యుద్ధమున నోడించెను.

606 చాల్డియనులు-మీడులు నినేవాను పట్టుకొనిరి.
చాల్డియను సామ్రాజ్య స్థాపన.

క్రీ. పూ.

- 605 పార్శ్వమత స్థాపకుడగు “జొరాస్టరు” పారసీక మున వసించెను.
- 604 నెకో యూఫ్రేటీసు నదివరకు పోయి, 2వ నెబూకడ్ నెజ్జరుచే నోడెను; నెబూకడ్ నెజ్జరు యూదులను బాబిలనుకు కొంపోయెను.
- 550 గౌతమబుద్ధుని జీవితారంభము. చీనాలోని కన్యాసియసు, లోత్సేలు ఈకాలముననే జీవించిరి. జైనమతస్థాపకుడగు మహావీరు డప్పుడే యుండెను.
- 539 సైరసు బాబిలను పట్టుకొనెను. పారసీక సామ్రాజ్య స్థాపనచేసెను.
- 521 ఒకటవ డెరయసు (పారసీకచక్రవర్తి) పాలనము; సిథియాపై ఆతని దండయాత్ర.
- 500 పురాణ రచనా కాలము.
- 490 మారథన్ యుద్ధము.
- 480 ధర్మాపిలే, సలమిస్ యుద్ధములు.
- 479 ప్లటియా, మైకేలు యుద్ధములలో పారసీకుల పరాజయము.
- 477 గౌతమ బుద్ధుని మరణము.
- 474 సిసిల్గ్రీకులు ఎట్రుస్కను న కాదళమును నిర్మూలించిరి.

క్రీ. పూ.

431-404 పెలపనీషను యుద్ధము.

401 ,, పదివేల సైనికుల పలాయనము.

399 సోక్రటీసు శిక్షింపబడెను.

390 గాలులు రోమును నాశనముచేసిరి.

359 “ఫిలిపు” మాసిడను రాజుయెను.

356 అలెగ్జాండరు జననము.

338 చరోనియా యుద్ధము.

336 మాసిడోనియా సేనలు ఆసియా దాడి ప్రారంభించెను. “ఫిలిపు” హత్య.

334 గ్రానికసు యుద్ధము. అలెగ్జాండ్రీయాలో గ్రంథాలయ నిర్మాణము.

333 ఇస్ససు యుద్ధము.

331 ఆర్బేలా యుద్ధము.

330 మూడవ డెరయసు మరణము.

327 అలెగ్జాండరు పోరసుల యుద్ధము.

323 అలెగ్జాండరు మరణము.

321 మూర్య సామ్రాజ్యరంభము. చంద్రగుప్తుడు పంజాబును స్వతంత్ర మొనర్చెను. కాతైన పోర్కు యుద్ధమున “సామైట్ల”చే గోమను లోడింపబడిరి.

క్రీ. పూ.

321 శాత్రూయనుని కాలము, చాణక్యుని జీవితము.

---

281 ఇటలీపై ఫిర్రసు దండయాత్ర.

280 హెరాక్లియా యుద్ధము.

279 అస్కులం యుద్ధము.

278 అసియా మైనరుపై గాలులు దండెత్తి గలేషి
యాలో సెరపడిరి.

275 ఫిర్రసు ఇటలీ⁰ విడిచెను.

264 అశోక చక్రవర్తి రాజ్యరంభము. ఒకటవ
“పూనికు” యుద్ధము.

---

260 మైలే యుద్ధము.

256 ఎక్నమసు యుద్ధము.

246 అశోకుని ఆంధ్ర, కళింగ దేశములపై దండ
యాత్ర. భారత జాతుల విదేశ యాత్రారం
భము. సింహళ చీనాలలో జాధమత వ్యాప్తికా
రంభము. చీనాలో షిహ్వంట్స్ “త్సిన్” రాజ్య
రంభము.

228 అశోకుని మరణము.

---

220 షిహ్వంట్స్ చీనా చక్రవర్తి అమ్యెను.

214 చీనా మహాప్రళాకార నిర్మాణరంభము.

210 షిహ్వంట్స్ మరణము.

క్రీ. పూ.

202 జామాయుద్ధము.

156 మొట్టమొదట చైనాలో కాగితము తయారు చేసిరి.

146 కార్తీజి నాశము.

133 అత్తలను పెద్దచుమును రోము కిచ్చుట.

102 మారియసు జర్మనుల నోడించెను.

100 మారియసు విజయము. జూలియసు సీజరు జననం.

89 ఇటలీ జనులందరు రోమక పోగులైరి.

73 స్పార్టకసు నాయకత్వమున బానిసల తిరుగుబాటు.

71 స్పార్టకసు పరాజయము; మరణము.

66 పాంపే రోమను సేనల కాస్పియను-యూఫ్రేటిసు ప్రాంతములకు నడిపి ఆలనుల నెదుర్కొనెను.

60 రోమున పాంపే, సీజర్, క్రాసస్ పరిపాలన.

58-51 “సీజరు” గాల్ బ్రటనుల జయించెను.

57 విక్రమశకారంభము.

48 ఫార్సులనువద్ద జూలియసు సీజరు పాంపే నోడించెను.

45 మార్చి 1 జూలియసు సీజరుచేత జూలియసు సంవత్సరారంభం.

44 జూలియసు సీజరు హత్య.

క్రీ. పూ.

41 కార్సన్ లో ఆంటోనీ-క్లియోపాత్రల సమావేశము.

27 రోమను సామ్రాజ్యారంభము; అగస్తసు సీజరు పాలనారంభము. ఆంధ్రరాజులు మగధరాజ్యము జయించిరి.

4 నాజరతుయొద్ద క్రీస్తు పుట్టిన నిజసంవత్సరము.

క్రీ. త.

1 క్రైస్తవ శకారంభము.

14 అగస్తసు మరణము; ఔబీరియసు రాజ్యారంభము.

30 క్రీస్తు కొరతవేయబడెను.

41 కలిగ్యులాహత్య. రోమక సైన్యం క్లాడియసును చక్రవర్తిగ నొనర్చెను.

61 బ్రిటనులో రోము సైనికుల హత్యలు.

64 రోముపట్టణ దహనము. నీరోచక్రవర్తి తొలుదొల క్రీస్టియనుల వధించెను.

68 రోమక చక్రవర్తియగు “నీరో” ఆత్మహత్య. గల్బా, ఒథో, విటలసులు వరుసగ చక్రవర్తులైరి.

69 వెస్పేసియను రోమక చక్రవర్తి అయ్యెను.

79 పాంపే-“హెరూక్యలం”ల నాశము.

క్రీ. త.

- 78 శాలివాహన శకారంభము.
-
- 102 చీనా ప్రభువగు “పాన్ చా” రాజ్యం కాస్పి
యను సముద్రమువరకు వ్యాపించెను.
- 116 రోమక సామ్రాజ్య-ఉచ్ఛదశ.
- 117 ట్రాజను తరువాత హేడ్రీయను రోమక చక్ర
వర్తి అయ్యెను.
- 133-154 ఆంధ్ర సామ్రాట్టు గోతమీపుత్ర శాతకర్ణి
పాలన సమయము.
- 138 భారత సితియనులు భరతఖండమూనుండి గ్రీకు
లను పూర్తిగ పారద్రోలిరి. కనిష్ఠ చక్రవర్తి
పాలనము.
- 161 ఆంటోనియసు పయసు అనంతరము మార్కసు
అలీరియసు రోమక చక్రవర్తి అయ్యెను.
- 164 మహామారి మొదలిడి, అరీలియసు మరణము
(180) వర కుండెను. (రోమక సామ్రాజ్యమున
యుద్ధకల్లోలము లారంభించి రమారమి శతా
బ్దమువర కుండెను.)
- 220 చీనాలో హాన్ వంశాంతము. (అందు విభేదములు
జనించి 4 శతాబ్దము లుండెను.)
- 227 పర్షియాలో ఆర్సకిడ్ వంశము సంతమందించి
1వ అర్దషిరురాజు “సస్సనిడు” వంశమారంభించెను.

క్రీ. త.

242 మణిబోధారంభము.

247 గాతులు డాన్యూబునది దాటి దాడి సల్పిరి.

251 గాతులవిజయము. డెసియసుచక్రవర్తి మరణము.

260 సస్సిడువంశపు రెండవ నా (పారసీక ప్రభువు)
1వ సేపర్ ఆంటియోల్ పురము బట్టుకొని,
వలేరి యను చక్రవర్తిని బంధించెను.

277 పర్షియాలో “మణి” కొరతవేయబడెను.

284 డయోక్లిషి యను రోమకచక్రవర్తి అయ్యెను.

303 డయోక్లిషి యను క్రైస్తవుల హింసించెను.

311 గలేరియసు క్రైస్తవుల హింస మాన్పెను.

312 కాన్స్టంటైను చక్రవర్తి అయెను.

320 భారతదేశమున గుప్తవంశీయుల పాలనారంభము.

323 కాన్స్టంటైను అధ్యక్షుడై నిసియాలో క్రైస్తవ
సభ జరిపెను

337 కాన్స్టంటైను మరణించుముందు క్రైస్తవమతము
స్వీకరించెను. సముద్రగుప్తుడు చక్రవర్తి అయెను.

361-363 క్రైస్తవమతమునకు బదులు మిత్రమతము
వ్యాపింపచేయ జూలియను యత్నించెను.

392 తియాడోసియసు ప్రాకృశ్చిమ ప్రభువామెను.

395 తియాడోసియసు మరణము, హోనోరియసు,

క్రీ. త.

- ఆర్యే-డియసులు సామ్రాజ్యమును పంచుకొనిరి.
400 మహాకవి కాళిదాసు జీవితము.
-
- 410 రెండవ చంద్రగుప్తుని పాలనము.
-
- 425 వాడాలులు దక్షిణ స్పెయినులోను, హూణులు పన్నోనియాలోను, గాతులు డాల్మేషియాలోను, విసిగాతులు - స్వేవులు పోర్చుగలు - ఉత్తర స్పెయినులలోను నిరమేర్పరచుకొనసాగిరి. ఇంగ్లీషువారు బ్రిటనుపై దాడివచ్చిరి.
- 439 వాడాలులు కాత్తేజ పట్టుకొనిరి.
- 451 అత్తిలుడు గాలుపై దాడి సల్పి ఫ్రాంకులు మున్నగువారిచే ట్రాయెసునొద్ద నోడెను.
- 453 అత్తిలుని మరణము.
- 455 వాడాలులు రోమును దోపిడిచేసిరి.
- 476 ఒడోసిరు పశ్చిమమున చక్రవర్తి లేడని “కాంస్టాంటినోపిలు” కు తెలియచేసెను. పశ్చిమ సామ్రాజ్యంతము.
- 493 ఆస్ట్రీగాతు నాయకుడగు తియోడరిక్కు ఇటలీని జయించెను.
- 527 జస్టీని యను (రోమక) చక్రవర్తి ఆయెను.
- 529 వేయొంట్లు వర్ధిలిన ఏథెనులోని పాఠశాలలను

క్రీ. త.

జస్త్వీనియను నిలుపుచేసెను. ఆతని సేనాని “బలి
పారియసు” నేపిల్లు నగరమును పట్టుకొనెను.

531 మొదటి కొస్రోసు రాజ్యారంభము.

543 కాంస్టాంటినోపిలులో మహమారి.

553 జస్త్వీనియను ఇటలీనుండి గాతుల తొలగించెను.

565 జస్త్వీనియను మరణము.

570 మహమ్మదు జననము.

579 కొస్రోసు మరణము. ఇటలీలో లంబార్డులు
ప్రబలులైరి.

590 రోములో మహమారి విజృంభణ. రెండవ
కోస్రోసు పాలనారంభము.

610 హెరాక్లియసు పాలనారంభము.

619 చీనాలో టాంగురాజ వంశారంభము.

622 హిజీరా శకము. (మహమ్మదు మక్కానుండి
మెదీనాకు వెళ్ళిన వత్సరము.)

624-32 “సారకను” అరేబియా - సిరియా - పర్షియా -
ఈజిప్టుల జయించెను.

627 హెరాక్లియసు నేవాయొద్ద పారసీకుల జయం
చెను. చీనాలో టైత్సంగు చక్రవర్తి అయెను.

భారతదేశమున పులకేశి (చాళుక్య) రాజ్యవ్యాప్తి.

628 రెండవ కవధు తండ్రుని చంపి రాజయెను.

క్రీ. త.

- 622 మహమ్మదు ప్రపంచపు రాజులందరికి లేఖ
లంపెను.
- 629 సుహమ్మదు మక్కాకు తిరిగివచ్చెను.
- 632 మహమ్మదు మరణము. అబూబెకరు ఖలీఫా
అయ్యెను.
- 634 యార్కకు యుద్ధము. ముస్లిములు సిరియా పట్టు
కొనిరి. “ఓమూరు” రెండవ ఖలీఫాఅయ్యెను.
- 635 తైత్సంగు నెస్టరు మిషనరీల కౌతిర్య మిడెను.
- 637 కజెస్సియా యుద్ధము.
- 638 హరవర్చనుని రాజ్యవ్యాప్తి. జహాసలెం ఖలీ
ఫాకు లోబడెను.
- 640 అలెగ్జాండ్రీయాలోని గొప్ప గ్రంథాలయము
కాల్చబడెను.
- 642 హెరాక్లియసు మరణము.
- 643 ఒత్మాను 3వ ఖలీఫా అయెను.
- 655 బైబంటెను నౌకాసేనను మహమ్మదీయు
లోడించిరి.
- 668 కాన్స్టాంటినోపిలును మోవిజా (ఖలీఫా) సము
ద్రముపై ముట్టడి సల్పెను.
- 687 సార్తాలువాసి యగు చేపిను ఆఫ్ఝీషీయా

క్రీ. త.

న్యూస్త్రియాల నేకపరచెను.

711 ఆఫ్రికానుండి మహమ్మదీయ సేన స్పెయినుపై దాడి సల్పెను.

715 ఖలీఫా సామ్రాజ్యము స్పెయినునుండి చీనా వరకు వ్యాపించెను.

717-718 ఖలీఫా (1వ వాలిదు) కుమారుడు సుల్తాన్ నుకు కాంస్టాంటినోపిలు లొంగలేదు.

732 చార్లెసుమార్టెలు ముస్లిములను “పోయిటీర్సు” వద్ద నోడించెను.

751 పెపిను ఫ్రెంచిరాజయ్యెను.

756 మూరులు స్పెయినులో రాజ్యస్థాపనము చేసిరి.

768 పెపిను మరణము.

771 చార్లమను రాజయ్యెను.

774 చార్లమను లుబార్డ్ జయించెను.

786 “హరూన్-అల్-రషీద్” బగ్దాదులో ఖలీఫా ఆయెను. (809 వర కుండెను.)

795 మూడవ లియో పోపయ్యెను. (816 వర కుండెను.)

800 చార్లమనుకు పోపు పట్టాభిషేక మొనర్చెను.

802 ఎగ్బర్టు (ఇంగ్లండులోని) వెస్సెక్సుకు రాజయ్యెను.

814 చార్లమను మరణము.

క్రీ. త.

828 “ఎగ్బర్టు” ఇంగ్లండున కంతకు మొదటి ప్రభు వయ్యెను.

843 లూయీ మరణము. కార్లవింగుల సామ్రాజ్య విచ్ఛిత్తి.

849 “ఆల్ఫ్రెడ్ ది గ్రేట్” జననము.

852 బోరిసు బల్గేరియాకు మొదటి క్రైస్తవరా జాయెను.

865-904 బౌత్తురులగు రష్యనుల నౌకలు కాన్స్టాంటి నోపిలును ముట్టడించెను.

912 దోపిడిగాడగు రోల్ఫునార్మండీ రాజయ్యెను.

919 “హెన్రీదిఫాలరు” జర్మనీ రాజయ్యెను.

936 1వ ఒట్టో జర్మనీ రాజాయెను.

914 రష్యన్ నౌకలు మరల కాన్స్టాంటినోపిలును ముట్టడించెను.

962 ఒకటవ ఒట్టో పోపుచే మొదటి సార్జను చక్ర వర్తి ఆయెను.

987 హుకాపె ఫ్రెంచి రాజయ్యెను. (ఫ్రెంచి) కార్ల వింగు వంశాంతము.

1001 డిశంబరు 10. మహమ్మదుగజనీ మొదటి భారత దేశ దండయాత్ర; పెషావరుయొద్ద జయపాలు నోడించెను.

క్రీ. త.

1016 ఇంగ్లండు, డెన్మార్కు, నార్వేలకు కన్యాయుగ రాజయ్యెను.

1043 రష్యన్ సౌకలు కాంస్టాంటినోపిలును ముట్టడించెను.

1066 ఇంగ్లండును నార్మండి సామంతుడగు విలియం జయించెను.

1071 మెలార్గర్డు యుద్ధము.

1073-85 హిల్డె బ్రాండు (7వ గ్రాంత్) పోషయ్యెను.

1084 రాబర్టు గిస్టార్డు (నార్మన్) రోమును దోపిడి చేసెను.

1087-99 రెండవ అర్బను పోషయ్యెను.

1095 రెండవ అర్బను కెర్మంటుయొద్ద మొదటి మత యుద్ధ మేర్పరచెను.

1096 మతయుద్ధ వీరులు మడిసిరి.

1099 బోయిలను రాజు "గాడ్ ఫ్రె" జయసలం పట్టుకొనెను.

1147 రెండవ క్రైస్తవమత యుద్ధము.

1169 సలాదీను ఈజిప్టు సుల్తానాయెను.

1176 పోపు (3వ అలెగ్జాండరు) సర్వాధికారమును ఫ్రెడరికు బార్బరోసా (వెనిసుయొద్ద) అంగీకరించెను.

క్రీ. త.

1187 సలావీను జరూసలెమును పట్టుకొనెను.

1189 మూడవ కైస్తవమత యుద్ధము.

1193 హిందూరాజ్య క్షీణతారంభము. స్థాణీశ్వరమున
మహమ్మదుగారి పుణ్యేరాజు నోడించెను.

1198-1216 మూడవ ఇక్బోసెంటు సోపయ్యెను.

1202 నాల్గవనుత యోధులు ప్రాచ్యసామ్రాజ్యము
ముట్టడించిరి.

1204 కాంస్టాంటినోపిలును లాటినులు పట్టుకొనిరి.

1206 మొగలు రాజ్యస్థాపకుడగు చెంగిజ్ఘాను పాలనా
రంభము; చైనాను 1215 లో, మధ్యతసియాను
1221 లో జయించెను.

1214 చెంగిజ్ఘాను వెకినుపురమును పట్టుకొనెను.

1215 (క్రీ.శ. 19-జూలై 15?) జానురాజు “మేగ్నా
కాట్టా”ను బారోచ్చు కిచ్చెను; కాని, డాక్యు
మెంటుపై సంతకము చేయలేదు.

1216 2వ హెన్రీ పాలన. ఇంగ్లండులో మొదటి పార్ల
మెంటు.

1227 చెంగిజ్ఘాను(కాస్పియను-శాంతసముద్ర మధ్య
ప్రాంతమును పాలించి) మరణించెను. “ఒక్క
ఛాను” అనంతరాధిపు డయ్యెను.

క్రీ. త.

- 1228 రెండవ ప్రెడరికు 6వ మతయుద్ధ మారంభించి
జహసలం సంపాదించెను.
- 1240 మంగోలులు కీవ్ పురము నశింపజేసి రస్యాను
వశముచేసికొనిరి.
- 1241 సైలీషియాలో లిగ్నిజ్ వద్ద మంగోలుల విజయం.
- 1250 వాహాన్ స్టాఫెను వంశపు ఆఖరు రాజగు
2వ ప్రెడరికు మరణించెను.
- 1251 మంగూఖాను మంగోలు చక్రవర్తి అయెను.
కుబ్లెఖాను చీనాకు సామంతుడాయెను.
- 1258 హులగుఖాను బాగ్దాదు పురమును పట్టుకొని
నాశమొనర్చెను.
- 1259-92 చెనాలో మొగలుచక్రవర్తియగు “కాబూల్
ఖాన్” పాలనము.
- 1260 కుబ్లయిఖాను సామ్రాజ్యాధిపు డయ్యెను.
- 1261 గ్రీకులు లాటినులనుండి కాన్స్టాంటినోపిలును
రాబట్టుకొనిరి.
- 1273 రుడల్ఫు చక్రవర్తిగ యెన్నుకొనబడెను. స్వీట్జర్
లందు పౌరులు సమష్టిరాజ్య మేర్పరచుకొనిరి.
- 1280 కుబ్లయిఖాను చీనాలో యువానవంశ రాజ్య
స్థాపనచేసెను.
- 1292 కుబ్లయిఖాను మరణము.

క్రీ. త.

- 1293 విజ్ఞాననిధియగు రోజరుబేకను మరణము.
- 1295 సాధారణ పార్లమెంటు సమావేశము. (ఇది 1308 లో శాసనాధికారము పొందినది.)
- 1336 విజయనగర సామ్రాజ్య స్థాపనము.
- 1348 యూరపులో మహామారి (ప్లేగు) వ్యాప్తి.
- 1360 చీనాలో మంగోలురాజ్యము గతించెను. (1644 వరకు మింగువంశ పాలన జరిగెను.)
- 1377 పోపు (11వ గ్రీగరీ) రోముకు తిరుగ చేరెను.
- 1378 క్రైస్తవమతపీఠ విభాగము. 6వ అర్చన రోము లోను, 7వ క్లిమెంటు అవిగ్నన్ లోను పోపులైరి.
- 1398 “హస్సు” ప్రేగులో విక్లిఫ్ పక్ష మతము బోధించెను.
- 1415 హస్సును దహింపచేయుట.
- 1417 మతపీఠ విభాగ మంతరించెను.
- 1431 మే 30 జోన్ ఆఫ్ ఆర్కు ఫ్రాన్సులో కాల్చి చంపబడెను.
- 1450-55 జర్మనీలో ముద్రణారంభము.
- 1453 ముస్లిములు 2వ ఖలీఫా నాయకత్వమున కాన్ స్టాంటినోపిలును పట్టుకొనిరి.
- 1476 వెస్టమినిస్టరులో “కాల్ స్టన్” ముద్రణారంభము.
- 1478 స్పెయినులో మిలిటరీ పాలనము.

క్రీ. త.

- 1480 మూడవ ఇవాను (మాస్కోరాజు) మంగోలుల నుండి స్వతంత్రత నొందెను.
- 1481 ఇటలీపై దాడివెడల బోవుచుండగ 2వ మహమ్మదు (తుర్కీసుల్తాను) మరణము.
- 1483-1530 ఇండియాలో బాబరు (మొగలు) పాలనము.
- 1486 “డయజు” దక్షిణాఫ్రికా దక్షిణాగ్రము తిరిగి హిందూ మహాసముద్రము చేరెను.
- 1492 అక్టోబరు 12 కొలంబసు అట్లాంటికు దాటి అమెరికా చేరెను.
- 1493 మొదటి మాక్సిమిలియను చక్రవర్తి ఆయెను.
- 1498 వాస్కోడగామా దక్షిణాఫ్రికా దక్షిణాగ్రము చుట్టి భారతదేశము వచ్చెను.
- 1499 స్విట్జర్లాండు స్వతంత్ర రిపబ్లికు ఆయెను.
- 1500 ఐదవ చార్లెసు జననము.
- 1509 8వ హెన్రీ ఇంగ్లాండు రాజయ్యెను.
- 1513 10వ లియో పోపయ్యెను.
- 1515 1వ ఫ్రాంసిసు ఫ్రెంచి రాజయ్యెను.
- 1517 జర్మనీలో ప్రొటెస్టంటు మతవిగ్భవము.
- 1520-66 సులైమను సుల్తానై బాగ్దాదునుండి హంకీరీ వరకు పాలించెను. 5వ చార్లెసు చక్రవర్తి ఆయెను.

క్రీ. త.

1525 భారతదేశమున బాబరు మొదటి పానిపట్ యుద్ధము గెల్చి, ఢిల్లీ పట్టుకొని, మొగలు సామ్రాజ్యము స్థాపించెను.

1527 జర్మను సేనలు బోర్బను సేనానినాయకత్వమున రోమును కొల్లగొట్టెను.

1529 సులైమాను వియన్నానగరమును ముట్టడించెను.

1530 5వ చార్లెసు పోపుచే నభిషిక్తుడాయెను.
8 హెన్రీ పోపు సంఘముతో కలహించ సాగెను.

1531-35 “హిజారో” పెరూదేశమును జయించెను.

1539 ఏసు సమితిస్థాపనము.

1546 మార్టిను ల్యూథరు మరణము.

1547 4వ ఇవాను (రష్యాచక్రవర్తి) “జారు” బిరుదు వహించెను.

1556-1605 హిందూ దేశమున అక్బరు చక్రవర్తి పాలనము.

1558 5వ చార్లెసు మరణము.

1564 షేక్స్పియరు జననము.

1565 తాలికోట యుద్ధము.

1566 సులైమాను మరణము.

క్రీ. త.

- 1587 ఫిబ్రవరి 8- సోమవారం ("క్వీన్ మేరీ")
శిక్షింపబడెను.
- 1588 జూలై 21-29 స్పెయిను నౌకాబలము ఇంగ్లీషు
నౌకాబలముచే నోడెను.
- 1600 ఈస్టిండియా కంపెనీ స్థాపనము.
- 1603 ఒకటవ జేమ్సు బ్రిటను రాజయ్యెను.
- 1605 నవంబరు 4- తుపాకి మందుచేయు విధానము
"గైఫాక్సు" కన్గ్రెస్సు.
- 1609 ఈస్టిండియా కంపెనీ ప్రతినిధి ఇండియాకు పంప
బడెను.
- 1616 షేక్స్పియరు మరణము.
- 1619 అమెరికా కాలనీలలో బానిసవ్యాపార మా
రంభము.
- 1620 డిసెంబరు 21- అమెరికాలోని "న్యూప్రిమత్"కు
"మేప్లవర్" అను నౌకపై ఆంగ్లేయులు వలస
వెళ్ళిరి. అచట జేమ్సుజాన్ లో సీగ్రోబానిసల
దిగుమతి ప్రారంభము.
- 1625 1వ చార్లెసు ఇంగ్లండు రాజయ్యెను.
- 1626 వెయ్యిలంప్రభువు(సర్ ఫ్రాంసిస్ బేకను)మరణము.
- 1632-1653 టాజ్ మహల్ భవననిర్మాణము.
- 1636 హార్వర్డు-కాలేజి స్థాపనము.

క్రీ. త.

- 1643 14వ లూయీ (ఫ్రాన్సులో) 72 యేండ్ల పాలనారంభము.
- 1644 చైనాలో మింగువంశస్థానమున మంచూవంశ రాజ్య మారంభము.
- 1648 వెస్ట్ ఫేలియా సంధి; అందుచే స్విట్జర్లండు - హోలండులలో రిపబ్లికుపాలన స్థిరపరుపబడెను. ప్రష్యా ప్రాధాన్యముయ్యెను. ఫ్రాండుయుద్ధము; ఫ్రెంచిరాజు జయము.
- 1649 జనవరి 30 ఇంగ్లీషురాజు (1వ చార్లెసు) శిరచ్ఛేదము.
- 1658 ఔరంగజేబు పాలనారంభము. ఇంగ్లండున క్రామ్ వెల్ మరణము.
- 1660 “జాబ్ కార్నక్” కలకత్తానగరము నిర్మించెను. 2వ చార్లెసు (ఇంగ్లండు) రాజ్యారంభము.
- 1674 సెప్టెంబరు 8 బ్రిటిషువారికి అమెరికాలో “న్యూ ఆంస్టర్ డామ్” స్థిరపడి “న్యూయార్కు” అను పేరొందెను.
- 1680 చక్రవర్తి శివాజీ పట్టాభిషేకము.
- 1683 వియన్నాపై ముస్లిముల కడపటి ముట్టడిని హోలండ్ ప్రభువగు 2వ జాను ఆపెను.
- 1689-1725 పీటరు (రష్యా) చక్రవర్తి పాలనము.

క్రీ. త.

- 1694 ఇంగ్లండులో “బ్యాంకు” నెలకొల్పిరి.
- 1701 1వ ఫ్రెడరికు ప్రష్యా రాజయ్యెను.
- 1707 బొరంగజేబు మరణము. మొగలుసామ్రాజ్యము క్షీణింప మొదలిడెను.
- 1713 ప్రష్యాలో “ఫ్రెడరికు” జననము.
- 1715 15వ లూయీ (ఫ్రాంసులో) పాలనారంభము.
- 1736 పర్షియా రాజగు నాదిర్నా ఢిల్లీ నాక్రమించెను.
- 1746-49 ఇండియాలో ఫ్రెంచి-ఇంగ్లీషువారి సోర్రాటములు.
- 1748 మూడవ పానిపట్టు యుద్ధము.
- 1755-63 అమెరికాలోను, ఇండియాలోను అధికారము నక్తే ఫ్రెంచి-ఇంగ్లీషువారికియుద్ధము. ఆస్ట్రీయా-ప్రాన్సు, రష్యాలు మిత్రులైరి. బ్రిటను-ప్రష్యా లేకీభవించెను. (సడేండ్ల యుద్ధము.)
- 1757 ప్లాసీ యుద్ధము.
- 1758 చెంచుర్తి యుద్ధము; ఆంధ్రదేశపు ఉత్తరసర్కారులు ఫ్రెంచివారినుండి ఇంగ్లీషువారి వశమయ్యెను.
- 1759 ఇంగ్లీషుసేనాని“పుల్ఫ్” కెవడాలోని“క్విబెక్”ను పట్టుకొనెను.
- 1760 3వ జార్జ్ బ్రిటనుకు రాజయ్యెను.

క్రీ. త.

- 1763 ప్యారిసు సాధి; కెనడా ఇంగ్లీషువారికి చేరెను.
బ్రిటిషువారు భారతదేశమున బలవంతులైరి.
- 1769 నెపోలియన్ బోనపార్ట్ జననము.
- 1773 భారతదేశమున బ్రిటిషు గవర్నరుజనరలుల పాలనారంభము.
- 1774 వారన్ హేస్టింగ్సు ఇండియాకు మొదటి గవర్నరుజనరలయ్యెను. ఫ్రాన్సులో 16వ లూయీ రాజ్యారంభము.
- 1775 అమెరికా స్వాతంత్ర్య సంగ్రామము.
- 1776 జులై 4. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము.
- 1779 నెపోలియను (ఫ్రాన్సు) కాన్సల్ బిరుదు పొందెను.
- 1783 డిశంబరు 1- చార్లెసు - రాబర్టులు బెల్జియను మీద ప్యారిస్ వద్ద గం. 1-45 ని. లలో 27 మై. పయనించిరి.
- 1787 ఫిలడల్ఫియా సభవారు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు ఫెడరల్ రిపబ్లిక్ పాలనము నిర్ణయించిరి. ఫ్రాన్సు దివాలాస్థితి.
- 1788 జనవరి 26- ఆస్ట్రేలియాకు ఇంగ్లీషువారు వలస వెళ్ళిరి. ఫిబ్రవరి 13- వారన్ హేస్టింగ్సు ప్రభువుల

క్రీ. త.

యెదుట విచారింపజడెను. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రథమ సమావేశము.

1789 ఫ్రెంచి ప్రజావిప్లవారంభము; జూలై 14- బాస్టియలు కోటను ప్రజలు పట్టుకొనిరి.

1791 ఫ్రెంచిరాజు వారెన్నుకు శరారయ్యెను.

1792 సెప్టెంబరు 21- ఫ్రాన్సు రిపబ్లికు ఆయెను.

1793 ఫ్రెంచిరాజు (16వ లూయీ) శిరచ్ఛేదము.

1794 రాబస్పియరు శిరచ్ఛేదము. జాకోబిన్ రిపబ్లికు అంతము.

1795 ఫ్రాంసులో డైరెక్టర పాలన. విప్లవము నణచి నెపోలియన్ సేనానాయకుడై ఇటలీని జయింప వెళ్ళెను.

1796 వేక్సినేషను (టీకాలువేయుట) డాక్టర్ "జన్నక్" కనిపెట్టెను.

1798 ఈజిప్టుపై నెపోలియన్ దండయాత్ర. నైలు యుద్ధము.

1799 (నవంబరు) నెపోలియను ఫ్రాన్సు సర్వాధికారము వహించెను.

1800 ఈస్టిండియా కంపెనీ సూరతును సంపాదించెను.

1804 మే 18- నెపోలియను (ఫ్రాంసు) చక్రవర్తి అయ్యెను.

క్రీ. త.

- 1805 ట్రఫ్లర్గు సమరము; అక్టోబరు 21- నెల్సన్ మరణము. డిశంబరు 2- ఆస్ట్రేలిడ్జ్ యుద్ధము.
- 1806 రోమక సామ్రాజ్యాంతము. జీనాయుద్ధమున నెపోలియను ప్రవ్యనుల నోడించెను.
- 1808 నెపోలియను తనసోదరుడగు జోసెఫ్ ను స్పెయిన్ రాజుగ చేసెను.
- 1810 స్పెయిను పాలననుదలి అమెరికా రాజ్యములు స్వతంత్ర రిపబ్లికులయ్యెను.
- 1812 నెపోలియను మాస్కో తగులబెట్టెను; కాని మిక్కిలి నష్టము పొంది రష్యా దండయాత్ర నుండి మరలెను
- 1814 నెపోలియను రాజ్యభ్రష్టత. 18వ లూయీ ఫ్రెంచి రాజయ్యెను.
- 1815 మార్చి 1- నెపోలియను ఎల్బాదీప్వపత్రవాసము నుండి ఫ్రాన్సుకు వచ్చెను. జూన్ 18- వాటర్లా అపజయము. అక్టోబరు 16-“సెంటు హెలీనా”కు ప్రవాస మంపబడెను.
- 1818 ఇండియాలో ఇంగ్లీషువారి వలన మహారాష్ట్ర రాజ్య విచ్ఛిన్నమాయెను.
- 1819 “సవన”అను స్టీంబోటు మొదటిసారి అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమును దాటెను.

క్రీ. త.

- 1821 మే 5- సెంటుహెలీనాలో నెపోలియన్ మరణము.
- 1823 డిశంబరు 2- మన్రో సిద్ధాంత ప్రకటనము.
- 1824 10వ చార్లెసు ఫ్రెంచి రాజయ్యెను.
- 1825 మొదటి రైలుబండి ఇంగ్లండులో పాక్షనునుండి డార్లింగ్టను వరకు నడిచెను.
- 1828 జూలై 4- అమెరికా బాల్టిమోరునుండి ఓహియోకు మొదటి రైలుప్రయాణము.
- 1829 గ్రీసు స్వతంత్ర మయ్యెను.
- ,, డిశంబరు 12- ఇండియాలో సహగమన నిర్మూలనచట్ట ప్రకటనము.
- 1830 బెల్జియం హాలండునుండి విడివడెను. లియో ఫాల్డు బెల్జియం రాజయ్యెను. రష్యా అఫ్ఘనమగు పోలండు విప్లవ మణచబడెను.
- 1835 మొదటిసారి “సోషలిజ” మను పదము వాడబడెను.
- 1837 విక్టోరియా రాణి పాలనారంభము.
- 1840 జనవరి 10- “పెన్నీ” పోస్ట్ జిఫ్తధతి ఇంగ్లండులో ఆరంభము.
- 1851 ఫిబ్రవరి 12- ఆస్ట్రేలియాలో బంగారుగని కనిపెట్టబడెను.

క్రీ. త.

1857 ఇండియాలో సిపాయిల తిరుగుబాటు.

1858 ఆగస్టు 2- భారతదేశమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రత్యక్ష పాలనారంభము.

1859 ఇండియా-ఇంగ్లండులకు తెలిగ్రాఫ్ సంబంధ మేర్పడెను.

1861 విక్టర్ ఇమాన్యుయల్ ఇటలీ రాజయ్యెను. అబ్రహంలింకన్ అమెరికా అధ్యక్షు డయ్యెను. రష్యాలో బానిసవ్యాపార నిర్మూలనము.

1863 జనవరి 1 అమెరికాలో బానిసవ్యాపార నిర్మూలన ప్రకటనము.

1865 జపానుకు ప్రపంచముతో సంబంధ మేర్పడెను. అమెరికా ప్రెసిడెంటు “లింకన్” వాషింగ్టన్ లో, “జే, విల్క్యీ-బోత్” అనువాని వలన కాల్చుబడి ఏప్రియల్ 15- మరణించెను.

1867 జూలై 1- కెనడాకు అధినివేశ ప్రదానము.

1870 జూలై 19- ఫ్రాంకో ప్రష్యను యుద్ధారంభము. సెప్టెంబరు 4- ఫ్రాంసు ప్రజాస్వామిక ప్రకటనము.

1871 జనవరి 18- ప్రష్యాప్రభువు జర్మనీ రాజయ్యెను.
,, 28 ఫ్యారిన్ జర్మనుల వశమయ్యెను.

క్రీ. త.

- 1871 మే 10- ప్రాచుపట్ట సంధితో ప్రాంకో ప్రమ్యా
యుద్ధాంతము.
- 1876 “బెల్” అనువాడు తెలిఫోను కనిపెట్టెను.
- 1878 బెర్లిను సంధి (పిదప 30 ఏండ్లు పశ్చిమయురపు
సాయుధ శాంతి.)
- 1881 జూలై 2- అమెరికా ప్రెసిడెంటు గార్ఫీల్డ్ కాల్పు
బడి సెప్టెంబరు 19-మరణించెను.
- 1885 భారతదేశమున జాతీయ మహాసభారంభము.
-
- 1890 ఆగస్టు 6- విలియం కెన్లర్ అను ఖాసీభోరును
అమెరికాలో విన్యూత్ కిరణముచే (చంపు శిక్ష
విధించి) చంపిరి.
- 1894-95 చీనా జపాను యుద్ధము.
- 1895 జర్మను వైజ్ఞానికుడగు “డబ్ల్యు. కె. రోయంటు
జన్” “రోయంటుజన్” కిరణమును కనిపెట్టెను.
- 1899-1905 భారతదేశమున కర్జనుప్రభువు పాలనము.
బోయరు యుద్ధము.
- 1900 చీనాలో బాక్సరు తిరుగుబాటు.
- 1901 జనవరి 22- విక్టోరియా మహారాణి మరణము.
డిశంబరు- మార్కోనీ (ఇటలీ) రేడియోసందేశ
మంపెను.

క్రీ. త.

1903 డిశంబరు 17- యంత్రీకృత విమాన ప్రథమ
యానము.

1904 ఫిబ్రవరి 6- రష్యా జపాను యుద్ధము; కొరియా
జపాను వశమయ్యెను.

1905 ఇండియాలో మహామార్గి (ప్లేగు) ప్రారంభించి
1 హరములో 34,000 జనులను చంపెను.
రష్యాలో తిరుగుబాటు.

1909 ఏప్రియల్ 6- ఆర్. ఇ. పీరి (R. E. Peari,
U.S.N.) ఉత్తర ధృవమును కనిపెట్టెను.

1910 పోర్చుగలు ప్రజాస్వామిక ప్రకటనము.

1912 చీనా నిపల్లకు ఆయెను.

„ మార్చి 8- అమెరికా (నార్వేదేశీయుడు) దక్షిణ
ధృవము చేరెను.

1914 యూరపు మహాసంగ్రామారంభము.

1916 ఏప్రియల్ 24- డెల్లొ (బర్లండులో) విప్లవా
రంభము.

„ జూన్ 5- లార్డు కీచెనర్ (బ్రిటిష్ యుద్ధాంగ
మంత్రి) టార్బెడ్లో వలన స్త్రీమరు మునిగి
మరణించెను.

„ డిశంబరు 20- విల్సన్ శాంతిపత్ర ప్రకటన.

క్రీ. త.

1917 నవంబరు 7- రష్యాలో బాల్వివికు రాజ్యస్థాపన.
జూన్ 12- గ్రీసురాజు (కాన్స్టాంటైన్) పద
భ్రష్టుడయ్యెను.

1918 నవంబరు 11- మహాసంగ్రామ సమాప్తము.

„ జూలై 11- రష్యాచక్రవర్తి (జారు) సకుటుంబ
ముగ చంపబడెను.

„ నవంబరు 9- విలియం కెయిజ్ (జర్మనీ
చక్రవర్తి) పదభ్రష్టుడయ్యెను.

1919 జూన్ 28- వర్సెల్సు సంధి.

1920 నానాజాతి సమితి ప్రథమ సమావేశము;
ఆస్ట్రియా - రష్యా - టర్కీ - జర్మనీలకు స్థానము
లేదు. ఇందు యు. యస్. ఏ. చేరలేదు.

1921 జాతి సమితిని ధిక్కరించి గ్రీకులు టర్కీపై
దండెత్తిరి. భారతదేశమున సహాయ నిరాకరణ
రంభము. టర్కీ రిపబ్లికు స్థాపనము. ఇటలీలో
“ఫాసిజం” ప్రారంభము.

1922 ఇటలీలో ఫాసిస్టులు ప్రభుత్వమును వశమొందెను
కొనెను.

„ డిశంబరు 6- ఐరిషుఫ్రీస్టేటు రాజ్యాంగమేర్పడెను.

„ 14 రాజ్యములు కలసి సోవియటు యూనియ
నుగ యేర్పడెను.

- 1923 సెప్టెంబరు 1- టోకియో భూకంపము. 1 లక్ష మంది చచ్చిరి.
- 1924 రష్యన్ ప్రజానాయకుడైన “లెనిన్” మరణము.
 ,, ఇంగ్లండులో ప్రథమ కార్మిక ప్రభుత్వము.
- 1927 లండనునుండి న్యూయార్కుకు 3 నిమిషము లలో వైరెస్ వార్త పంపబడెను.
- 1929 ఆస్ట్రేలియా విప్లవము; అమానుల్లా పదత్యాగము.
- 1930 భారతదేశమున సవినయ శాసనోల్లంఘనా రంభము. జర్మనీలో హిట్లరు “నాజీజము” ను స్థాపించెను.
- 1931 గాంధీ ఇర్విన్ సంధి.
- 1932 జర్మనీలో నాజీప్రభుత్వము. హిట్లరుకు అధికార ప్రాప్తి.
 ,, సెప్టెంబరు 20-26 మహాత్మా గాంధీజీ యువ వాసము.
- 1933 జర్మనీకి హిట్లరు సర్వాధికారి ఆయెను.
- 1934 భారతదేశమున బీహారులో భూకంపము; 6,582 మరణము.
- 1935 క్వెబెక్ భూకంపము. 26,000 మరణము.
 ,, ఇటలీ అబిసీనియా యుద్ధారంభము.
- 1936 స్పెయిన్ అంతర్యుద్ధారంభము.
 ,, ఎనిమిదవ ఎడ్వర్డు (ఇంగ్లండు) సింహాసనత్యాగము.

- 1937 చైనా జపాను యుద్ధారంభము.
 1938 జర్మనీ ఆస్ట్రియాను ఆక్రమించెను.
 1939 సెప్టెంబరు 3- రెండవ ప్రపంచ యుద్ధారంభము.

భూ గోళ ము

	చ. మైళ్లు
భూగోళపు విస్తీర్ణము:-	19,69,50,000
భూభాగపు ,,	5,75,10,000
జలభాగపు ,,	13,94,40,000
సముద్రములోని దీవులు:-	19,10,000
భూమిపైనున్న సరస్సులు-నదులు:-	10,00,000
ఫలవంతమగు భూమి:-	3,30,00,000
ఎడారులు:-	50,00,000

సముద్రములు

	విస్తీర్ణము - చ. మై.	ఎక్కువలోతు-అ.
పసిఫిక్ మహాసముద్రము	7,10,00,000	35,400
అట్లాంటిక్ ,,	3,43,00,400	27,400
హిందూ ,,	2,80,00,000	22,960
ఆర్కిటిక్ ,,	40,00,000	13,120
అంటార్కిటిక్ ,,	60,00,000	13,930

	విస్తీర్ణము - చ. మై	ఎక్కువలోతు.అ.
మలే	సముద్రము 31,37,000	కీట్రెంచి యొద్ద 21,342
సెంట్రల్ అమెరికన్	,, 17,70,170	కార్బుయన్ ,, 20,568
మెడిటరేనియన్	,, 11,45,000	పోలాడిప్ ,, 12,276
బేరింగ్	,, 8,78,000	బుల్డిక్త్రా ,, 10,554
ఒకాటన్	,, 5,82,000	కురైల్త్రా ,, 10,554
తూర్పు చైనా	,, 4,80,000	(సుమారు) 10,500
హడ్సన్ బే.	,, 4,72,000	,, 10,500
జపాన్	,, 4,05,000	,, 10,200
అండమాన్	,, 3,05,000	,, 11,000
ఉత్తర	,, 2,21,000	స్కాగరాక్ యొద్ద 1,998
బాల్టిక్	,, 1,58,000	(సుమారు) 1,200
రెడ్ సీ	,, 1,78,000	,, 7,254

(పసిఫిక్ మహా సముద్రము అన్ని టికంపై విస్తీర్ణము-లోతుమిక్కుటము)

భూ ఖం డ ము లు

	విస్తీర్ణము - చ. మై
యూరపు ఖండము:-	37,50,000
ఆసియా	1,72,00,300
ఆఫ్రికా	1,15,00,000
ఉత్తర అమెరికా	80,00,000
దక్షిణ అమెరికా	68,00,000
ఒషేనియా (ఆస్ట్రేలియాతో)	40,00,000
ధ్రువప్రదేశములు:-	62,05,000

పెద్ద ద్వీపములు

పేరు.	సముద్రము.	విస్తీర్ణము - చ. మై.
ఆస్ట్రేలియా	పసిఫిక్	29,74,580
న్యూగినియా	"	3,30,000
బోర్నియో	"	2,84,630
హాన్షు	"	58,120
సౌత్ ఇలండ్		
(న్యూజీలాండ్)	"	58,120
నార్తె ఇలండు	"	44,130
లూజాన్ (యు.ఎస్.ఎ.)	"	40,814
వాంకోవర్	"	20,000
గ్రీన్ లాండు	ఆర్కిటిక్	8,46,740
విక్టోరియా	"	60,000
బాఫిన్ లాండ్	"	2,86,000
మడగాస్కార్	హిందూ మహాసముద్రం	2,24,721
సుమత్రా	"	1,63,534
సెలిబిస్	"	72,679
జావా	"	48,400
సింగోన్	"	25,400
గ్రేట్ బ్రిటన్	అట్లాంటిక్	88,745
క్యూబా	"	42,734

పేరు.	సముద్రము	విస్తీర్ణము - చ. మై.
న్యూఘాన్ డ్ లాండ్	అట్లాంటిక్	41,634
ఐస్ లాండ్	"	39,709
ఐర్లండ్	"	32,600

పెద్ద మెరకలు

పర్వతము పేరు.	ఖండము పేరు.	సముద్రమట్టము నకు - ఎత్తు. అడుగులు.
మాంట్ మేకన్ లీ	ఉత్తర అమెరికా	20,300
" ఎక్వాడాక్వా	దక్షిణ అమెరికా	22,834
" ఎల్ బ్రుజ్జి	యూరప్	18,465
" ఎవరెస్టు	ఆసియా	29,002
" కిలీమంజారో	ఆఫ్రికా	19,710
" కోసియస్ కో	ఆస్ట్రేలియా	7,328
" ధార్వాడ్ నెల్సన్	అంటార్టికా	15,400

మిక్కిలి పల్లములు

పేరు.	ఖండము.	సముద్ర మట్టము నకు - పల్లము అడుగులు.
డెల్ వాలీ (లోయ)	ఉ. అమెరికా	276
కాస్పియన్ (సముద్రము)	యూరప్	86

పేరు.	ఖండము.	సముద్ర మట్టము నకు-పల్లము అడుగులు.
డెడ్ (సముద్రము)	ఆసియా	1,290
లిబియా (ఎడారి)	ఆఫ్రికా	440
ఐయర్ (సరస్సు)	ఆస్ట్రేలియా	38

పెద్ద యెడారులు

పేరు.	ఖండము.	విస్తీర్ణము - చ. మై.
సహారా		20,00,000
గ్రేట్ అమెరికన్	అమెరికా	10,50,000
గోబీ	ఆసియా	3,00,000
టిబెట్	"	2,30,000
టారిమ్	"	1,50,000

ఉన్నత శైలములు

పేరు.	ఆసియా ఖండం.	ఎత్తు-అడుగులు
ఎవరెస్టు	(హిమాలయశ్రాఖ)	29,002
కె. 2.	"	28,250
కాంచనగంగ	"	28,146
మకళు	"	27,790

పేరు.	ఆసియా ఖండం.	ఎత్తు-అడుగులు.
ధవళగిరి	(హిమాలయశాఖ)	26,725
నంగ్ ప్రభాత్	,,	26,620
కామెత్	,,	25,447
గురుమాంధాత	,,	25,355
గోరీశంకర్	,,	23,440
బదరీనాథ్	,,	23,399
కైలాసగిరి	,,	22,028
కారకోరమ్ (గాడ్విన్ ఆస్టెన్)		28,250
తైన్ షాన్ (ఖాన్ టెన్ గిరి)		24,000
క్విన్ లన్		22,380
హిందూకుష్		18,870
ఎల్ బర్జి (డిమా వెండ్)		18,500
కాక్సస్ (ఎల్ బర్జి శాఖ)		18,530
ప్లాచ్యు ఆఫ్ ఇరాన్ (ఖా. ఐ. డినార్)		18,000
ఆర్మేనియా (అర్రాట్)		16,920
బోర్నియో (Kinibalu)		13,700

యూరపు ఖండం.

బ్లాన్స్	(Alps)	15,780
రోసా	,,	15,217
మెటర్ హాన్	,,	14,780

పేరు.	ఖండము	ఎత్తు-అడుగులు.
సిరీనెవాడా (Alps)		11,420
కిరసీన్ (Maladetta)		11,170
	ఆఫ్రికాఖండం	
కిలిమన్ జారో		19,700
కెన్యా		17,200
రూవెన్జోరి		16,815
రాన్ డాషన్ (Abyssinian)		15,200
అయ్షన్ (Ayashin)		14,150
	ఆమెరికాఖండం	
ఎకాన్ కాక్యువా (Andes)		23,081
సారాటా	,,	21,470
హింబూరాజో	,,	20,610
మెకన్ లీ (Rockey)		20,464
సెంటు ఎలియాస్	,,	18,020
సిల్లాటెప్లల్ (మెక్సికో)		14,900
పోపా కాటిటల్		17,540
	ఆస్ట్రేలియాఖండం	
షూనాకియా (హవాయ్)		13,930
టవెన్ స్టాస్ [విక్టోరియా]		13,170
కుక్ [నూజీలాండ్] (Alps)		12,348
ఎరిబుస్ [అంటార్టికా]		12,760

అగ్ని పర్వతములు

పేరు.	ప్రదేశము.	ఎత్తు-అడుగులు.
కొటాపాక్షి	అమెరికా	19,448
సాన్ గె	,,	17,464
ఎరిబుస్	అంటారిక్	13,300
మూసలోవా	హవాయ్	12,675
ఫుజీ	జపాన్	12,395
శమోరొ	జావా	12,044
ఎట్నా	సిసిలీ	10,740
రూపెను	న్యూజీలండ్	9,175
హాలాలయ్	హవాయ్	8,275
నైడర్ జోకల్	ఐస్లాండ్	6,950
వెల్ సాల్వడార్	సాల్వడార్	6,759
విసూవియస్	ఇటలీ	4,300
స్ప్రింబాలి	లిపరీ	3,022
క్రాకటోవా	మలయా	2,817
హెక్లా	ఐస్లాండు	5,110

పెద్ద నదులు

పేరు.	ఖండము	దాడవు - మై.
మిసిసిప్పీ	ఉ. అమెరికా	4,200
ఎమెజాన్	ద. అమెరికా	4,000

పేరు.	ఖండము.	పొడవు-మై.
నైలు	ఆఫ్రికా ఖండం	3,500
కాన్ గో		3,000
నైగర్		2,600
యెనిషీ (Yenesei) ఆసియా ఖండం		3,200
యాంగ్ టిజ్		3,160
లెనా		3,000
ఆమూర్		3,000
మెకాంగు		2,800
హోయాంగుహా		2,600
ఓబ్ (Obe)		2,000
అర్క-సాన్		2,000
కొలారడో		2,000
మెడయ్ రా		2,000
సింధు (హిందూ)		1,975
గంగ		1,680
(గంగాబల మెప్పటికిని చెడదందురు తదితర నదుల నీరు చెరువా ?)		
బ్రాగ్	యూరప్ ఖండం	2,323
యోకాన్		2,000
మజ్జే	ఆఫ్ఝీలియా ఖండం.	1,550

గొప్ప సరస్సులు

పేరు.	ఖండము.	వైశాల్యము చ. మై.
కాస్పియన్	ఆసియా ఖండం	1,65,520
ఆరల్		26,465
బైకాల్		13,490
బాలాఁష్		7,960
ఇస్సిక్ కల్		2,000
ఉర్మియా		1,480
కుకునాక్		1,460
వాన్		1,420
సుపీరియర్	అమెరికా ఖండం	31,200
హూరాన్		23,800
మిచిగాన్		22,450
గ్రేట్ బేక్		11,200
గ్రేట్ స్లేప్		10,000
ఈరీ		9,950
విన్నిపెగ్		9,270
అంటేరియో		7,540
నికరాగూవా		4,440
టిటికాక		3,220
ఉప్పు సరస్సు		2,360

పేరు.	ఖండము.	తైల్యము చ. మై.
విక్టోరియా-నయాన్జా ఆఫ్రికా ఖండం		26,350
టాంగన్యాకా		13,550
న్యాసా		10,230
ఛాడ్		8,300
రుడాల్ఫు		3,960
బాంగ్ పూలు		1,970
ముపేరు		1,950
ఆల్బర్డు		1,740
ఎడ్వర్డు		1,505
లడోగా	యూరప్ ఖండము	6,960
ఒసీగా		3,290
పీనర్		2,410
పైవన్		1,355
వెటర్		760
పాటర్		237
జినీవా		224
కాస్టన్సు		208

గొప్ప జలపాతములు

పేరు.	ఖండము.	ఎత్తు-అడుగులు.
బైడల్ ఫీల్	అమెరికా ఖండము	620
ఫెయిరీ		700
శయాగరా		167
రిబ్బ్ (కాలిఫోర్నియా)		1,612
గవర్ని (ఫాన్సు)	యూరపు ఖండం	1,385
జ్యూకా (నార్వే)		780
ఓరింగ్ ఫోస్ (నార్వే)		535
మ్యేన్ (నార్వే)		850
స్కాజడల్ ఫోస్ (నార్వే)		530
స్టాయుబచ్ (స్విట్జర్లాండు)		980
టకాకా		1,200
సిరింగ్ (న్యూజీలాండ్)	ఆస్ట్రేలియా ఖండం	500
సదర్లాండ్ (న్యూజీలాండ్)		1,904
కలమ్బో	తూర్పు ఆఫ్రికా ఖండం	750
ట్యూజిలా (నేటాల్)		1,800
విక్టోరియా		400
యాన్మిట్ (Upper) Cal		1,436
యాన్మిట్ (Middle) Cal		626
యాన్మిట్ (Lower) Cal		400
జెర్సొప్పాఫాల్స్ (మెసూర్)	ఆసియా ఖండం	950

పేరు.	ఎత్తు-అడుగులు.
గ్రాండ్ లాబ్రడార్	820
కెయిట్నూర్ (బ్రిటీష్ గయానా)	720
కింగ్ ఎడ్వర్డ్ VIII (బ్రిటీష్ గయానా)	810
క్యూకెన్నామ్ (బ్రిటీష్ గయానా)	200
మల్టినోమా (Oregon)	850

సప్త మహద్భుతములు

పేరు.	నిర్మాణము క్రీ. పూ. సం.
1 ఈజిప్టులోని పిరమిడ్లు	3,700
2 బాబిలోనియాలోని మసోలియం తోటలు	370
3 బాబిలోనియాలోని హంగింగుతోట (385 అ. ఎత్తు 85 అ. వెడల్పు గల గోడలపై వ్రేలాడును.)	
4 ఒలింపియాలో జ్యూపిటర్ విగ్రహము (40 అ. ఎత్తు)	450
5 డయానా దేవాలయము (క్రీ. త. 326 గాథలు వాకమొనర్చిరి.)	
6 రోడ్సులో హెలియస్ అను సూర్యవిగ్రహము (120 అ. ఎత్తు క్రీ.పూ. 224 లో భూకంపమువలన పడిపోయినది.)	
7 అలెగ్జాండ్రీయా దీపపు స్తంభము (400 అ. ఎత్తు)	300

మధ్యయుగ నిర్మాణములు

- శేష. నిర్మాణము-క్రీ. పూ. సం.
- 1 రోములో కోలోసియం 82
  - 2 అలెగ్జాండ్రీయా శవగుహలు
  - 3 చీనా పెద్దగోడ (పొడవు 2,550 మై.) 214
  - 4 ఇంగ్లండులో స్ట్రోన్ హెంజి
  - 5 వైజాలో (పశునట్టుండు) గోపురం
  - 6 నానింగులో పోర్సిలీన్ గోపురము
  - 7 కాంస్థాంటినోపిలులో సెంట్ సోఫియా మసీదు (క్రీ. త. 531)
(రోమనురాజు “జస్టియను” క్రీ. త. 531-538 కట్టిన క్రీస్తు
దేవాలయమే ! టర్కీ సుల్తాన్ 2వ మహమ్మదు 1453 లో
సోఫియా మసీదుగా మార్చెను.)

నవయుగ నిర్మాణములు

- 1 వైరెన్ - బుల్లిగ్రాఫీ - టెలిఫోన్.
- 2 మోటారు - రైలు.
- 3 వాయువిమానము.
- 4 రేడియం కనిపెట్టుట.
- 5 సూర్యరశ్మి విభజన.
- 6 కోరోఫారం మైకం.
- 7 ఎక్సురే-అల్ట్రావయోలెట్ రే.

రాబోవుయుగ నిర్మాణములు

- 1 మరణించినవారిని బ్రతికించుట.
- 2 పరమాణు విభజన.
- 3 ఆకాశనివాసము.
- 4 (స్త్రీ) పురుషులు లేకుండ) పిండోత్పత్తిచేయుట.
- 5 జరామరణముల జయించుట.
- 6 అంగారకమండల ప్రవేశము.
- 7 ?

గొప్ప వంతెనలు

పేరు.	వాడవు - అ.
సిడ్నీ హార్బరు ఆస్ట్రేలియా	3,770
బుల్వాయ్ (దక్షిణ కొడిషియా) ఆఫ్రికా	1,080
స్టార్ స్టారమ్ (డెన్మార్కు) యూరప్	3,520
టేబ్రిడ్జి (ఇంగ్లాండు) "	10,286
శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో-ఆక్లాండ్ (యు.యస్.ఏ.)	43,600
జార్జివాషింగ్టన్ "	8,243
గోల్డ్ గేట్ "	8,940
సోల్ బ్రిడ్జి ఇండియా	10,052
గోదావరిబ్రిడ్జి "	9,096
గోరాయ్ బ్రిడ్జి "	1,744

శేరు.	చాడపు-అ.
హారాబిడి	ఇండియా 1,530
హరింజిబిడి	" 5,090
మవ్ నాడిబిడి	" 6,912
జ్యూబిలీబిడి	" 1,213
విలింగ్ బిడి	" ...
మెఖానాబిడి	" ...

గొప్ప (రైల్వే) సారంగ మార్గములు

మై.	౫.
సింథ్ (స్విట్జర్లాండు-ఇటలీ)	12 458
సెంటుగోథార్డు "	9 564
లాడ్సుబర్గ్ (స్విట్జర్లాండు)	9 55
రికె " "	5 578
స్టారెన్సుబాలోగ్నా (ఇటలీ)	11 304
రోకో " "	5 277
టార్డు (ఇటలీ)	5 56
అరల్ బర్గ్ (ఆస్ట్రియా)	6 404
టారి " "	5 546
మాంట్ సెనిస్ (ఫ్రాన్సు-ఇటలీ)	7 739
ఖాస్ కేడ్ (యు. యస్. ఏ.)	7 392
మొప్పాట్ " "	6 176

	మై.	గ.
కన్నాట్ (కనడా)	5	—
బ్రాన్స్‌వైక్ (చిల్లీలర్జంపైనా)	5	—
టానా (జపాను)	12½	—
ఒటిరా (న్యూజీలండ్)	5	—

పెద్ద (రైల్వే) ప్లాటుఫారాలు

	అడుగులు.
సోనేపూర్ (B.N.W.R. ఇండియా)	2,415
ఖరగ్‌పూర్ (B.N.R. ఇండియా)	2,350
న్యూలక్వీ ఫ్రేమ్ (E.I.R. ఇండియా)	2,250
బెజవాడ (M.S.M. ఇండియా)	2,100
గూన్‌గి (G.I.P. ఇండియా)	2,025
కాట్రీ (N.W.R. ఇండియా)	1,896
మాన్సిప్టర్ విక్టోరియా ఎక్స్‌ప్రెస్ [ఇంగ్లాండు]	2,164
బోర్నిమాత్ ”	1,748
మాండలే [బర్మా]	1,788
బుల్వాయ్ [ద. రొడీసియా-ఆఫ్రికా]	2,202

గొప్ప గంటలు

బహువు-టన్నులు.

మాస్కోలోని పెద్దగంట [రష్యా]	200
మింగూర్ [బర్మా]	125
మాస్కోలోని మరియొక గంట [రష్యా]	125
నొగరాడ్ గంట [రష్యా]	31
సెంటుపాల్స్ గంట [ఇంగ్లండు]	17
వెస్టుమినిస్టరు బిగ్ బెన్ ,,	11
గ్రేట్ టామ్ బ్ ,,	7
ఊల్టమజ్ [ఆస్ట్రీయా]	18
వియన్నా ,,	18
కొలోన్ బెత్ [జర్మనీ]	26
సెంటుయిసాక్సు దేవాలయగంట [లెనిన్ గ్రాడ్]	22
నోట్రాడేమ్ [ప్యారిస్]	18
సియన్ ,,	13
ఎర్ఫట్ [ప్రష్యా]	13
మాన్ ట్రీల్ [కెనడా]	13
గార్లడ్జి [సెలీషియా]	10
బ్రుక్సు	10
యారుక్	12
పెకింగులోని పెద్దగంట	53

ఉన్నత భవనములు - గోపురములు

పేరు.	ఎత్తు-అడుగులు.
ఎం.వై.కె. స్టేటు భవనము [యు. యన్. ఏ.]	1,250
క్రిస్టల్ భవనము	1,048
క్రేన్ టవర్	880
టాల్ వర్ష భవనము	792
ఆర్. సి. ఏ. రాక్ఫెల్లర్ సెంటర్ ట్రస్టు భవనము [న్యూయార్కు]	767
టర్మినల్ టవర్	708
మెట్రోపాలిటన్ భవనము	700
చానిన్ టవర్	680
లింకన్ భవనము	638
ఈఫిల్ టవర్ [ఫ్రాన్సు]	984
రూయెన్ కెథిడ్రల్ [దేవాలయము]	485
ఉల్ము కెథిడ్రల్	529
కొలోన్ కెథిడ్రల్	512
ట్రాన్సుబర్గ్ కెథిడ్రల్	468
ధియోపు పిరమిడ్ [ఈజిప్టు]	481
సెంటుపీటర్స్ [రోమ్] ఇటలీ	448
సెంటుపిఫెన్సు కెథిడ్రల్ [వియన్నా] ఆస్ట్రియా	441

గొప్ప భూకంపములు

ప్రదేశము	సంవత్సరం.	మరణములు.
పాంపే	క్రీ.శ. 79	...
లిస్బన్ [పోర్చుగల్]	1531	...
" "	1755	40,000
నియోపాలిటన్	1857	10,000
క్రాకటోవా [మలయా]	1883	35,000
మాట్రినిక్వి	1902	35,000
శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో [అమెరికా]	1906	...
మెసినా	1908	96,000
మధ్య-ఇటలీ	...	29,978
కాన్సు (చైనా)	1920	1,00,000
టోక్యో (జపాన్)	1923	2,00,000
నేపియర్ (న్యూజీలండ్)	1931	...
లాంగ్ బీచ్ (కాలిఫోర్నియా)	1933	...
బీహారు (ఇండియా)	1934	5,000
కెప్టా " "	1935	45,000
ఫార్మోసా (జపాన్)	1935	...
బుకారెస్టు (రుమేనియా)	1940	10,000

ప్రపంచమున పెద్దవి

వివరము.	పేరు.	ప్రదేశము.
ఎడారి	సహారా	ఆఫ్రికా
పర్వతము	ఎవరెస్టు	ఇండియా
గ్రంథాలయం	బైబియోథిక్ నేషనల్	పారిస్
భవనము	ఎంపైర్ స్టేటు	యు. యస్. ఏ
స్టీమరు	క్వీన్ ఎలిజబెత్	ఇంగ్లాండు
పట్టణము	లండను	"
స్మారక విగ్రహము	లిబర్టీ	న్యూయార్కు
దేశము (Single Country)	బ్రెజిల్	అమెరికా
మ్యూజియం	బ్రిటిష్	లండన్
పొడవైన చర్చి	ఉల్ము కెథిడ్రల్	జర్మనీ
విశాలమైన చర్చి	సెంటు పీటర్సు	రోమ్
వజ్రము	కులినన్	...

వివరము.	పేరు.	ప్రదేశము.
ఎక్కువ వర్షము పడుచోటు	చిరపుంజీ	అస్సాము
మహాసముద్రము	పసిఫిక్	...
ద్వారము	రామేశ్వర దేవాలయం	ద. ఇండియా
రైల్వే స్టాటు ఫారము	సో నేపూక్	బీహార్
వంతెన	లోయర్ బంబాయి	[తూ. ఆఫ్రికా]
సరస్సు	సుపీరియర్	అమెరికా
కాలువ	స్టాలిక్ వైట్ నీ-బాల్టిక్	రష్యా
ముత్యము	బెర్నార్డ్-సోఫ్	...
రైలుమార్గము	రిగా-వ్లాడిమిర్ స్ట్రీట్	రష్యా
దూరదర్శిని యంత్రం	అలిసో-పు	యు. యస్. ఏ.
నది	మిసిసిప్పీ-ముస్సోరి	ఉ. అమెరికా
మంచినీటి సరస్సు	కాస్పియన్	మధ్య ఆసియా
వైశాల్యం-జనసంఖ్యకు	ఆసియా	ఆసియా ఖండం

20,00,000 చ. మై.
 29,002 అ. ఎత్తు
 79,70,000 గ్రంథాల
 1,259 అ. ఎత్తు
 85,000 టన్నులు
 693 చ. మై. విస్తీర్ణం
 151 అ. ఎత్తు
 32,85,319 చ. మై.
 ...
 532 అ. ఎత్తు.
 448 అ.
 516½ క్యారెట్లు

ఇ
 X
 ఇ
 భ
 స్థ
 ం

...
 7,10,00,000 చ. మై.
 4,000 అ. వెడల్పు
 2,415 అ. పొ.
 12,064 అ. పొ.
 81,200 చ. మై.
 141 మై. పొ.
 1,800 గ్రా. బరువు
 6,000 మై. పొడవు
 200 చ. అం.
 4,200 మై. పొ.
 760 మై. వి.
 1,72,00,300 చ. మై.

ఇ
 X
 ఇ
 భ
 స్థ
 ం

ఐ

వివరము.	శీరు.	ప్రదేశము.
పాడవైన గోడ	గ్రేట్ వాల్	చైనా
అగ్ని పర్వతము	మానలోవా	హవాయ్
రైల్వే స్టేషన్	గ్రాండ్ సెంట్రల్ టర్మినల్	న్యూయార్కు
పెద్దరాజభవనము	ప్యాలెస్	మాడ్రిడ్
సొరంగ రైలుమార్గము	సింక్లర్	స్విట్జర్లాండు
ఆనకట్ట	బుల్డ్జి డామ్	యు. యస్. ఏ.
యుద్ధనౌక	H.M.S. హుడ్	ఇంగ్లాండు
దీప్తము	గ్రీన్ లాండు	గ్రీన్ లాండు
జనసంఖ్యగలదేశము	చైనా	చైనా
జలవిమానం	Dox	...
గంట	గ్రేట్ బెల్	మాస్కో
గ్రహము	బృహస్పతి	ఆకాశము
రైల్వే	ట్రాన్సు-సైబీరియన్	రష్యా-చైనా

వివరము.	శీరు.	ప్రదేశము.
పార్కు	ఎల్లోస్టాన్ నేషనల్	యు. యస్. ఏ.
రాజ్యం	యు. యస్. యస్. ఆర్.	రష్యా
ఆర్చి	సిడ్నీ హార్బర్ బ్రిడ్జి	ఆస్ట్రేలియా
బెల్మాన్	యక్సుస్టోరక్ 2	అమెరికా
వంతెన	శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో (ఆక్లండ్) ,,	
సైన్యము	రెడ్ ఆర్మీ	రష్యా
కట్టడము	గ్రేట్ పిరమిడ్	ఈజిప్టు
దీప్తపకల్పము	భరతఖండము	ఇండియా

ఇ

2,550 మై. పా.
 13,760 అ. ఎత్తు
 47 ప్లాటుఫారములు
 ...
 12-మై. 458-X. పా.
 726 అ. వెడల్పు
 ...
 8,46,740 చ. మై.
 44,00,00,000
 ...
 200 టన్నులు
 88,640 మై. వ్యాసం
 ...

జ
 X
 ర
 భ
 శ్రో
 0

3,350 చ. మై.
 81,50,000 చ. మై.
 1,650 అ. పా.

...
 43,600 అ. పా.
 ...
 ...
 17,00,000 చ. మై.

జ
 X
 ర
 భ
 శ్రో
 0

ఇ

గొప్ప (పడ) కాలువలు

శ్రేణు.	నిర్మాణము.	చా-పై	చె-ల.	లోతు-ల.	వ్యయం	జ	×	గ్ర	భ	ప్ర	౦
నూయజ్ (ఈజిప్టు)	1869	100	147	30	2,97,25,000						
క్లీఫ్ (జర్మనీ)	1895	61	150	45	1,90,00,000						
ఎల్బి-ప్రేవ్ (జర్మనీ)	1900	41	72	10	11,70,000						
పెనామా (అమెరికా)	1914	50.5	300	45	7,50,00,000						
సెంటుమేరీ (యు.యస్.ఎ.)	1855	1.6	100	22	20,00,000						
” (కెనడా)	1895	1.11	142	20.25	5,60,000						
వెల్లాండ్ ”	1887	26.75	200	14	2,10,00,000						
సెంటులారెన్సు (కెనడా)	...	46	...	...	...						
ఈరీ (న్యూయార్కు)	...	34)	...	...	...						
క్రాస్సుఫీల్డ్ (రష్యా)	1890	16	220	20.50	20,00,000						
మాఫో-వాల్గా ”	...	79	...	...	...						

చేత.

స్థలిన్ బాలిక్ వెట్స్ (రష్యా)	నిర్మాణము.	పా-వై.	వె-అ.	లోతు-అ.	వ్యయం.
మాస్కో (ఇంగ్లాండు)	1894	35.5	120	26	1,55,00,000
కోరింత్	1893	4	72	26.25	10,00,000
అమ్స్టర్ డామ్ (హాలండు)	1876	16.5	88	23	26,00,000
గ్రాండ్ యూనియన్ (హాలండు)	...	141	...	...	...
రోస్-మార్సెల్లు (ఫ్రాన్సు)	...	50.3	...	...	...
గోటా (స్వీడన్)	...	115	...	...	...

ఇ × బ్ర భ ప్య ౦

ప్రపంచ మతములు

పేరు.	మతకర్త పేరు.	కర్తజీవితము లేక జననం.
సాంఖ్యము	కపిలమహర్షి	క్రీ.పూ. 7-8 శతాబ్దం
సేశ్వరసాంఖ్యం	వతంజలిమహర్షి	" 2 "
పాణిని	పాణిని	...
చార్వాక	చార్వాకుడు	661-727 యుద్ధిష్ఠిర శ.
విరోచన	విరోచనుడు	...
వాచస్పతి	వాచస్పతిమిశ్రుడు	...
మీమాంసక	జైమినిహమర్షి	...
వైశేషిక	కణభక్-కణాదులు	క్రీ. శ. 957
అక్షపాద	గౌతముడు	త్రేతాయుగము.
భట్ట	వార్తికకారులు	...
ప్రాభాకర	ప్రాభాకరుడు	...
నింబార్కు	నింబార్కుడు	క్రీ. శ. 12వ శతాబ్దం
రాధావల్లభ (హితహరివంశాచార్య)	} హరివంశులు	క్రీ. శ. 1552
హరిదాసు		
ఉదాసీన(సీఫ్)	నానక్	క్రీ. శ. 1384-1480
మౌలక్	మౌలక్దాసు	" 1469-1539
ధామక్	ప్రాణనాథిస్కులు	" 17 శతాబ్దం
ఆనంద	రామానందులు	" 18 "
మీరాబాయి	రామానందులు	" 1411
మీరాబాయి	మీరాబాయి	" 1418

పేరు.	మతకర్తృపేరు.	కర్తజీవితము లేక జననము.
కబీరు	కబీరు	క్రీ.శ. 1518 మరణం
వీరశైవ	క. సదాశివుడు, } ప్ర. బసవేశ్వరుడు }	... క్రీ. శ. 12వ శతాబ్దం
పాశుపతము	సకులేశుడు	కలియుగం
శైవ	శ్రీకంఠశివాచారి	వైశంపాయన శకం క్రీ. శ. 11వ శతాబ్దం
యోగి	గోవింద భగవత్పాదా చార్యులు, రసేశ్వరులు	...
అభినవగుప్తాచార్య	మహామహేశ్వ రాచార్యుడు	క్రీ. శ. 903
చైతన్య	చైతన్యాచార్యులు	క్రీ.శ. 1486-1523
వల్లభ	వల్లభాచార్యులు } విష్ణుస్వామి }	" 1478-1530 " 6 శతాబ్దం
వల్లభభేదము	స్వామినారాయణ్	" 1780
మహానుభావ	కృష్ణభట్టు	" 11 శతాబ్దం
ఆర్యసమాజం	దయానంద సరస్వతీ స్వామి	" 1824-1883
ధియాసఫి	మేడంబ్లావట్టిగ	
(దివ్యజ్ఞాన)	(అనీబెసెంటు)	" 19-20 శ.
బ్రహ్మసమాజం	రాజారామ మోహనరాయ్	" 1774-1833

పేరు.	మతకర్తపేరు.	కర్తజీవితము లేక జననము.
లోకైక	రామకృష్ణపరమహంస	} క్రీ.శ. 1833-1886 ,, 1863-1902
	వివేకానందులు	
శాక్తేయ(దేవీ)	రుద్రుడు	...
స్మారవైష్ణవ	} కూచి-మాచి	,, 11 శతాబ్దం
వామాచారము		
బౌద్ధ	గౌతమబుద్ధుడు	క్రీ. పూ. 557-477
మాధ్యమిక	మాధ్యమికుడు	
	(బుద్ధుని శిష్యుడు)	...
యోగాచార	యోగాచార్యుడు	,, ...
సాంత్రాంతిక	సాంత్రాంతికుడు	,, ...
వైభాషిక	విభాషికుడు	,, ...
జైన(శ్వేతాంబర)	మహావీరుడు	క్రీ. పూ. 599-527
,, (దిగంబర)	...	...
అర్హత	అర్హతుడు	యుధిష్ఠిరశకం 1445
పారసీక	జరఘస్త్రిడు	క్రీ. పూ. 1500
గ్రీకు	జ్యూస్ [దేవుడు]	...
రోమక	జానస్ ,,	...
స్కాండినేవియా	సిడీన్ ,,	...
మెక్సికో	మెక్సి	...
తార్తార	మార్కు [దేవత]	...
క్రినిక్కు [జపాన్]	నిగాన్	...

పేరు.	మతకర్తపేరు.	కర్తజీవితము లేక జననము.
పెరువియక్	మాక్కోకూపెల్	...
పిలిప్పియక్	గొటలా [దేవుడు]	...
మలాకా	లానిట్స్	...
లఫ్సంజ్	లఫ్సంజ్	
[మధ్యపష్యా]	[స్త్రీ]	క్రీ. పూ. 9 శతాబ్దం
లాప్లాండర్	జమాలా [దేవుడు]	...
మినిసిప్పి	బర్గూ	...
కాక్పుక్	(కాక్పుక్షియస్)	
	[చీనా]	క్రీ. పూ. 551-494
తాయిస	తాయిస	} " 6 శతాబ్దం
	చోతాబ్	
టేపింగ్	హంగ్ సాస్ట్రూ	క్రీ. శ. 19 శతాబ్దం
ఇస్లాం	మహమ్మదు	క్రీ. శ. 570-632
క్రైస్త	క్రీస్తు	క్రీ. పూ. 4 క్రీ. త. 30
లూథర్ సంఘం	లూథరు	క్రీ. శ. 1483-1546
రోమన్ క్యాథలిక్	పేతురు	క్రీస్తు సమకాలికుడు
బాప్టిస్టు సంఘం	యోహాను	"
వెస్లియన్	జాన్ వెస్లి చార్లెస్ వెస్లి	
	[బ్రదరుస్]	...
కాల్ వెనిస్టు	జాన్ కాల్ వెల్	క్రీ. త. 16 శతాబ్దం
యూనిటేరియన్	అరీస్	" 4 "

పేరు.	మతకర్తృపేరు.	కర్తృచరితము లేక జననము.
లండన్ సంఘం		క్రీ. త. 1795
స్వీడ్డన్ బర్గ్	ఇమ్మానుయెల్	,, 1288
ప్రీమేసక్	మిత్రాస్మిం	...
[ఇంకను 240 వివిధమత క్రీస్తు సంఘములు కలవు.]		
యాదవ	యాదవప్రకాశులు	క్రీ. శ. 1010
భాగవత	శుకమహర్షి	...
మనస్సాక్షి.	శ్రీవెలుగోటి సర్వజ్ఞకుమార	
	యాచేంద్ర భూపాల	
	బహద్దరుగారు	క్రీ. త. 19 శతాబ్దం
	[వెంకటగిరి మహారాజు]	
ఖాకిలులు	కిల్ [రామానందుల శిష్యుడు]	...
దాదాపంతులు	దాదాపంత్	...
రాందాసులు	రాందాస్	...
అద్వైతము	శ్రీశంకరాచార్యులు	క్రీ. శ. 677-709
విశిష్టాద్వైతము	శ్రీరామానుజాచార్యులు	} ,, 1017-1141
	శ్రీవేదాంతదేశికాచార్యులు	
		,, 1270-1370
ద్వైతము	శ్రీమధ్వాచార్యులు	,, 1119-1197
[పూర్ణప్రజ్ఞ మధ్వ]		
(ఒకేసంఖ్య వేయబడినది కర్తృ జననము. రెండు సంఖ్యలుగాని, కర్తృబుద్ధిగాని చరితము.)		

ప్రపంచ ప్రభుత్వములు

[ఆమెరికా ఖండం]

శీర్షిక.

అర్జెంటైనా
బోలీవియా

కెనడా

చిలీ

కోస్టారికా

క్వాలిబియా

ఈక్వడార్

గాబ్ మాల్

హండురాస్

మెక్సికో

నెకార్

రాజధాని.

బ్యూనోస్ ఎయిర్స్

సక్రే

ఒట్టవా

శాంటియాగో

శాక్ జోక్

బగోటా

క్వెటో

గాబ్ మాల్

టెగూసిగల్పా

మెక్సికో

మనాగువా

రాజరికము.

రిపబ్లిక్

స్వతంత్ర

ప్రె. రొమినియను

డ. అ. రిపబ్లిక్

సెం. అ. రిపబ్లిక్

డ. అ. రిపబ్లిక్

"

సెం. అ. రిపబ్లిక్

"

"

"

రైకాల్కం-చ. మె.

10,78,278

5,06,000

86,48,500

2,86,322

23,000

4,82,000

1,18,625

48,290

46,000

7,60,300

49,200

౪ ౫ ౬ ౭ ౮ ౯ ౦

శేరు.

పనామా
పెరుగ్వే
పెరూ
సాల్వేడర్
యు. యన్. ఏ.
ఉరుగ్వే
వెనిజులా
బ్రెజిల్
న్యూఘాండ్ లాండ్

ఆల్బేనియా
ఆస్ట్రీయా
అండ్రా

రాజధాని.

పనామా
అమెషియా
లైమా
కాన్సాల్వేడర్
న్యూయార్కు
మాంటివిడో
కారకాస్
రియొడిజనీరో

...

[యూరపు

టిరానా
వియన్నా

...

శేరు.

ఎస్టోనియా
ఫిన్లండు
లాటివియా
లిథునియా
పోలాండ్
బెల్జియం
క్రిస్టోస్
జర్మనీ
ఇంగ్లాండు
ఇటలీ
హంగరీ
జకోస్లావోకియా
బల్గేరియా

రాజధాని.

టాలిన్
హెల్సింకి
రీగా
కల్నా
(వారసా)
బ్రెస్టెలు
పార్రిస్
బెర్లిన్
లండను
రోమ్
బుడాపెస్ట్
(ప్రహో)
సోఫియా

రాజకీయము.	వైశాల్యం-చ మై.	74
రిపబ్లిక్	33,667	
ద. అ. రిపబ్లిక్	...	
"	55,000	
సెం. అ. రి.	13,183	జ
ఫెడరల్ రి.	37,50,000	×
ద. అ. రి.	72,150	ప్ర
"	4,00,000	భ
"	32,85,000	ప్ర
ఇంగ్లాండు	42,734	ం
ఖండం]		
1939-ఇటలీ	10,600	
1938-జర్మనీ	32,000	
రిపబ్లిక్	191	

రాజకీయము.	వైశాల్యం-చ మై.	
1940-స్పా. యూనియన్	18,500	
రిపబ్లిక్	1,44,300	
1940-స్పా. యూనియన్	40,850	
"	20,500	జ
...	1,50,000	×
...	11,752	ప్ర
...	2,12,660	భ
రిపబ్లిక్	2,25,000	ప్ర
"	50,874	ం
రిపబ్లిక్	1,19,000	
"	35,900	
...	54,000	
రిపబ్లిక్	39,880	75

పేరు.

డాన్ జింగ్
డెన్నార్
గ్రీను
రుమేనియా
రష్యా
నార్వే
పోర్చుగల్
స్వీట్జర్లాండు
స్వీడన్
స్పెయిన్
యుగోస్లావియా
లగ్జెంబర్గ్
హాలెండు

రాజధాని.

డాన్ జింగ్
కోపెన్ హేగన్
వధెన్సు
బుఖారెస్టు
మాస్కో
(ఆస్ట్రా)
లిస్బన్
బెర్న్
స్టాక్ హోం
మాడ్రిడ్
బెల్గ్రేడ్
లగ్జెంబర్గ్
ఆంస్ట్ డాం

పేరు.

టర్కీ
ఉత్తర ఐర్లాండు
సాల్టండు
వాటికన్ సిటీ
వేల్సు

ఆస్ట్రనిస్థాన్
అశేబియా
భూటాన్
ఇండియా
ఇరాక్ (మెసపుటేమియా)
ఇరాన్ (పర్షియా)
సిల్హోన్

రాజధాని.

అంకారా
బెల్ ఫాస్టు
ఎడింబర్గ్
వాటికన్
...
[ఆసియా

కాబూలు
మక్కా
పునభా
ఢిల్లీ
బొగ్దాదు
అహరాన్
కొలంబో

రాజరికము.	వైకాట్యం-చ. మై.	97
...	754	
రిపబ్లిక్	16,570	
...	50,000	
రిపబ్లిక్	1,22,282	జ
పో. యూనియన్	81,50,000	×
...	1,24,964	ర
రిపబ్లిక్	35,490	భ
”	15,980	శ్శ
”	1,73,150	ం
...	1,94,000	
రిపబ్లిక్	96,150	
...	48,290	
...	12,590	

రాజరికము.	వైకాట్యం-చ మై.	
రిపబ్లిక్	2,94,492	
ఇంగ్లాండు	5,237	
”	30,460	
పోపు	108 యకరాలు	జ
ఇంగ్లాండు	7,450	×
ఖండం] రాజ	2,45,000	ర
...	12,00,000	భ
...	17,750	శ్శ
ఇంగ్లాండు	17,00,000	ం
...	1,66,600	
...	6,28,000	
ఇంగ్లాండు	25,500	న్

శేష.

బర్బా
సయాం
చై నా
జపాన్
మంచూకో
పాలస్తయిస్
నేపాల్
టిబెట్
సైబీరియా
ఏషియా మైనర్

ఆఫ్ఘ్నిలియా
న్యూజీలాండ్

శేష.

విక్టోరియా
న్యూసౌత్ వేల్సు
క్వీన్స్లాండ్
దక్షిణ ఆఫ్ఘ్నిలియా
వడమటి ఆఫ్ఘ్నిలియా

అబిసీనియా
అబెరియా
ఈజిప్టు
మొరాకో
దక్షిణాఫ్రికా
సిరియా
లెబనాన్

రాజధాని.	రాజకీయము.	చెకల్లం-చ.మై.	రె.
రంగూన్	ఇంగ్లాండు	2,61,610	
బాంకాక్	స్వతంత్ర	2,00,150	
నాన్ కింగ్	"	42,77,000	
టోక్యో	"	2,60,000	౫
సింగింగు	జపాన్	4,60,383	౫
జెయూనలం	మాండేటరీ	10,000	౧౫
కాటమండు	స్వతంత్ర	54,000	౪
లాసా	"	...	౫
టుబాల్ సుక్	...	...	౦
స్కర్వా	...	...	
[ఆఫ్ఘినియా ఖండం]			
కన్ బెర్రా	బి. షామినియన్	30,00,000	
విల్లింగ్టన్	"	1,04,000	

రాజధాని.	రాజకీయము.	చెకల్లం-చ.మై.	రె.
మెల్ బోరన్	బి. షామినియన్	88,000	
సిడ్నీ	"	3,10,400	
బ్రెస్ బెన్	"	6,70,500	
అడిలేడ్	"	9,04,000	౫
వెస్ట్	"	9,76,000	౫
[ఆఫ్రికా ఖండం]			౧౫
అడిస్ అబాబా	1936-ఇటలీ	3,50,000	౪
మన్రొలియా	రిపబ్లిక్	50,000	౫
కయిరో	"	3,85,000	౦
ఛార్జ్	"	2,31,500	
కేప్ టౌన్	బి. షామినియన్	4,72,350	
డెమాస్కస్	ఫ్రాన్సు }	57,900	
బీరట్	" }		

ప్రపంచ పరిశోధనలు

[అ మె రికా]

వివరము.	కనిపెట్టినవారి పేరు.	సంవత్సరం.
స్త్రీమరు	ఫుల్టన్	1803
రివాల్వరు	కోల్టు	1835
ఎలక్ట్రిక్-టెలిగ్రాఫ్	మోర్సు	1835
రబ్బరు	గుడ్ యియర్	1839
స్ట్రీప్ పిన్	డబ్ల్యు. హంట్	1849
ఫోనోగ్రాఫ్	ఎడిసన్	1876
మోషన్ పిక్చర్ మెషిన్	"	1893
లాంతరు	"	1878
విమానము	రైట్ బ్రదర్లు	1903
ఎయిర్ బ్రేక్ (వాయునిరోధము)	వేస్టింగ్ హౌస్	1869
సెల్యూలాయిడ్	హయట్ (Hyatt)	1870
కాన్సియంకార్ బైడ్	విల్సన్	1888
ఫోటోఫిలిం	ఈస్టమన్	1883
విద్యుత్ పనిముట్లు	థామసన్	1869
టెలిఫోన్	బెల్	1875
లినోటైపు	మర్గటాలర్	1885
ఫోంటెన్ పెన్	వాటర్ మన్	1864
వైర్ లెస్ ఫోటో	రేడియోకార్పొరేషన్	1924

వివరము.	కనిపెట్టినవారి పేరు.	సంవత్సరం.
సేఫ్టీ రేజరు	గిలెట్	1904
టైపురైటరు	హాల్యు	1873

[ఇం గ్లాండు]

స్టీమ్ యింజన్	వాట్	1565
విద్యుత్ (కొలిమి) కుక్కర్	సుమెన్స్	1861
మలేరియాకు కారణం	రోస్	1898
టెలివిజన్	ఐ. యల్. బయర్డ్	1926
రైలు ఇంజను	స్టీఫెన్సన్	1814
ఎలెక్ట్రో (పరమాణుఖండం)	జె.జె. థామ్సన్	1897
దారంతీయు యంత్రము	హక్ గ్రేపు	1764
సైకిలు	మాక్సిలను	1840
ఎలివేటర్	ఆటిస్	1852
రణదోషనిరోధచికిత్స	లాడ్జ్ లిస్టర్	1867
గనులలో సేఫ్టీలాంపు	డేవీ	...
స్టీల్	బెస్సెమర్	1858
డైనమో	ఫారడే	1831
కృత్రిమపట్టు	స్వాన్	1883
Aniline Dyes	పర్కిన్	1856
గురుత్వాకర్షణనియమం	న్యూటన్	1690
పరమాణు సిద్ధాంతం	బాడ్డాల్బను	1801

వివరము.	కనిపెట్టినవారి పేరు.	సంవత్సరం.
పరమాణుగర్భరహస్యం	సర్. ఇ. చూథర్ ఫర్డు	1910
టాంకు	స్విఫ్టను	1914

[జ ర్మ నీ]

ఎక్స్పరే యంత్రము	రోయింటుజ్	1895
టైపు	గాటెబర్గ్	1450
స్ట్రాబర్నర్లు	బన్సెన్ (Bunsen)	1855
ప్రైసెల్ మోటారు	ప్రైసెల్	1900
పిచ్చికి ఇజక్షన్	ఇన్స్ట్రెట్	...
తీగద్వారా ఫాటో	కార్క్	1902
జెప్లిన్ (గాలిబీడ్)	కాంట్ జెప్లిన్	1908
వాక్సినేషన్ (టీకాలు)	ఇబర్ట్	1895
కలరాక్రిములు	కోచ్	1884
మలేరియా ఇజక్షన్	లావరక్	1880
సాపేక్ష సిద్ధాంతం	అయిన్స్టయిను	1905
క్వాంటమ్ సిద్ధాంతం	మాక్స్ ప్లాంకు	1900
అనిర్దేశ్య సిద్ధాంతం	హైజనుబర్గ్ ప్రోడింగరు	1926
Adding Machine	బరోస్	1888
Autogyro	సియర్ వ	1925

వివరము.

కనిపెట్టినవారి పేరు.

సంవత్సరం.

[ప్రాంసు]

కుట్టుయంత్రము	ధిమనియర్	1830
---------------	----------	------

బెల్జియం } ఫ్రాన్స్ }	జె. ఇ.	} 1783
	జె. యమ్. మాంట్ గాల్ఫియర్	

ఫ్రాన్స్ }	డాక్టర్	} 1837
	నిష్ఠి	

రేడియం	క్యూరీసతి	1903
--------	-----------	------

Hydrophodia Antitoxin	పాస్టర్	1885
-----------------------	---------	------

పొగరాని పొడర్	వియెన్నా	1886
---------------	----------	------

మోషన్ పిక్చర్ ప్రొడక్షన్	టామియర్	1895
--------------------------	---------	------

పాదరసపు ధర్మామీటరు	పార్కెహేట్	1721
--------------------	------------	------

నిష్పపుల్లలు	సౌరియ	1831
--------------	-------	------

సెతస్కోపు	లెనెక్	1816
-----------	--------	------

[ఇటలీ]

ఔలిస్కోపు	గెలీలియో	1610
-----------	----------	------

వైర్ లెన్	మాగ్నోనీ	1895
-----------	----------	------

బాహోమీటర్ (భారమితి యంత్రం)	టారిసెన్టీ	1643
----------------------------	------------	------

[రష్యా]

ఆవర్తనవిభాగం	మెండెలీఫు	1870
--------------	-----------	------

[స్వీడన్]

జైనమిట్	ఆల్ఫ్రెడ్ నోబెల్	1867
---------	------------------	------

వివరము.	కనిపెట్టినవారి పేరు.	సంవత్సరం.
	[డె న్నా య్]	
పరమాణునిర్మాణరహస్యం	నీల్సుబోరు	1920
	[చై నా]	
అచ్చు (ప్రింటింగ్)	ఒక పరిశోధకుడు	593
	[హ లండు]	
విశ్వరూపం	డిసిటరు	1910
Bacteria	వార్టూవెహ్	1860
హైడ్రోజేను	కర్విస్	1911
గాసాలెక్-ఆటోమొబైల్	డైమ్లర్ బెన్జ్	1884
అర్థలాంతరు	బ్రష్	1879
మెర్కియర్ }	గాట్లింగ్	1861
	లూయిస్	1912
ఎలివేటరు	ఓటిస్	1852
క్వామ్ రిజిస్టరు	పాటర్ సన్	1885

ప్రాచీన భారత సైన్యపు లెక్కలు

పేరు.	రథములు.	వీనుగులు.	గుఱ్ఱములు.	కాల్బలం.
పత్తి	1	1	3	7
సేనాముఖము	3	3	9	21
గుల్మం	9	9	27	63

పేరు.	రథములు.	ఏనుగులు.	గుఱ్ఱములు.	కార్పులం.
గుణం	27	27	81	189
వాహిని	81	81	243	567
పుతన	243	243	729	1701
చమూ	729	729	2187	5103
అనీకిని	2187	2187	6561	15309
అక్షేహిణి	21870	21870	65610	153090

ఇప్పటి సైన్యపు లెక్కలు

అర్మీకోరు. కాల్పులం. గుఱ్ఱపుదళం. ఫిరంగులు ఫిరంగి
కాల్పువాడు.

బ్రిటిష్ కోరు	38,000	...	152	...
ఫ్రెంచికోరు	34-48వేలు	12-18వందలు	148-160	5-6వే.
రష్యాకోరు	32,000	600	152	4500
జర్మన్ కోరు	30,000	1200	160	6000
ఆస్ట్రియన్ కోరు	42,000	1600	120	5000

ఇవిగాక మోటారు సైనికులు, టాంకులనుండి కాల్పు
వారు, వైమానిక యోధులు వేరుగా నుందురు.

	కాల్పులము.	అశ్వసైన్యము.
బ్రేగేడు	4-7 వేలు	1-2 వేలు
రెజిమెంటు	2-4 ,,	500-1000
కంపెనీ	120 వుండు పటాలము	

అశ్వనైన్యపు లెక్కలు

టూప్ 1 అఫీసరు + 326 అశ్వనైనికులు.

3 టూపులు 1 సాహ్వాద్రను.

3 సాహ్వాద్రనులు 1 రెజిమెంటు.

(1 రెజిమెంటుకు 1 లెఫ్టినెంటు కర్నల్ పూడును).

2-3 రెజిమెంటులు 1 బ్రైగేడియరు.

(1 బ్రైగేడియరుకు 1 లెఫ్టినెంటు జనరల్ అధికారి.)

4 బ్రైగేడులు 1 డివిజన్.

(1 డివిజనులో 3000-4000 గుఱ్ఱపుకాతు లుండును.)

యుద్ధ పరికరములు

శేరు. బరువు. పెళ్లుమారం. పట్టుకాలం.
టార్పెడో 28 హాండ్రడ్ వెయిట్లు 4-మెట్లు ని. 4 లు.

(ఇది పెద్ద పెద్ద యుద్ధసాధన, డిస్ట్రీయర్లను బద్దలుచేయును.)

డైనమెంటుబాంబు 90 రతులు.

(ఇది కర్మాగారములు, వంతెనలు, నగరములు నాశనమునకును.)

నౌకాభిరంగులు:-

ఫిరంగి చుట్టుకొల్ల అంగుళములు.	గుండు బరువు రతులు.	పోవుదూరము గజములు.	నౌకకు వేయు రంధ్రం అం.
12	850	3000	11½
13½	1250	3000	11
11	760	10,000	8½
14	1400	...	...

(ఇవి నౌకలను ముంచుటకు కాల్చెదరు.)

ఫిరంగులు:-

చుట్టుకొల్ల-అం.	పోవుదూరము-మై.
6	6
7.5	7
8.2	8
9.2	9
11	10
13.5	12
15	15-21
16	22

ఫీల్డు గన్	13½ రతులబరువుగుండు	గజములదూరం.
ఫీల్డు గన్	13½	5500-9000
,, హెవీ ఆర్టిల్	60-90	10,000
,, సీజి ఆర్టిల్	250-2000	...

తుపాకి (రైఫిల్) 10 తోటాలెక్కించవచ్చును 2,500
మెషీన్ గన్ నిమిషమునకు 228 తోటాలనువిడచును.
(తుపాకిగుండు బరువు $1\frac{1}{4}$ తు. పుండును.)

మందుగుండుసామాను

సైనికునికి 120 తూటాలు
అశ్వసైనికునికి 100 ,,
ఫిరంగికి (మెషిన్ గన్కు) 21-30 పేలు ,,
హవిజర్ పెద్దఫిరంగికి 100 రతులపెల్లులు 50 ఇచ్చెదరు
మోనిటరులు:- (ఒకరకపు గన్ బోటు)
6 అం. ఫిరంగులు:- 100 రతులబరువుగుండు.
5 మై. దూరమువేయును.
సబ్మెరైనులు:- (జలాంతర్గాములు)
(మొట్టమొదటి సబ్మెరైను (ఇంగ్లీషువారివలన) 1901
నవంబరు 2వ తేదీన నిర్మింపబడెను.)
గంటకు 21 మై. పోవును.
6 టార్పెడో గొట్టము లుండును.
1 టార్పెడో విలువ $1\frac{1}{2}$ లక్ష రూపాయలవర కుండును.
(పెరిసోపు యంత్రసహాయమున చూచుచుండురు.)

వే ప రు నై జు

	అంగుళములు.
ఘాల్ సే-పు	$17 \times 13\frac{1}{2}$
క్రాన్	20×15
డెమ్మి	$22\frac{1}{2} \times 18$
మిడియం	23×18
నూపర్ రాయల్	22×18
రాయల్	25×20

ఆ ట ల కో రు లు

	పాదపు-అ.	పెడల్పు-అ.
బాడ్మింటన్ కోర్టు	44	20
ఫుట్ బాల్ ఫీల్డ్	300-390	150-300
రగ్బీ	330	225
హాకీ ఫీల్డ్	300	165-180
టెన్నిస్ కోర్టు	78	36
క్రికెట్ పిచ్	66	...
పోలింగ్ క్రీస్ వికెట్ నుంచి 4 అ. దూరంలో.		
బాల్లింగ్ క్రీస్ 8 అ. 8 అం. పాదపు.		

గొప్ప ఆనకట్టలు

వివరము.	వ్యయము లక్షల రు.	కట్టుటకు పట్టిన సంవత్సరములు.
సెన్నార్ ఆనకట్ట (ఆఫ్రికా)	847	7
మెట్టూరు ,, (ఇండియా)	478	6
నిజాంసాగర్ (హైదరాబాదు)	366	...
కృష్ణరాజసాగర్ (మైసూరు)	250	16
లాయిడ్ ఆనకట్ట (సుకూరారు ఇం.)	172	6
అస్సువాన్ (ఈజిప్టు)	367	4
న్యూక్రోటన్ (ఆమెరికా)	212	14

పోస్టాఫీసుల చరిత్ర

- 1840 పెన్నీ పోస్ట్ జపడ్డతి.
 1838 పోస్టాఫీసు మనియార్డ్ రుశాఖ.
 1861 ,, సేవింగ్సు బ్యాంకులు.
 1880 ,, ఆర్డర్లు వగైరా.
 1881 ,, పార్శిలు.
 1892 ,, టెలిఫోను వచ్చినది.

అంటురోగములు

పేరు.	ఆరంభము-రోజులు.	పుండుకాలము-రో.
కలరా	1-6	7-16
పొంగు	12-14	పక్కలు పూర్తిగ రాలువరకు
అంగుడువాపు	2-10	బాక్టీరియోలాజికల్ పరీక్షపైన తెలియును.
గాలిబిళ్ళలు	10-20	21-26
తట్టమ్మవారు (తడపర)	7-14	7-16
స్లేగు (మహామార్క)	2-8	సంపూర్ణముగతగ్గు వరకు
స్పృటకము	12-14	పక్కలు పూర్తిగ రాలు వరకు
కీళ్ళజ్వరము	3-6	4-5
ఇన్ ఫ్లూయెంజా	1-4	5
కక్కు-వాయిదగ్గు	7-14	5
అక్రి-	3-10	7-10
టైఫాయిడ్	5-21	బాక్టీరియో లాజికల్ పరీక్షపైన తెలియును.

Regd.

శాశ్వత

చూడవలసినక్రమము

—* సంవత్సరములు *

కావలసిన శతాబ్ద శేషము
నకు నూటిగను, కావలసిన
సంవత్సర కలమునకు క్రింద
నూటిగను ఉన్న అక్షర
మును గుఱుతించుడు;
అనుక్షరము నెలల గడు
లలో కావలసిన నెలకు క్రింద
ఎన్నఁద కలములో నున్నదో
చూచుకొనుడు;
ఆకలమును వారముల గడు
లలో చూచుకొని ఆకల
ముకు క్రిందుగానున్న వార
ముల ప్రకారం నూటిగా
నున్న తేదీలను చూచుకొన
వలెను.
శీఘ్ర సంవత్సరముల జనవరి,
ఫిబ్రవరి ప్రత్యేకించి వున్నవి
చూచుకొనుడు

*	1	2	3	4	5	9
6	7	18	8	10	11	15
17	12	19	14	21	16	20
23	18	24	25	27	22	26
28	29	30	31	32	33	37
34	35	41	36	38	39	43
45	40	47	42	49	44	48
51	46	52	53	55	50	54
56	57	58	59	60	61	65
62	63	69	64	66	67	71
73	68	75	70	77	72	76
79	74	80	81	83	78	82
84	85	86	87	88	89	93
90	91	97	92	94	95	99
0	96		98			

శతాబ్ద శేషములు

శతాబ్ద శేషమునకు
శతాబ్దముల సంఖ్యను 4చే
భాగించగా మిగిలినది.
ఉదా. 20వ శతాబ్దము
4)20(5
20
0 శేషము నున్నది

1	డి	వి	భ	శ్వర్	ప	శై	రే
2	ప	శై	డి	వి	శ్వర్	రే	భ
3	శ్వర్	రే	ప	శై	వి	భ	డి
0	వి	భ	శ్వర్	రే	శై	డి	ప

1 నుండి 100 వరకు ఒకటవ శతాబ్దము.

101 నుండి 200 వరకు రెండవ శతాబ్దం. ఇట్లు ఆనెని.

కృతేంద్రు

Regd.

— * బి ల లు * —

ఇంగ్లీషు నెలలు	జనవరి	ఫిబ్రవరి	మార్చి	ఏప్రిల్	మే	జూన్	జూలై	ఆగష్టు	సెప్టెంబరు	అక్టోబరు
1	జి	ఈ	ల	వి	3ల	శ్వ	ల	3ల	శ్వ	ఈ
2	లి	ల	ఈ	ఈ	జి	ఈ	3ల	శ్వ	లి	3ల
3	ఈ	3ల	శ్వ	లి	ల	జి	లి	ఈ	లి	3ల
4	శ్వ	జి	ఈ	ఈ	3ల	లి	లి	లి	లి	లి
5	ఈ	లి	ల	లి	శ్వ	జి	ఈ	లి	లి	లి
6	ల	ఈ	3ల	ఈ	లి	లి	లి	లి	లి	లి
7	3ల	శ్వ	జి	లి	లి	లి	లి	లి	లి	లి

ఇదే ప్రతి లేక మార్పు లేక భాషాంతరీకరణము మున్నగునవన్నియు
నా యధీనము. లిఖితపూర్వకమైన నా యనుమతిపొందక ముద్రించు,
లేక ప్రచురపఱచువారు సివిల్ క్రిమినల్ చర్యలకు బద్ధులగుదురు.
ఆధర్,

దాసరి వేంకటేశ్వరు, రేపల్లె.

క్రమ సంఖ్య	1	2	3	4	5	6	7	తేదీలు				
ఆ	సోమ	బు	గు	శు	శ	ఆ	సో	1	8	15	22	29
సోమ	బు	గు	శు	శ	ఆ	సో	1	2	9	16	23	30
మం	బు	గు	శు	శ	ఆ	సో	2	3	10	17	24	31
బు	గు	శు	శ	ఆ	సో	మం	3	4	11	18	25	
గు	శు	శ	ఆ	సో	మం	బు	4	5	12	19	26	
శు	శ	ఆ	సో	మం	బు	గు	5	6	13	20	27	
శ	ఆ	సో	మం	బు	గు	శు	6	7	14	21	28	

ఆహార పదార్థములు

వివరము.	జీర్ణకాలము.
	గం. ని.
తేనె, బెల్లము, పచ్చిబియ్యము కలసినవి	8- 0.
పిండివర్గములు, మిరియపు అన్నము	8- 0
అంబలి	7-10
వెన్నతోచేరిన అన్నము	6- 0
మజ్జిగఅన్నము	6- 0
అన్నము	6- 0
వేడినీళ్లు	6- 0
తేనె, చూర్ణము, తైలము, లేహ్యము	4-45
పెరుగుఅన్నము	4-20
కాయకూరలు	3-10
అరటి, పనస, మామిడి మున్నగు పండ్లు	} 3- 0
దుంపలు, పప్పులు, పండ్లరసము	
పుష్పరసము, చల్లనినీళ్లు, మందుమాత్రలు	
గంజి, టెంకాయనీళ్లు, చక్కెర, పానకము	
వేయించిన పిండిజావ	} 2-45
షడ్రసపదార్థములు, పుల్లనీళ్లు	
పెరుగన్నములో నీళ్ళుకలిపి త్రాగినవి	1-45
కాగిచల్లార్చిన నీళ్లు, భస్మములు	1-30
కషాయము	1-10

వివరము.	చీర్లకాలము.
గొడ్డుమాంసము	3- 0
బాల్లి	2- 0
కొత్తె	2-30
వెన్న	3-30
క్యబేజి	4-30
కోడిపిల్లమాంసము	2- 0
బాతు ,,	4- 0
పచ్చిగుడ్డు	1-30
కొంచెం ఉడికిన గుడ్డు	3- 0
మిక్కిలి ఉడికిన గుడ్డు	3-30
చేప	2-44
కోడిమాంసము	4- 0
పచ్చిపాలు	2-15
కాగినపాలు	2- 0
కాల్చిన మాంసము	3- 0
ఉడికించిన మాంసము	3-15
వండిన బంగాళాదుంపలు	2-30
ఉడికిన పండిమాంసము	5-15
సగ్గుబియ్యం	1.45

నాడికొట్టుకొనురేటు

	నిమనమునకు.
గర్భంలో పిండముకు	140-150
పసితనములో (శిశువుకు)	100-140
పిల్లలకు	80-100
యవ్వనులకు	72
ముదుసలులకు	75-80

బ్లడ్ ప్రెషర్ (నెత్తురుపోటు)

వయస్సు.

15 నుండి 24	106 నుండి 136
25 „ 34	109 „ 139
35 „ 44	111 „ 141
45 „ 54	115 „ 145
55 „ 64	120 „ 150
65 - పైన	124 „ 154

పెద్దరైలు వంతెనలు

పేరు.	దేశము.	పొడవు-అ.
హెల్ గేటు	అమెరికా	13,553
ఛే	స్కాట్లండు	10,527
ఫోర్త్	„	8,300

శేరు.		దేశము.	పాడవు-అ.
జంబసీ		ఆఫ్రికా	11,650
శోననది	బిడ్డి	ఇండియా	10,052
మహానది	"	"	6,912
గోదావరి	"	" ఆంధ్ర	9,096
రియోసలాడ్		అర్జంటైనా	6,703

పెద్ద జీతాలు

	సంవత్సరమునకు
యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రెసిడెంటుకు	రు. 3,00,000
ఇంగ్లండు ప్రధాన మంత్రికి	1,50,000
ఇండియా వైస్రాయికి	2,50,000
జపాను ప్రధానికి	8,000

20వ శతాబ్ద విప్లవములు

- 1917 బోల్షివిక్ విప్లవము (రష్యా)
- 1922 ఛాసిస్టు తిరుగుబాటు (ఇటలీ)
- 1933 నాజీ తిరుగుబాటు (జర్మనీ)
- 1936 ఫ్రాంకో తిరుగుబాటు (స్పెయిన్)
- 1940 ఐరన్ గార్డు తిరుగుబాటు (రుమేనియా)

జంతువుల ఆయువు

పేరు.	జీవించు సం॥	పేరు.	జీవించు సం॥
ఎలుగుబంటు	20-50	ఎలుక	3-4
పిల్లి	10-25	చుంచు	2-3
పెద్దపులి	15-20	చిలుక	20-50
ఏనుగు	40-80	బాతు	20-50
సింహం	12-50	పావురం	15-30
గుఱ్ఱం	15-35	కోడిపెట్ట	15-20
కుక్క	10-15	గుడ్లగూబ	6-8
నక్క	10-12	వానపాము	10
కుందేలు	7-12	కొండచిలువ	1000
గొట్టె	10-15	మనుష్యుడు (?)	
మేక	12-25		

దేశాల జాతీయ నామములు

ఇండియా-భారతవర్షము
 పర్షియా-ఇరాన్
 జర్మనీ-దూష్చిల్యాండ్
 గ్రీస్-హెల్లాస్
 చీనా-చంగ్ క్వో
 ఈజిప్టు-మిస్రీ
 స్పెయిన్-ఇస్పాగ్నా
 జపాన్-నిప్పన్
 ఆస్ట్రేలియా-ఓస్టరిచ్

హంగరీ-హ్యూగ్లోస్టాక్
 ఫిన్ లాండ్-సోమి
 బెల్జియం-లా బెల్జిక్
 అలిసీనియా-ఎలియోపియా
 హాలండ్-నెదర్లాండ్
 పోలాండ్-పోలాస్కా
 స్విట్జర్లాండు-హెల్ విషియా
 ఐరిష్-ఫ్రీ స్టేటు-ఐర్
 శార్క్స్-శార్జీ

ఫ స్తు ఛా న్సు

	క్రీ. శ. సం.
సిరా ప్రథమంగా కనిపెట్టినది	500
కిటికీలకు గ్లాసువేయు పద్ధతి మొదలు	1177
ఇంగ్లండులో వీణ ప్రథమంగా తయారుచేసినది	1200
„ డాక్టరు బిరుదు తొలిసారి యుచ్చినది	1207
„ పెంకుల పుపయోగారంభము	1246
మ్యూజిక్ లాంతరు “బేకన్” కనిపెట్టినది	1252
బ్రిటిష్ మ్యూజియం తొలిసారి తెరచినది	9-11-1453
ప్రపంచంలో ప్రథమ వార్తాపత్రిక ముద్రణ (నూరెంబర్గులో)	1457
గులాబిపువ్వులు (ఇంగ్లండులో) నాటినది	1522
సబ్బు మొట్టమొదట తయారు	1524
నాటకములలో తెరల పుపయోగారంభము	1533
సూదులు (ఇంగ్లండులో) తయారు	1545
స్లిప్పర్స్ ఇంగ్లండులో తయారు	1570
పొగాకు ఇంగ్లండువారు రుచిచూచినది	1583
కాగితములు ఇంగ్లండు (డార్బుఫర్డ్)లో తయారు	1588
వార్తాపత్రికలలో “అడ్వర్ టైజ్ మెంటుస్”	1648
స్త్రీమరు రాకపోకలను గురించిన పత్రిక ముద్రణ	1657
ప్రథమంగా ప్లేగువ్యాధిరావడం (ఇంగ్లండులోనే)	1664
గంటలుకొట్టు గడియారములు కనిపెట్టినది	1665

తొలిసారి సూయజు కెనాలు తెరచినది క్రీ.శ. సం. 1689	
అమెరికాలో వార్తాపత్రిక ప్రచురణారంభం (బోస్టనులో)	1690
రష్యాలో వార్తాపత్రిక లారంభం	1703
ఫ్రాన్సులో వార్తాపత్రికలు మొదలు	1731
ప్రథమ రాజకీయ పత్రిక (న్యూయార్కు జర్నల్ ముద్రణ)	1733
చేతిరుమాళ్ళు “వెయిస్ లే” యను గ్రామమున తొలిసారి	1743
తేయాకు తొలిసారి రావడం (ఇంగ్లాండుకు)	1768
రాయల్ ఎకాడమీ ప్రారంభము	1769
రాయల్ హోయ్ మేన్ స్పాసైటీ స్థాపన	1774
ఇనుపబ్రిడ్జి నూతనముగ నిర్మించినది	1777
ఇండియాలో ఇంగ్లీషువార్తాపత్రిక (కలకత్తాలో ముద్రణ)	1780
గొడుగులు తొలిసారి వాడుకకు రావడం (లండన్ లో)	1786
యు. యస్. ఏ. కు మొదటి ప్రెసిడెంటు జార్జివాషింగ్టన్	1789
ఇండియాలో ప్రథమ మునిసిపాల్టీ (అహమ్మదాబాదులో)	1834
ఇంగ్లాండులో బానిసవ్యాపారాంతము	1834

క్లోరోఫారం తొలిసారి ప్రపయోగించినది క్రి.శ. సం. 1847

ఇండియాలో మొట్టమొదటి లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్

మొటింగు 1854

ఆంగ్లరాజుకు ఇండియా దత్తమైనది 1-9-1858

చైనాలో చైలుబండి ప్రవేశపెట్టినది 30-6-1876

ఎలెక్ట్రిక్ ట్రాముకారు ప్రారంభము 1882

ఇండియాలో సేవింగ్సు బ్యాంకు ప్రారంభము 1882

ఇంగ్లండులో ప్రథమంగా మసీదు కట్టినది 1889

గ్రీన్ విచ్ అబ్జర్వేటరీ స్థాపన 1890

ఇండియాలో తొలిసారి సినిమాహాలు

(జె. ఎఫ్. మదన్ గారు కలకత్తాలో) కట్టించినది 1907

ఆంగ్లరాజు ఇండియాలో తొలిసారి అడుగిడినది

జూన్ V 2-12-1911

ఫిల్ముపరిశ్రమ ఇండియాలో

(బాంబాయి నివాసి పాలక్) ప్రారంభించినది 1913

ప్రథమమున టాంకులు యుద్ధభూమిని

ప్రవేశించినది 1916

బ్రిటనుపై ప్రథమ విమాన దండయాత్ర 1917

ఇండియా మంత్రిగా భారతీయుడు లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి

నియమింపబడినది 12-1-1919

నానాజాతిసమితి తొలిసమావేశం జ్యూనోలో 10-1-1920

ప్రథమ భారతీయ గవర్నరు లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి 1920

పదార్థ విశేషము

పదార్థము.	మాంస కృత్తులు.	పిండి	క్రోవు
బంగాళాదుంప	2.2	18.4	0.1
నీరుల్లిపాయ	1.6	9.9	0.3
మేకమాంసము	17.6	—	28.3
పందిమాంసము	16.9	—	30.8
కోడిగుడ్డు(సంపూర్ణం)	14.8	—	10.5
,, పసుపుభాగం	16.1	—	33.3
,, తెలుపుసాన	13 0	—	0.2
పాలు (సంపూర్ణము)	3.3	5.0	4.0
,, (మీగడతీసినవి)	3.4	5.1	0.3
మీగడ	2.5	4.5	18 5

పదార్థము.	మాంస కృత్తులు	పిండి.	క్రోవు.
జన్ను	25.9	2.4	33 7
మజ్జిగ	3.0	4.8	0.5
వెన్న	1.0	—	85.0
సంపూర్ణ గోధుమకొట్టె	9.7	49.7	0.9
బెల్లపుపాగు	2.4	69.8	—
పొడిపంచదార	—	100.0	—
పటికబెల్లం	—	96.5	—
తేనె	0.4	81.2	—
సీమరేగుపండు	0.4	14.2	0.5
లరటిపండు	1.8	22.0	0.6

నీరు.	బూడిద.	1 పౌనులోని దహ్యముల “కలోరీలు”
78.3	1.0	385
87.6	0.3	225
53.	1.0	1540
52.	1.0	1580
73.7	1.0	700
49.5	1.1	1608
86.2	0.2	265
87.0	0.7	310
90.5	0.7	165
74.0	0.5	865

జ
x
ప్ర
భ
వ్యం

నీరు.	బూడిద.	1 పౌనులోని దహ్యముల “కలోరీలు”
34.2	3.8	1950
91.0	0.5	160
11.0	3.0	3410
38.4	1.3	1140
25.1	3.2	1290
—	—	1860
3.0	0.5	1785
18.2	0.2	1530
84.6	0.3	290
75.3	0.8	460

జ
x
ప్ర
భ
వ్యం

వి ట మి ను లు

అహరపదార్థములు.	ఎ.	బి.	సి.	డి.	ఇ.
కాబేజి (ఉడికించినది)	3	2	3	...	...
బాదముపప్పు	1	1	...	...	...
సీమరేగుపండ్లు	1	1	2	...	...
అరటిపండు	1	1	2	...	...
చిక్కుడు	1	3	...	...	...
వెన్న	3	...	...	1	...
కాబేజి	1	2	3	...	...
జున్న	2	1	...	...	...
కొబ్బరి	1	2	...	1	...
కాడ్ చేపనూనె	3	...	...	3	...
మీగడ	3	2	1	...	...
కోడిగ్రుడ్డులోని పసుపుభాగం	3	2	...	1	1
ఆకుకూరలు	2	...	...	1	1
నిమ్మరసము	1	2	3	...	...
కార్జ్యం	3	2	...	...	1
డబ్బాపాలు	3	...	...	...	...
పాలు (సంపూర్ణము)	3	...	...	2	...
ఉల్లిపాయలు	1	1	2	...	...
నారింజపండ్లు	1	2	3	...	...
బటానీలు	2	3	2	1	...

ఆహారపదార్థములు.	ఎ.	బి.	సి.	డి.	ఇ.
బంగాళాదుంపలు	1	2	2	...	...
చిలుగడదుంప	2	2	2	...	...
మరబియ్యము	...	...	...	...	1
దంపుడుబియ్యము	1	3	...	...	1
గోధుమగింజలయందలి	2	3	...	...	3
మొలకలు					
సంపూర్ణ గోధుమపిండి	1	2	...	...	...
,, బార్లీ గింజలు					
మజ్జిగ	1	2	1	...	...
బీటుదుంప	...	1	1	...	...
కాగినపాలు	3	2	1	...	...
బాతుగ్రుడ్డు	2	1	...	2	...
చేపక్రొవ్వు	1	1	...	...	...
చేపనెయ్యి (చమురు)	1	2	...	1	...
ద్రాక్ష	...	2	2	...	...
ద్రాక్షారసము	...	1	1	...	...
గురదాలు (Kidneys)	2	2	1	1	...
ముంతగుండె (Heart)	1	1	1	1	...
మామిడిపండు	2	...	3	...	...
గడ్డకట్టినపాలు	3	2	1	1	...
అప్పడు పితికినపాలు	3	2	2	2	...
టోమాటోలు	2	3	3	...	...

అహారపదార్థములు.	ఎ.	బి.	సి.	డి.	ఇ.
బొప్పాయిపండు	2	1	3	...	...
అనాసపండు	2	2	3	...	...
ఉడికిన బంగాళదుంపలు	1	2	2	...	...
తెల్లబంగాళదుంపలు	2	1	...	...	...

N. B:— విటమిను=

- (ఎ) వండిన చెడదు. గాలిచేతను, విపరీతమగు వేడి చేతను చెడును.
- (బి) మామూలుగ వండుటచేత చెడిదు; కాని, సోడాతో యుడుక బెట్టిన చెడును.
- (సి) వండినను, ఎండబెట్టినను, డబ్బాలలో నుంచినను చెడును.
- (డి) వేడిమివలన చెడదు.
- (ఇ) వేడిమివలన చెడదు.

పెద్ద గ్రంథాలయములు

గ్రంథాలయముల పేర్లు.	పుస్తకములు.
బైబ్లియోత్రిక్ సేషనల్ [స్టూరీస్]	79,70,000
లెనిన్ లైబ్రరీ [మోస్కో]	55,41,000

గంధాలయముల పేర్లు.	పుస్తకములు.
పబ్లిక్ లైబ్రరీ [లెనిన్ గ్రాడ్]	51,64,000
బ్రిటిషు మ్యూజియం [లండను]	41,56,400
బోడ్లీయన్ లైబ్రరీ [ఆక్సుఫర్డు]	39,60,000
ప్రీయ్యుస్సిక్ స్టాట్ బిబ్లియెక్ [బర్లిన్]	36,86,700
నేషనల్ బిబ్లియోథిక్ [వియన్నా]	22,66,000
యూనివర్సిటీ టెటిస్ - బైబ్లియోథిక్	
(ఉమ్మెస్టర్ డమ్)	15,77,400
బైబ్లియోథిక్ రాయల్ (బ్రుస్సెల్సు).	14,58,000
యూనివర్సిటీ లైబ్రరీ (కేంబ్రిడ్జి)	14,55,000
బైబ్లియోథిక్ నేషనల్ లైబ్రరీ (స్ట్రాస్ బర్గు)	13,00,000
బైబ్లియోథిక్ లైబ్రరీ (ప్యారిస్)	12,01,700
యూనివర్సిటీ టెట్స్ - బైబ్లియోథిక్ (వియన్నా)	11,40,270
" " (మన్ కన్)	9,57,500
ఫాన్ గ్లిడ్ బైబ్లియోథిక్ (కోప్టెహ్ గ్)	9,04,000
సాల్ట్ టండు నేషనల్ లైబ్రరీ (ఎడింబరో)	8,61,000
వర్బమ్ బర్జిసిక్ లాండిస్ బైబ్లియోథిక్	
(స్ట్రట్ గార్డు)	8,15,060
బైబ్లియోథిక్ ఇన్స్టిట్యూట్ (ప్యారిస్)	8,03,000

ఉత్పత్తి ప్రధాన కేంద్రాలు

ఉత్పత్తివస్తువు.	దేశము.	ప్రపంచోత్పత్తిలో ఎన్నవవంతు.	సాలుకు ఉత్పత్తి టన్నులు.
రబ్బరు	మలయాలో	...	...
ధాన్యం	ఇండియాలో	$\frac{1}{3}$	5,00,00,000
,,	చైనా	$\frac{1}{3}$	5,00,00,000
వేరుశనగ	ఇండియాలో	$\frac{1}{3}$	28,50,000
బంగారదుంపలు	రష్యాలో	$\frac{1}{3}$	7,00,00,000
దుంపపంచదార	,,	22%	20,00,000
మాంగనీసు	,,	$\frac{2}{3}$	30,00,000
చెఱకుపంచదార	ఇండియా	$\frac{1}{4}$	41,00,000
పొగాకు	,,	$\frac{1}{4}$	6,50,000
జనపనార	,,	94%	15,00,000
తేయాకు	చైనా	$\frac{1}{2}$	4,00,000
సోయాబీన్సు	,,	$\frac{1}{2}$	63,00,000
తగరము	బ్రిటిష్ మలయా	$\frac{1}{2}$	86,000
కాఫీ	బ్రెజిల్ (ద. అమెరికా)	$\frac{2}{3}$	13,00,000
దూది	యు. యస్. ఏ.	$\frac{1}{2}$	26,85,000
కృత్రిమపట్టు	,,	$\frac{1}{4}$	1,20,000
,,	జపాన్	$\frac{1}{4}$	1,20,000
పెట్రోలియం	యు. యస్. ఏ.	$\frac{2}{3}$	14,50,00,000

ఉత్పత్తివస్తువు.	దేశము.	ప్రపంచవో త్పత్తిలో ఎన్నవవంతు.	సాగుకు ఉత్పత్తి టన్నులు.
రాగి	యు. యన్. ఏ.	$\frac{1}{2}$	6,00,000
నీసం	"	$\frac{1}{4}$	3,50,000
తుత్తనాగము	"	$\frac{1}{3}$	4,40,000
అల్యూమినియమ్	"	$\frac{1}{2}$	1,00,000
ఇనుము	"	$\frac{1}{3}$	3,10,00,000
ఉక్కు	"	$\frac{1}{3}$	4,30,00,000
బొగ్గు	"	$\frac{1}{3}$	43,00,00,000
సిమెంటు	"	$\frac{1}{2}$	1,90,00,000
ఉప్పు	"	$\frac{1}{4}$	71,00,000
మోటారుకార్లు	"	75%	44,50,000 సంఖ్య
ఎలక్ట్రిసిటీ	"	$\frac{1}{3}$	12,300 కోట్లు Kwts
వెండి	మెక్సికో (అమెరికా)	$\frac{1}{3}$	7,70,00,000 Fine oz
బంగారము	గ్రాన్నువాల్ (డ. ఆఫ్రికా)	$\frac{1}{3}$	1,13,00,000 "
పాటినం	కెనడా	$\frac{1}{2}$	2,30,000 oz Troy
రాతివెండి	"	80%	75,000 టన్నులు
శేడియం	} బెర్లియన్ }	65%	50/60 గ్రామ్స్
(స్వచ్ఛమైనది)			
వజ్రములు			
	కాంగో	60%	46,00,000 క్యారట్లు

ప్రపంచ ప్రభుత్వచట్టసభల వేర్లు

ప్రభుత్వం పేరు. కాసనసభ పేరు.

ప్రభుత్వం పేరు. కాసనసభ పేరు.

జపాన్   డయట్
ఇండియా   ఫెడరల్ అసెంబ్లీ
ఈజిప్టు   కార్లమన్
పర్షియా   మజలిస్
ఇంగ్లండు   పార్లమెంటు
టర్కీ   గ్రాండు నేషనల్
                         అసెంబ్లీ
జర్మనీ   రీచిస్టాగ్
పోలాండు   (సెజమ్)
ఫ్రాన్సు   ఛేంబరు
హాలండు   (స్టేటు జనరల్)
వరిమఫ్రీస్టేటు   డయల్ (ఈరీస్)

యుగోస్లావియా   స్కూఫ్ చివా
నార్వే   (ప్రాటింగు)
స్విట్జర్లండు   ఫెడరల్ అసెంబ్లీ
ఇటలీ   సెనేటు
స్పెయిన్   కార్టిన్
డెన్మార్క్   రీగుస్ డేక్
విస్లండు   ఆత్ థింగు
యు. యన్. ఏ.   కంగ్రెసు
యు. యన్. యన్. ఆర్.   సుప్రీం
                         (రహ్య)   కాన్సిల్
బల్గేరియా   సబ్ కాంజీ
ఆస్ట్రీయా   (రీచిస్టా) త

ప్రపంచ ప్రధాన నాణెములు

దేశము పేరు.	నాణెము పేరు.	బ్రిటిష్ కరెన్సీలో విలువ
		పా. పి. పి.
ఇండియా	రూపాయి	0 - 1- 6
అర్జెంటైనా	పెసో	0 - 1- 8.75
ఆస్ట్రీయా	షిల్లింగు	0 - 0- 6.939
బెలియం	బెల్గా	0 - 0- 6.858
బ్రెజిల్	మిల్ రీస్	0 - 0- 5.899

దేశము పేరు.	నాణెము పేరు.	బ్రిటిష్ కరెన్సీలో విలువ
		పా. పి. పె
బొలీవియా	బొలీవియానా	0 - 1- 6
బల్గేరియా	లివా	0 - 0- 0.35
చిలీ	పెసో	0 - 0- 6
చైనా	యన్ను	... ..
జెకోస్లావేకియా	క్రొన్	0 - 0- 1.22
డెన్మార్కు	క్రోన్	0 - 1- 1.25
ఈక్వెడారు	సక్రీ	0 - 0- 9.9
ఈజిప్టు	పౌండు	1 - 0- 6.25
ఫ్రాన్సు	ఫ్రాంకు	0 - 0- 1.932
జర్మనీ	మార్కు	0 - 0.11.7483
గ్రీసు	డ్రాచ్మ	0 - 0- 0.64
హండురాస్	లెంపైరా	0 - 2- 0.66
హంగరీ	పెన్ గో	0 - 0- 8.62
ఇటలీ	లైరా	0 - 0- 2.6
జపాన్	ఎన్ను	0 - 2- 0.5
మెక్సికో	పెసో	0 - 2- 0.5
హాలండు	గ్లారిన్	0 - 1- 7.824
నార్వే	క్రోన్	0 - 1- 1.5
పరిష్యా	పాలెప్పీ	0 - 0- 2.4
పెరూ	సాల్	0 - 1- 1.75
పోలండు	జ్లోటి	0 - 0- 5.5

దేశము పేరు.	వాణిజ్యము పేరు.	బ్రిటిష్ కరెన్సీలో విలువ పా. సి. పె.
పోర్చుగల్	ఎస్కీక్కుడో	0 - 0 - 2.25
రుమేనియా	ల్యు	0 - 0 - 0.3
రష్యా	రూబుల్	0 - 2 - 1.375
సయాం	బాట్	0 - 1 - 10
స్పెయిన్	పెజెటా	0 - 0 - 9.516
స్వీడన్	క్రోన్	0 - 1 - 1.5
స్విట్జర్లాండు	ఫ్రాంకు	0 - 0 - 9.516
టర్కీ	లైరా	0 - 18 - 0
యు. యస్. ఏ.	డాలర్	0 - 4 - 1.32
యుగోస్లావియా	డైనార్	0 - 0 - 0.9
ఇంగ్లాండు	పౌను	1 - 0 - 0

(మారకపు రేటు మారుచుండుట సహజము.)

ప్రపంచ ప్రసిద్ధ మణులు

పేరు.	క్యారెట్లు.
కుల్లినన్	3,106½
జూబిలీ	245
ఆరఫ్	194½
విక్టోరియా (ఇప్పుడు సైజాం అని పేరు)	457½

పేరు.	క్యారెట్లు.
స్టార్ లైన్	133 $\frac{1}{16}$
రీజెంటు (పిట్టు)	136 $\frac{1}{2}$
టిప్పానీ	969
స్టార్ ఆఫ్ ది సాత్ ఆఫ్రికా	530 $\frac{1}{15}$
కోహినూర్	106 $\frac{1}{16}$
గ్రేట్ మొగల్	287 $\frac{1}{2}$
కోల్కత్తా	129 $\frac{2}{3}$

యంత్ర వివరములు

పేరు.	వివరము.
బెరామిటరు:-	గాలి యొక్క హెచ్చుతగ్గులను కొల్లు సాధనము.
ధర్మామిటరు:-	శీతోష్ణముల ,, ,,
హైడ్రోమిటరు:-	పాలయొక్క ,,
మెరైన్ కంపాస్-డిటర్మిన్	దిశల జూపించు ,,
టెలిస్కోప్:-	దూరదర్శిని సాధనము.
కెమేరా:-	ఫోటో (ప్రతిబింబము)ను దీయు సాధనము.
గ్రామోఫోన్:-	ధ్వనులు, పాటలు మున్నగువాని యను కరణము.
టెలిఫోన్:-	250 మైళ్ళ దూరమువరకు మాట్లాడుట కుపయోగమైన సాధనమున.

పేరు.

వివరము.

మైక్రోఫోన్:- 5000 మైళ్ళ దూరము వరకు మాట్లాడుట కుపయోగమైన సాధనము.

టెలిగ్రాఫ్:- తీగసహాయమున వార్తల తెలుపు సాధన.

రేడియో:- (వైక్ లెస్) తీగసహాయము లేకుండగనే బహుదూరము వరకు వినుపింపచేయు సాధన.

డైనమో:- మిక్కిలి బలముగల విద్యుచ్ఛక్తిని తయారొనర్చు సాధనము.

వాల్టామీటరు:- నీటిలోనికి విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రసరించి అందలి ప్రాణవాయువు - ఉడజనివాయువుల పాళ్లను తెలియచేయు సాధనము.

గాల్వెనోమీటరు:- విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసరించుచున్నది; లేనిది తెలియచేయు పనిమట్టు.

మేగ్నెట్టు:- (సూదంటురాయి) ఇనుము నాకర్షించు వస్తువు.

మ్యాజిక్ లాంట్రిన్:- ప్రతిబింబముల పెద్దవిగ జూపించు సాధనము.

కెలిడిస్కో, వ:- 60 డిగ్రీల కోణము లో 2 అద్దములమధ్య మధ్యభాగము 1 వస్తువు నుంచి చూచిన 5 ప్రతిబింబముల గనుపఱచునది.

ఏరోప్లేన్:- విమానము.

సీమర్ :- ఇంజన్ (యంత్ర) సాయమున నడచు పడవ.

మోటారుకారు:- " " బండి.

పేరు.

వివరము.

పైను:- (రైలుబండి) యంత్ర సా. పట్టాలపై నడచుబండి.

ఎల్బిక్సిటి:- విద్యుచ్ఛక్తి.

పెరిస్కోపు:- కొద్దిపాటి దూరదర్శిని యంత్రము.

బయాస్కోపు:- చలనచిత్రముల జూపు సాధనము.

వివిధ దేశాచారములు

చీనాదేశీయ శాస్త్రము:- మోక్షరీతిని దేవుని ధ్యానించి సమస్కరింతురు.

చీనా స్త్రీలు:- పాశువృద్ధులయినను జడవేసికొందురు.

ఆఫ్రికాలోని ఆటవికులు:- ఆకులను వస్త్రములుగ గట్టెదరు.

„ జంతుల పండ్లను నగలుగ ధరింతురు.

ఆస్ట్రేలియాలోని కొన్ని ప్రాంతములవారు:- పురుషులకు యవ్వనము రాగానే ముందటి పండ్లను పీకెదరు.

న్యూజిలండులోని కొన్ని జాతులవారు:- నరమాంసమును భక్షింతురు.

చీనావారు:- స్త్రీ శిశువులకు పాదము తెరుగకుండ నినుపకవచముల తొడుగుదురు.

సయాముదేశీయులు:- ప్రసవించిన స్త్రీముందు పెద్ద మంట వేతురు.

మెక్సికోదేశీయులు కొందరు:- యుద్ధదేవతకు నరబలు

లిచ్చి నరమాంసము నారగించెదరు.

హిందూదేశమున కొందరు మూఢులు:- దైవమునకు,

ధనపిశాచికి నరబలులిచ్చెదరు.

హిందూదేశమున నొకజాతివారు:- భార్య ప్రసవించి

నచో భర్త యింగువ తినును.

హిందూదేశమున హిందువులలో:- అంటరానివారు,

చూడరానివారు, చెప్పరానివారు నను

కులము లున్నవి.

,, హిందువులలో:- జన్మననుసరించి (పుట్టు

కవలననే) ఆదరించుట-యవమానించుట

కలదు.

వివిధదేశ స్త్రీజన సౌందర్యము

ఉత్తర అమెరికా (ఓల్డ్ ఇండియా) స్త్రీలకు:- విశాల

వదనము, చిన్ని కన్నులు, పొడవైన దవడలు,

లంబకుచములు సౌందర్యము.

ఉత్తర చీనా స్త్రీలకు:- పలుచనై విశాలమగు ముక్కు,

పెద్ద చెవులు, పొడవైన చెక్కిళ్ళు సౌందర్యము.

చీనా-జపాన్ స్త్రీలకు:- జారిన కన్నులు సౌందర్యము.

సయాం స్త్రీలకు:- చిన్ని ముక్కు, లావైన పెదవులు,

విశాలవదనము, బొట్టముక్కులు, బోలెడంతేసి
నోరు సౌందర్యము.

ఆఫ్రికా స్త్రీలకు:- ఉన్నతమగు పిలుదులు సౌందర్యము.

నీగ్రో స్త్రీలకు:- ఊచపిలుదు లలంకారము.

నీగ్రో, మూర్-కాఫ్ స్త్రీలకు:- నలుపు సౌందర్యము
మళయాళ స్త్రీలకు:- పెద్ద కర్ణరంధ్రములు సొగసు!

మహమ్మదీయస్త్రీలకు:- కప్పుదంతములు కళావంతములు

ప్రాచీన హిందూస్త్రీలకు:- శీలము మిక్కిలి సౌందర్యము.

నవీన హైందవ నాగీమణులకు:- ?

ఆచార విశేషాలు

విషయము.

విశేషము.

క్రీస్తుమతమున కలసిన హిందులను:- ఆంగ్లేయులు హీన
ముగ జూతురు.

మహమ్మదీయ మతమున కలసిన } పూర్వ ముస్లిములు
మాపిళ్ళాలు-జోనకులు-లబ్బెలను } హీనముగ జూతురు.

దక్షిణాది చాకఘ్న:- కాగడా వేయుదురు.

దూదుగాం, జంగనంపల్లె }
ప్రాంతముల మంగలివారు }
దూదుగాం ప్రాంత } పాలు, పెరుగు, పుష్పముల
మున తంబళవారు } నమ్మెదరు. మేళమువాయింతురు.

నాగపూర్ ప్రాంతీయ నైదికులు:- అంగీ, పాగా శేక
ఆశీర్వాదించరు.

వివరము

విశేషము.

మాడుగాం-సలమాబాదు } తూద్రస్పర్శాన్నము
ప్రాంతముల అగ్రజాలు } నారగింతురు.
వారణాసి ప్రాంతమున విప్రులు:- గొల్లవా రిచ్చు జల
మును స్వీకరింతురు.

జగన్నాథక్షేత్రమున ఎంగిలి:- పవిత్రవౌతము.

గయ ప్రాంతమున విప్రులు:- బ్రాహ్మణార్థము చేసియు
రెండవమాటు భుజింతురు.

మళయాళీ స్త్రీలు - తెలుగు }
వారిలో కొన్ని జాతుల స్త్రీలు } గోచిపెట్టుకొందురు.
రాజపుత్రస్థానములో } ఒకవిధమగు రాతిపిడిని
వికనీరు సరిహద్దులలో } భుజింతురు.

నామకొట్టిసెట్లకు:- భర్తకంటె భార్య తక్కువయ్యాడుది
కావలెనను; నియమములేదు.

విశాఖపట్టణప్రాంతపు }
ఆటవికజాతివారికి }

కొన్ని తెగల బ్రాహ్మణ వితంతువులు, } తల బోడిగ
స్మార్తసన్యాసులు, సన్యాసులు, } గొజిగించు
సన్యాసినులు, డొంగవేదాంతులు } కొందురు.

ఆన్నిదేశములలోను:- చలిచీమ మొదలు యేనుగువరకు
గల జంతువుల మాంసము దిను
వారును, మద్యమును స్వీకరించు
వారును కలరు.

భారతదేశ స్వరూపము సూచకము-మై.

ఇండియా ఉత్తర-దక్షిణములు (సుమారు)	2,000
,, తూర్పు-పడమరలు ,,	2,500
పెషావరునుండి బొంబాయికి	1,500
,, కలకత్తాకు	1,500
ఢిల్లీనుండి బొంబాయికి	950
,, కలకత్తాకు	900
,, పెషావరుకు	600
కలకత్తానుండి బొంబాయికి	1,200
ఇండియా దక్షిణపు కొననుండి	
కాశ్మీరపు ఉత్తరపు కొనకు	2,000
,, బెలూచిస్తానమునుండి బర్మా	
(శాన్ సాస్తానము) వఱకు	2,500
,, సరిహద్దు చుట్టునున్న భూభాగము	6,000
,, ,, జల (సముద్ర) భాగము	5,000
,, వైశాల్యము (కచ్చితముగ)	18,08,679 చ. మై.
బ్రిటిష్ ఇండియా ,,	10,96,171 ,,
,, సంస్థానములవైశాల్యము	7,12,508 ,,
ఇండియా బ్రిటిష్ దీవులకంటె (సుమారు)	22 కెల్లు పెద్దది.
,, గ్రేటు బ్రిటనుకంటె	15 ,,
,, రష్యా మినహాగా యూరపులో సమాన	
	(వైశాల్య)ము.

యుధిష్ఠిరాది
భరతఖండ పాలన పట్టిక
(ఇంద్రప్రస్థ (ఢిల్లీ) నగరము రాజధాని)
హిందూ రాజరికము

రాజనామము.	పాలించిన కాలము.
	సం. నె. ది.
ధర్మరాజు	36- 8-25
పరీక్షిత్తు	60- 0- 0
జనమేజయుడు	84- 7-23
అశ్వమేధుడు	82- 8-22
2వ రాముడు	88- 2- 8
ఛత్రమలుడు	81-11-27
చిత్రరథుడు	75- 3-18
దుష్పశ్చేలుడు	75-10-24
ఉగ్రసేనుడు	78- 7-21
శూరసేనుడు	78- 7-21
భువనపతి	69- 5- 5
రణజిత్	65-10- 4
ఋతకుడు	64- 7- 4
సుఖదేవుడు	62- 0-24
నరహరిదేవుడు	51-10- 2

రాజనామము.

పాలించినకాలము

సం. నె. ది.

శుచిరధుడు	42-11- 2
2వ శూరసేనుడు	58-10- 8
పర్వతసేనుడు	55- 8-10
మేధావి	52-10-10
సోనచీరుడు	50- 8-21
భీమదేవుడు	47- 9-20
నరహరిదేవుడు	45-11-23
పూర్ణమలుడు	44- 8- 7
కరదవీ	44-10- 8
అలంమికుడు	50-11- 8
ఉదయపాలుడు	38- 9- 0
భువనమలుడు	40-10-26
దమాత	32- 0- 0
భీమపాలుడు	58- 5- 8
క్షేమకుడు	48-11-21
విశ్రవసుడు	17- 3-29
పురసేనుడు	42- 8-21
వీరసేనుడు	52-10- 7
అనంగశాయి	47- 8-23
హరిజిత్	35- 9-17
పరమసేని	44- 2-23

రాజనామము.	పాలించిన కాలము.
	సం. నె. ది.
సుఖపాతాలుడు	30- 2-21
కద్రుత	42- 9-24
సజ్జ	32- 2-14
అమరచూడుడు	27- 3-16
అనీపాలుడు	22-10-25
దశరథుడు (శ్రీరాముని తండ్రికాదు)	25- 4-12
వీరసాలుడు	31- 8-11
వీరసాలసేనుడు	47- 0-14
వీరమహామంత్రి	35-10- 8
అజితసింహుడు	27- 7-16
సర్వదత్తుడు	28- 3-10
భువనపతి	15- 4-10
వీరసేన	21- 2-13
మహీపాల	40- 8- 7
శత్రుశాలుడు	26- 4- 3
సంఘరాజ	17- 2-10
తేజపాలుడు	28-11-10
మాణిక్యచంద	37- 7-21
కామసేని	42- 5-10
శత్రుమర్ధుడు	8-11-13
జీవనలోక	28- 9-17

రాజనామము.

పాలించిన కాలము

సం. నె. ది.

హరిరాయ	26-10-29
2వ వీరసేనుడు	35- 2-20
ఆదిత్య కేతువు	23-11-13
దంధరుడు	42- 7-24
మహర్షి	41- 2-29
సనరచ్చి	50-10-19
మహాయుద్ధ	30- 3- 8
దురనాథుడు	28- 5-28
జీవనరాజు	45- 2- 5
రుద్ర సేనుడు	47- 4-28
ఆరీలకుడు	52-10- 8
రాజపాలుడు	36- 0- 0
సామంతమహాపాలుడు	14- 0- 0
విక్రమార్కుడు	93- 0- 0
సమూద్రపాలుడు	54- 2-20
చంద్రపాలుడు	36- 5- 4
సహాయపాలుడు	11- 4-11
దేవపాలుడు	27- 1-28
నరసింహపాలుడు	18- 0-20
సామపాలుడు	27- 1-17
గఘ్నపాలుడు	22- 3-25

రాజనామము.	పాలించిన కాలము సం. నె. ది.
గోవిందపాలుడు	27- 1-17
అమృతపాలుడు	36-10-13
బలీపాలుడు	12- 5-27
మహీపాలుడు	13- 8- 4
హరిపాలుడు	14- 8- 4
సీస(శ్రీశ)పాలుడు	11-10-13
మదనపాలుడు	17-10-19
కర్మపాలుడు	16-11- 2
విక్రమపాలుడు	24-11-13
మలుఖచంద్	54- 2-10
విక్రమచందు	12- 7-12
అమీనచందు	10- 0- 1
రామచందు	13-11- 8
హరిచందు	14- 9-24
కల్యాణచందు	10- 5- 4
భీమచందు	16- 2- 9
లోవచందు	26- 3-22
గోవిందచందు	31- 7-12
రాణి పద్మావతి	1- 0- 0
హరిప్రేమ	7- 5-16
గోవిందప్రేమ	20- 2- 8

రాజనామము.	పాలించిన కాలము సం. నె. ది.
గోపాలప్రేమ	15- 7-28
మహాబాహు	6- 8-29
ఆధిపేన	18- 5-21
విలావలసేన	12- 4- 2
కేశవసేన	15- 7-12
మాఘసేన	12- 4- 2
మయూరసేన	20-11-27
భీమసేన	5-10- 9
కల్యాణసేన	4- 8-21
హరిసేన	21- 0-25
క్షేమసేన	8-11-15
నారాయణసేన	2- 2-29
లక్ష్మీసేన	26-10- 0
దామోదరసేన	11- 5-16
దీపసింహ	17- 1-26
రాజసింహ	14- 5- 0
రణసింహ	9- 8-11
నరసింహ	45- 0-15
హరిసింహ	13- 2-29
జీవనసింహ	8- 0- 1
కృష్ణరాజ	12- 2-19

రాజనామము.

పాలించిన కాలము

సం- తె- ది-

అభయపాలుడు

14- 5-17

దుర్జనపాలుడు

11- 4-14

ఉదయపాలుడు

11- 7- 3

యశోపాలుడు (2వ పృథ్వీరాజు క్రీ. శ. 1193) 36- 4-27

(క్రీ. శ. 1193 సం. న ఈ మహారాజును మహమ్మదు గోరీ (నమ్మక
గ్రోహమునకు బంధించి) చంపించి రాజయ్యెను.)

మహమ్మదీయ రాజరికము

976—997 ఓబక్తజిను.

997—1030 గజనీమహమ్మదు.

1186—1206 మహమ్మదుగోరీ

1206—11 (బానిస వంశం) కుతుబుద్దీన్.

1211—36 „ ఆల్పమషు.

1236—39 „ సుల్తానా రిజియా.

1246—66 „ నాజరుద్దీను.

1266—87 „ బాల్బను.

1287—88 „ కైకుబాద్.

1288—96 (ఖల్జీ) జలాలుద్దీను.

1296—1316 „ అల్లాయుద్దీను.

- 1320-24 (తోగ్లకు) గయాజుద్దీను.
 1324-51 ,, మహమ్మద్ బిన్ తోగ్లకు.
 1351-88 ఫిరోజిషా.
 1414-50 (సయ్యద్) సయ్యద్ ఖజరుఖాను.
 1450-1526 (లోడీ) బులాల్ లోడీ.
 1488-1517 ,, సికందరు లోడీ.
 1517-26 ,, ఇబ్రహీం లోడీ.
 1526-30 (మొగలు) బాబరు.
 1530-40 ,, హుమాయూను.
 1540-45 (సూర్) షర్షా.
 1556-1605 ,, అక్బరు.
 1605-27 ,, జహంగీర్.
 1628-58 షాజహాను.
 1658-1707 ఔరంగజేబు.
 1707-12 బహదూరుషా.
 1712 జహాందరుషా.
 1712-18 ఫరకుషయ్యద్.
 1719-48 మహమ్మదుషా.
 1748-54 అహమ్మదుషా.
 1754-59 అలంఘీరు.
 (1753-1788 వరకు ఢిల్లీ మహారాష్ట్రల-మహమ్మదీయుల రణరంగ
 ముగిసినందున.)

మహారాష్ట్ర రాజరికము

1788—1803 మహారాష్ట్రులు.

1759—1803 (2వ) ఆలమ్షా (స్వతంత్ర రాజరికము.)

1803—1857 ,, (బ్రిటిష్ వారికింద భరణము.)

(క్రీ.శ. 1857 (లార్డు కానింగ్) నుండి నేటివఱకు ఢిల్లీ ప్రత్యక్షముగ ఆంగ్ల రాజపీఠము.)

ఆంగ్ల రాజరికము

(ఇండియా రాజప్రతినిధులు.)

(**Governor-generals & Viceroy**)

(“గవర్నర్ జనరల్ ఆఫ్ బెంగాల్” హోదాలో)

1774 వారన్ హేస్టింగ్సు.

1785 సర్. జె. మాక్ ఫర్ సన్.

1786 ఎరల్ కారన్ వాలీస్.

1793 సర్. జాన్. హోర్.

1798 సర్. ఆల్ఫ్రెడ్ క్లారక్.

1798 లార్డు వెల్లెస్లీ.

1805 లార్డు కారన్ వాలీస్ (2వ సారి)

1805 సర్. జార్జి బార్లో.

1807 ఎరల్ ఆఫ్ మింటో 1.

1813 లార్డు హేస్టింగ్సు.

1823 జాన్ ఆడమ్.

1823 ఎరల్ ఆమ్హర్ట్.

1828 డబ్ల్యు. బి. బెయిలీ

1828 లార్డు డబ్ల్యు- కవాన్ డిష్ బెన్ టిక్

(గవర్నర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా హైదరాబాద్)

1833 లార్డు డబ్ల్యు. కవాన్ డిష్ బెన్ టిక్

1835 ఎల్ చార్లెస్ మెట్కాఫ్

1836 లార్డు ఆక్లండ్

1842 లార్డు ఎల్లెన్ బరో

1844 సర్ హెన్రీ హార్డింజ్

1848 ఎల్ ఆఫ్ డబ్ల్యు. సీ

1856 లార్డు కానింగ్.

1862 ఎరల్ ఆఫ్ ఎల్గిన్ 1.

1863 సర్. రాబర్టు నేపియర్.

1863 సర్. విలియం డెన్సిన్.

1864 సర్. జాన్ లారెన్సు.

1869 ఎరల్ ఆఫ్ సుయో.

1872 సర్. జాన్ స్ట్రాచీ

1872 లార్డు నేపియర్.

1872 లార్డు వార్డుబ్రూక్.

1875 ఎరల్ ఆఫ్ లిట్టన్.

1880 లార్డు రైఫన్.

1884 ఎరల్ ఆఫ్ డఫెరిన్.

1888 లార్డు లాన్సడాన్.

1894 ఎరల్ ఆఫ్ ఎల్గిన్ (2వ సారి)

1899 లార్డు కరన్.

1904 లార్డు యాంప్టిల్.

1904 లార్డు కర్జ్.

1905 ఎరల్ ఆఫ్ మిన్ టో (2వ సారి)

1910 లార్డు హార్డింజ్.

1916 ,, చెముస్ఫర్డు.

1921 ,, రీడింగు.

1926 ,, ఇర్విక్.

1929 ,, గోస్పెక్.

1931 ,, వెలింగ్ట్.

1936 ,, లిన్ లిత్ గో.

కొన్ని ముఖ్య స్వదేశ సంస్థానములు

ప్రభువు పేరు

గొ॥

వైశాల్యం ఆదాయము

గొ॥కప్పము

ఫెరంగులు

చ-మై

(రూ)

(రూ)

(అస్సామ్ లోనివి)

మనిపూర్

మహారాజా

11

8,638

7,68,000

30,000

(బెలూచిస్థాన్)

కలత్ ఖాన్

19

73,278

14,40,000

...

(బరోడా & గుజరాత్ సంస్థానములు)

బరోడా మహారాజా

21

8,164

2,41,79,000

...

ప్ర. శీ.	గౌ.ఫి.	మై.చ.మై.	ఆ. రూ.	గ. క. రూ.
బలాసిన్కో నవాబ్	9	189	2,83,820	9,766
బన్ సడారాజా	9	215	7,38,000	154
బారియారాజా	9	813	11,74,000	21,924
కాంబేనవాబు	11	392	13,07,472	...
ఫోటా ఉదయ పూర్ (మేవార్)	19	12,923	66,20,000	2,66,000
మహారాజా				
ధరంపూర్ రాజా	9	704	8,72,551	...
జావార్ రాజా	9	308	4,22,000	9,231
లునవాడా రాజా	9	388	5,60,000	...
రాజప్పల మ.రాజా	9	1,517	24,95,000	50,001
సాచిన్ నవాబ్	9	49	3,79,000	...
సంట్ రాజా	9	394	3,90,819	5,385
(భూటాన్ సంస్థానములు)				
భూటాన్ మ. రాజా	15	18,000	3,50,000	...
(సెంట్రల్ ఇండియా భూపాల్ ఏజన్సీ)				
భోపాల్ నవాబ్	19	6,924	80,00,000	1,61,290
దేవాన్ మ.రాజా	15	419	6,83,000	14,337-4-7
(జూనియర్)				
దేవాన్ మ.రాజా	15	449	6,50,000	14,337-4-7
(సీనియర్)				

ప్ర. పే.	గె. ఫి.	వై. చ. మై.	ఆ. రూ.	గ. క. రూ.
ఖల్చుపూర్	}	9	273	2,92,000
రావుబహదూర్				
నరసింఘ్ రాజా	11	724	7,42,000	...
రాజఘ్ రాజా	11	962	10,79,000	...

(సెంట్రల్ ఇండియా-బుందేల్ ఖండ్ ఏజన్సీ)

అజయఘర్	}	11	802	3,45,000	7,013-12.0
మహారాజా					
బాని నవాబ్	11	121	1,50,000	...	...
బరాఉంఢారాజా	9	218	53,000	...	...
చార్ ఖారి మ. రాజా	11	880	6,30,000	8,583-9.6	...
ఛత్రపూర్	11	1,130	7,55,000	...	...
డన్ టాం మ. రాజా	9	912	13,66,000	...	...
మైహర్ రాజా	9	407	4,08,000	...	...
నగాడ్ రాజా	9	501	2,36,000	...	...
ఆర్చా మహారాజా	15	2,080	13,14,000	...	...
పన్నా	11	2,596	8,96,000	9,955	...
సంథర్ రాజా	11	178	3,50,000	...	...

(సెంట్రల్ ఇండియా-ఇండోర్ ఏజన్సీ)

ఇందూర్ మ. రాజా	19	9,902	1,17,00,000	...
రీవా	17	13,000	51,80,000	...

ప్ర. పే. గా.ఫి. వై.చ.మై. ఆ. రూ. గ. క.రూ.

(సెంట్రల్ ఇండియా-మాఫ్వా)

అలిరాజ్ పూర్				
రాజా	11	836	4,96,000	1,271
బర్వాదిరాజా	11	1,178	10,83,000	3,389
ధార్ మహారాజా	15	1,800	17,60,000	6,601
జోరానవాబ్	13	602	12,96,000	1,37,127
జాభువారాజా	11	1,336	5,58,000	1,271
రట్లం మహారాజా	13	693	10,00,000	42,000
సాయ్లానారాజా	15	297	2,61,000	21,000
సీతామావ్ రాజా	11	202	2,71,000	27,500

(బెంగాల్ ప్రేట్ ఏజన్సీ-తూర్పు సంస్థానములు)

కూచ్ బీహార్				
మహారాజా	13	1,318	26,93,000	67700-15-0
త్రిపురమహారాజా	13	4,119	23,08,317	...

మయూరభంజ్				
మహారాజా	9	4,243	29,41,000	1,068

(చాటిస్ గఘర్ ఏజన్సీ-తూర్పు సంస్థానములు)

కలహండిరాజా	9	3,745	6,25,000	16,000
పాట్నా మ. రాజా	9	2,511	9,07,000	13,000

(ఒరిస్సా ఏజన్సీ-తూర్పు సంస్థానములు)

సోనేపూర్				
మహారాజా	9	906	4,92,000	12,000

ప్ర. శే. గా.ఫి. మై.చ.మై. ఆ. రూ. గ. క. రూ.

(గ్వాలియర్ - బనారస్ & రామ్ పూర్)

గ్వాలియర్				
మహారాజా	21	26,367	2,26,33,000	...
కాశీమహారాజా	13	875	18,22,180	2,19,000
రాంపూరునవాబు	15	892	45,50,000	...

షైదరాబాద్				
నైజాం	21	82,698	8,50,00,000	...

జిమ్మ(కాశ్మీర్)				
మహారాజా	21	85,885	2,52,95,000	2 కాలవలు 2 రుమాళ్లు

(కొల్హాపూరు & డక్కన్ సంస్థానములు)

కొల్హాపూరు				
మహారాజా	19	3,217	67,71,000	...
భోక్, పంత్ సచివ్	9	910	5,70,000	4,684
జంజిరా వహాబ్	11	379	11,60,000	...
మధోల్ రాజా	9	368	3,36,000	2,672
నాంగ్లి ఛీఫ్	9	1,136	14,25,000	1,35,000

సవంతవాడి				
(సర్ డేశాయ్)	9	930	6,66,000	...

(మద్రాసు సంస్థానములు)

మైసూరు				
మహారాజా	21	29,485	395 లక్షలు	24,50 వేలు

ప్ర. కే.	గౌ. ఫి.	మై. చ. మై.	అ. రూ.	క. క. రూ.
కొచ్చిన్ మ. రాజు	17	1,417	82,82,000	2 లక్షలు
పుదుక్కోటరాజు	11	1,179	20,47,000	...

తిరువాన్కూరు	}	19	7,626	2,32,92,000	7,56,430
మహారాజు					

(పంజాబ్ రాష్ట్రములోనివి)

బహవల్పూరు	}	17	16,434	42,56,000	...
నవాబ్					
చాంబారాజు	11	3,127	9,14,000	2,307-4-0	
ఫరీదుకోటరాజు	11	638	17,84,000	...	
జింద్ మహారాజు	13	1,299	25,23,000	...	
కపుర్థల	15	599	1,15,00,000	...	
ఖైరుపూరుమీరు	15	6,050	21,99,000	...	
లోహారునవాబ్	9	226	1,19,000	...	
మలరుకొట్లనవాబ్	11	165	8,77,000	...	
మండిరాజు	11	1,139	12,06,000	1,00,000	
నాభా మ. రాజు	13	947	2,55,50,000	...	
పాటియాల	17	5,942	1,50,18,000	...	
సుకెట్ రాజు	11	392	2,60,000	11,000	

(రాజపుటానా ఏజన్సీ)

చికనీరుమ. రాజు	17	23,327	1,19,28,000	...
సిరోహీ మ. రావ్	15	1,994	10,03,000	...

శ్రీ॥	గో॥	వై॥	అ॥	రూ॥	గ॥	క॥	రూ॥
సిక్కిమ్ మ.రాజా	15	2,818	4,72,000	...			

(పశ్చిమ ఇండియా సంస్థానములు)

భావనగర్ }							
మహారాజా }	13	2,961	1,85,86,729	1,28,008			
నచ్ మహారాన్ }	17	8,249	27,75,000	82,257			
ధరంగధరు }							
మహారాజా }	13	1,167	21 లక్షలు	40.671			
ద్రోల్ థాకూర్ }							
సాహెబ్ }	9	282	2,52,708	...			
గోండాల్ థాకూర్ }							
సాహెబ్ }	11	1,024	50 లక్షలు	49,096			
ఇడారు మ. రాజా	15	1,669	21 లక్షలు	...			
జునాగఢ్ నవాబ్	13	3,337	86.28,291	28,394			
లిండిథాకూర్ }							
సాహెబ్ }	9	343	9 లక్షలు	54,517			
మోర్టీ ,,	11	822	55,49,975	9,263			
నవనగర్ మ.రాజా	13	3,791	97,18,748	50,312			
పాలిటనాథాకూర్ }							
సాహెబ్ }	9	300	7,99,000	...			
పోరుబందరు }							
మహారాజా }	13	642	20,00,000	21,302			

ప్ర. పే.	గ. ఖ.	వై.చ.మై.	ఆ. రూ.	గ. క.రూ
రథన్ పూర్వ నవాబ్	11	1,150	5,87,000	...
రాజకోట ధామూరు	9	282	12,92,280	18,991
సాహెబ్				

వధ్వార్	9	242	5,70,000	26009-8-8
వాంకనీరు	9	417	7,35,000	17,422
రాజాసాహెబ్				

(పంజాబ్ పర్వత సంస్థానములు)

బిలాస్ పూరు రాజా	11	453	2,90,000	8,000
సిక్ మూరు మ. రాజా	11	1,045	7,50,000	...
టెహ్రిరాజా	11	4,500	20,34,000	....

(రాజపుటానా - తూర్పు రాజపుటానా సంస్థానములు)

భరత్ పూరు	17	1,978	33,74,000	...
మహారాజా				
బూన్ డి	17	2,290	16,69,000	1,20,000
మహారాష్ట్ర రాజా				
ధోల్పూరు	15	1,173	15,76,000	...
మహారాజారాణా				
ఝూల్వా	13	813	7,35,000	30,000
మహారాజారాణా				

ప్ర॥ పే॥ గొ॥ ఖి॥ జై॥ చ॥ మై॥ ఆ॥ రూ॥ గ॥ క॥ రూ॥

కరాలి మహారాజా	17	1,227	7,21,000	...
కోటామహారావ్	17	5,725	40,07,000	4,34,720

(రాజపుటానా-జయపూర్ ఏజన్సీ)

ఆధ్వర్యమహారాజా	15	3,158	34,04,000	...
జయపూర్	,,	17	15,590	125 లక్షలు 4 లక్షలు
కిషన్ ఘరు	,,	15	858	7,50,000 ...
సహపూరు రాజా	9	405	4,32,000	10,000
టోంక్ నవాబ్	17	2,553	22,49,000	...

(మార్వార్ & దక్షిణ రాజపుటానా ప్రేట్సు)

బన్.స్వరా	}	15	1,606	4,13,000	17,500
మహారావల్					
ధన్ గరుపూరు	}	15	1,460	6,37,000	17,500
మహారాజా					
ప్రతాప్ ఘరు	}	15	889	5,87,000	36,350
మహారావల్					
ఉదయపూరు	}	19	12,923	19,19,000	2,66,000
మహారాజా					

(పశ్చిమ రాజపుటానా సంస్థానములు)

డంటా మ.రాణా	9	347	2,01,000	...
-------------	---	-----	----------	-----

ప్రవాహము	గో.కి. మై.చ.మై.	అ. రూ.	క. క. రూ.
జై సల్మీరు } మహారావల్	15	16,062	4,34,000 ...
జోధపూరు } మహారాజా	17	36,021	1,58,32,000 213 వేలు
పాలమపూరు } నవాబ్	13	1,769	11,34,000 ...

ఇండియా మంత్రులు

1858 లార్డు పాసి	1880 మార్షిన్స్ ఆఫ్
1859 సర్ చార్లెస్ ఫుడ్	హార్టింగ్
1860 ఎరల్ డిగ్రే & రై ఫ్	1882 ఎరల్ ఆఫ్ కింబర్లీ
1866 విన్ కౌంట్	1885 లార్డు రాండల్పు
క్రాన్ బోరన్	చర్చిల్
1867 సర్ యస్.	1886 ఎరల్ ఆఫ్ కింబర్లీ
నార్తుకోట్	(2వ సారి)
1868 డ్యూక్ ఆఫ్ ఆక్ గిల్లీ	1886 సర్ ఆర్. పి. క్రాస్
1874 మార్షిన్స్ ఆఫ్	1892 ఎరల్ ఆఫ్ కింబర్లీ
శాలిస్పర్	(3వ సారి)
1878 జి. హార్ డి	1894 హెచ్. హెచ్. ఫౌలర్

1895 లార్డు జార్జి హార్డింగ్	1924 ఎరల్ ఆఫ్ బర్మెన్
1903 సర్ జార్జ్ బ్రాడ్రిక్	హెడ్
1905 జాన్ మార్టీ	1928 విన్ కంట్రీ
1910 ఎరల్ ఆఫ్ క్రూ	(2వ సారి)
1911 విన్ కంట్రీ మార్టీ	1929 డబ్ల్యు. నెడ్జ్విల్ బెన్
1911 ఎరల్ ఆఫ్ క్రూ	1931 సర్. యన్. హోను
1915 ఆస్టిన్ చేంబర్లే	1935 మార్క్విస్ ఆఫ్
1917 ఇ. ఎస్. మార్క్వెన్	జెన్రల్
1922 విన్ కంట్రీ	1940 ఎల్. ఎస్. అమెర్
1924 సర్ ఎస్. ఆలివరు	

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ కేంద్ర వైశాల్యాదులు

రాష్ట్రం.	జిల్లాలు.	మొత్తం సగం.	వేసవి తావులు.	వైశాల్యం. చ. మై.
మద్రాసు	26	మద్రాసు	ఉదకమండలం	1,42,277
బొంబాయి	29	బొంబాయి	మ.బలేశ్వర్ పూనా	1,23,679
బెంగాల్	28	కలకత్తా	డాల్హిలింగ్	77,521

రాష్ట్రం.	జిల్లాలు.	ముఖ్య నగరం	వేసవి తావులు	మొత్తం చ. మై.
యు. పి.	48	అలహాబాద్ లక్నో	} నైనిటాల్	1,06,248
పంజాబ్	29	లాహోరు		
బీహారు } బరిసాన్ }	21	పాట్నా కటక్	రాంచి పూరి	99,200 83,054 ...
సి. పి	...	నాగపూరు	పంచమర్హి	99,920
అస్సాం	12	షిల్లాంగ్	షిల్లాంగ్	55,014
సరిహద్దు	5	పెహావరు	నాథియగాలీ	13,518
సింధు	...	కరాచి	...	...
బెయాచిస్థాన్	6	కెవ్టా	కెవ్టా	54,228
అజ్మీర్ } మేర్వాత్ }	1	అజ్మీర్	ఆబూపర్వతం	2,711
కూర్గు	1	మర్కరా	మర్కరా	1,593
అండమాను (నికోబార్లు)	1	పోర్ట్ బెల్లె	పోర్ట్ బెల్లె	3,143
ఢిల్లీ	1	ఢిల్లీ	ఢిల్లీ	573
ఆంధ్ర ?	...	(... ..)	(... ..)	...

ఇండియా రైల్వేలు

పేరు.	మాసేజి మొట్టు	రాకపోకలకు తెరచినది.
జి. ఐ. పి. ఆర్.	గవర్న మెంటు	18-4-1853
ఇ. ఐ. ఆర్.	„	15-8-1854
ఎం.ఎన్.ఎం. రైల్వే	కంపెనీ	1-7-1856
బి. బి. సి. ఐ. ఆర్.	„	10-2-1860
ఎన్. ఐ. ఆర్.	„	23-5-1860
ఎన్. డబ్ల్యు. ఆర్.	గవర్న మెంటు	13-5-1861
ఇ. బి. ఆర్.	„	2-1-1862
జోధపూరు-రైల్వే	సంస్థానం	24-6-1862
నైజాం రైల్వే	నిజాముగారు	9-10-1874
బర్మా రైల్వే	గవర్న మెంటు	1-5-1877
బి. ఎన్. ఆర్.	కంపెనీ	6-4-1880
బి. ఎన్. డబ్ల్యు. ఆర్.	„	2-4-1884
రోహీఖండ్ కుమాన్ - రైల్వే	„	12-10-1884
ఎ. బి. ఆర్.	„	1-7-1895

భారత జాతీయ మహాసభ

క్ర. సం॥	ప్రదేశము.	గ్రహణిండు.	సంవత్సరం.
1	బొంబాయి	డబ్ల్యు. సి. బెనర్జీ	1885
2	కలకత్తా	దాదాభాయ్ నౌరోజీ	1886
3	మద్రాసు	బహదూర్ దీక్షితయ్య	1887
4	అలహాబాద్	జి. ఫుల్	1888
5	బొంబాయి	సర్ డబ్ల్యు వెడ్డరువర్థ్	1889
6	కలకత్తా	సర్ పిరోజీషా మెహతా	1890
7	నాగపూరు	పి. ఆనందాచార్యులు (?)	1891
8	అలహాబాద్	డబ్ల్యు. సి. బెనర్జీ	1892
9	లాహోర్	దాదాభాయ్ నౌరోజీ	1893
10	మద్రాసు	ఎ. వెబ్	1894
11	పూనా	ఎస్. ఎన్. బెనర్జీ	1895
12	కలకత్తా	ఆర్. ఎం. సియాని	1896
13	అమరావతి	సి. శంకరనాయకు	1897
14	మద్రాసు	ఎ. ఎం. బోస్	1898
15	లక్నో	ఆర్. సి. దత్తు	1899
16	లాహోరు	ఎన్. జి. చంద్రావర్మ	1900
17	కలకత్తా	డి. వాచా	1901
18	అహమ్మదాబాద్	ఎస్. ఎన్. బెనర్జీ	1902
19	మద్రాసు	బాల్ మోహన్ ఘోష్	1903
20	బొంబాయి	సర్. హన్సికాటా	1904

క్ర. సం॥	ప్రదేశము.	ప్రెసిడెంటు.	సంవత్సరం.
21	బెనారస్ (కాశీ)	గోపాలకృష్ణగోకలే	1905
22	కలకత్తా	దాదాభాయినౌరొజి	1906
23	సూరత్	రాన్ బిహారీస్టామ్	1907
	మద్రాసు		1908
24	లాహోరు	పండిట్ మదనమోహనమాలవ్యా	1909
25	అలహాబాద్	సర్. డబ్ల్యు. వెడ్డెరుబర్క్	1910
26	కలకత్తా	బిషెప్ య్. దారు	1911
27	పాట్నా	ఆర్. ఎన్. మదోల్కరు	1912
28	కరాచి	నవాబ్ సయ్యద్ మహమ్మద్	1913
29	మద్రాసు	భూపేంద్రనాథబోస్	1914
30	బొంబాయి	ఎన్. పి. సిన్హా	1915
31	లక్నో	ఆర్. సి. మజుందారు	1916
32	కలకత్తా	డాక్టరు ఆనీబెసెంట్	1917
33	ఢిల్లీ	హార్సెల్ ఇమామ్	1918
	బొంబాయి	పండిట్ మదనమోహన మాలవ్యా	1918
	(అవసరసభ)		
34	అమృతసర్	పండిట్ మోతీలాల్ నెహ్రూ	1919
35	నాగపూరు	సి. విజయరాఘవాచారియర్	1920
	కలకత్తా (అవసరసభ)	లాలా లజపతిరాయ్	1920
36	అహమ్మదాబాద్	హకీమ్ అబ్దుల్ ఖాన్	1921
37	గయ	చిత్తరంజనదాసు	1922
38	కాకినాడ	మాలానామహమ్మదాలీ	1923

పాఠం	ప్రదేశము.	రైసిడెంటు.	సంవత్సరం.
39	ఢిల్లీ (అవసరసభ)	అబ్దుల్ కలామ్ అజద్	1923
39	బెల్గాం	మోహన్ దాసు కరంచంద్	
		(మహాత్మా) గాంధీ	1924
40	కాన్పూరు	శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడు	1925
41	గౌహతి	శ్రీనివాస అయ్యంగారు	1926
42	మద్రాసు	డాక్టరు ఎం. కె. అన్నాస్	1927
43	కలకత్తా	పండిట్ మోతీలాల్ నెహ్రూ	1928
44	లాహోరు	పండిట్ జవహరిలాల్ నెహ్రూ	1929
45	కరాచి	వల్లభాయ్ పటేలు	1931
46	ఢిల్లీ	సేట్ రణఘోష్ లాల్	1932
47	కలకత్తా	పండిట్ మదన్ మోహన్ మాలవ్యా	1933
48	బొంబాయి	డాక్టరు రాజేంద్ర ప్రసాద్	1934
49	లక్నో	పండిట్ జవహరిలాల్ నెహ్రూ	1935
50	ఘెయిజ్ పూరు	,,	1937
51	హరిపుర (గుజరాత్)	సుబాస్ చంద్ర బోస్	1938
52	త్రిపురి	సుబాస్ చంద్ర బోస్ (రాజీనామా యిచ్చినప్పటి) డాక్టరు రాజేంద్ర ప్రసాద్	1939
53	రామ్ పూరు	అబ్దుల్ కలామ్ అజద్	1940

ఇండియాలో రాబడి

ఇండియాలో సగటున ఒక్కొక్క మనిషికి ఒక సంవత్సరానికి ఎంతరాబడి వస్తుందో అని అప్పుడప్పుడు లెక్కలు చూచారు. వాటి ఫలితాలు ఇలా తేలివయి.

1 మనిషికి 1 సం. రానికి వచ్చే ఆదాయం

నె. రోజ్ గారి లెక్కను	1870 లో	రు.	20
సె. డేవిడ్ బార్బరుగారి లెక్కను	1882	„	17
కర్జన్ ప్రభువుగారి లెక్కను	1901	„	30
ఇ. యం. కుక్ గారి లెక్కను	1911	„	50
ప్రొ. వాడియా, జోషిగార్ల లె.	1914	„	45
ప్రొ. ఫెసరు స్టేటరుగారి లెక్కను	1925	„	100
సైమన్ కమిషన్ లెక్కను	1929	„	108

సైమన్ కమిషన్ వారి లెక్క ననుసరించి చూచినా సం. కి 108; నెలకు 9; రోజుకు 4 అ. చిల్లర.

మఱికొన్ని చారిత్రక కాల(యుగ)ములు

క్రీ. పూర్వము.

2000-1400 ముస్లిం కాలము.

1400-1000 ఇతిహాసకాలము.

1000-600 సూత్రకాలము.

క్రీ. పూర్వము.

2000-600 ప్రాచీన హిందూయుగము.

600 క్రీ. త. 500 జౌద్ధయుగము.

క్రీ. తరువాత.

320-1200 నవీన హిందూయుగము.

1200-1800 మహమ్మదీయ యుగము.

1800- బ్రిటిష్ మహాయుగము.

కొన్ని (కొందఱి) ప్రభుత్వ కాలములు

క్రీ. పూర్వము.

600-321 మగధ సామ్రాజ్యము.

321-184 మౌర్య సామ్రాజ్యము.

321-297 చంద్రగుప్తుడు.

297-272 బిందుసారుడు.

272-232 అశోకుడు.

232-200 దశరథుడు (అశోకుని కుమారుడైన సయశుని పుత్రుడు.)

200-184 బృహద్రథుడు.

300 క్రీ. త. 249 ఆంధ్రరాజుల (శాతకర్ణ వంశీయుల) పాలనము.

250 శ్రీ. త. 50 హిందూ బ్యాక్టీయనుల పాలనము.

184-63 శుంగవంశీయుల ”

138 శ్రీ. త. 100 హిందూ పార్థియనుల ”

63-27 కాణ్వవంశీయుల ”

శ్రీ. తరువాత.

320-480 గుప్తసామ్రాజ్యము.

320-326 1వ చంద్ర(గుప్తవంశపు)గుప్తుడు.

326-375 సాంద్ర (సముద్ర)గుప్తుడు.

375-413 2వ చంద్రగుప్తుడు.

413-455 కుమారగుప్తుడు.

455-480 2వ సాంద్రగుప్తుడు.

300-900 పల్లవరాజుల పాలనము.

500-606 ఆదిత్య (మాళవ) వంశపాలనము.

500-583 విక్రమాదిత్యుడు.

583-606 శిలాదిత్యుడు.

606-645 శ్రీహర్షుడు (హర్షవర్ధనుడు)

550-754 పశ్చిమ చాళుక్య రాజ్యపాలనము.

608-642 2వ పులకేశి (పశ్చిమ చాళుక్య) పాలనము.

615-1127 ఆంధ్ర (తూర్పు) చాళుక్య రాజరికము.

650-1200 రాజపుత్రుల ”

754-973 రాష్ట్రకూటుల పాలనము.

915-925 అమ్మరాజ విష్ణువర్ధనుడు.

శ్రీ. తరువాత.

1000-1310 హోయసాలూల పాలనము.

1000-1424 కాకతీయ (గణపతి)రాజులు

1010-1055 భోజుని పాలనము.

1023-1063 రాజరాజనరేంద్రుడు (భారతకృతిపతి)

973-1190 కళ్యాణి చాళుక్యరాజ్యము.

1076-1126 చాళుక్యవిక్రమాదిత్యుడు.

1128-1183 కాలచుర్యుల పాలనము.

1187-1311 యాదవరాజుల పాలనము.

1271-1310 రామచంద్రదేవుని (యాదవరాజు) దేవగిరి
పాలనము.

1256-1295 రుద్రమదేవి పాలనము.

1296-1323 2వ ప్రతాపరుద్రుడు (ఇతని మంత్రి
యుగంధరుడు.)

1347-1482 భామిసేవంశపాలనము.

1336-1565 విజయనగర సామ్రాజ్యము.

1336-1486 సంగమరాయల వంశపాలనము.

1486-1505 సాళువవంశపాలనము.

1505-1570 తుళువవంశపాలనము.

1509-1530 శ్రీకృష్ణదేవరాయలపాలనము.

1530-1542 అచ్యుతరాయల ,,

1542-1565 రామరాజు (అంధ్రసామ్రాజ్యాస్తమయం.)

క్రీ. పూ.

73 శ్రీముఖ శాతవాహనుడు (ఆంధ్రుడు) చక్రవర్తి అయ్యెను.

క్రీ. తరువాత.

140 గౌతమిపుత్రశాతకర్ణి పౌరాష్ట్రరాజుల జయించెను.

476 ఆర్యభట్టు (పాట్నానివాసి) “భూమి తనచుట్టుతాను తిరుగుచున్నదనియు సూర్యచంద్ర గ్రహణములకు చంద్రభూచ్ఛాయలే కారణములనియు” సిద్ధాంతీకరించెను.

525 విక్రమాదిత్యుడు (యశోవర్మ) శక, హళాణాది పాశ్చాత్యుల పారద్రోలెను.

1150 భాస్కరాచార్యులు “సిద్ధాంత శిరోమణి” యను తనగ్రంథమున భూమియం దాకర్షణశక్తి కలదని వ్రాసెను.

(ఈ విషయము 18వ శతాబ్దమున “న్యూటన్” చెప్పవలెకు పాశ్చాత్యులకు తెలియదు.)

1465 శ్రీకృష్ణదేవరాయల జననము.

1469 జూన్ 24 సిక్కుమత స్థాపకుడగు “ నానక్ ” జననము.

1480 వేమనయోగి నిర్యాణము.

1524 జులై 1 వాస్కోడిగామా క్యాలికట్ చేరెను.

1527 నవంబరు 24 చైతన్యని మరణము.

1564 ఏప్రిల్ 23 మేల్మయ్యకు జననము.

క్రీ. తరువాత

1570 మధుర ఆంధ్రనాయకరాజు “సింహాశము”ను
జయించెను.

1611 జూన్ 30 జహంగీరు నూర్జహనుల పరిణయము.

1627-1680 శివాజీ జీవితము.

1645 జూన్ 30 షాజహాను ఆగ్రాలో “టాజ్ మహల్”
నిర్మాణము పూర్తిచేసెను.

1707 ఫిబ్రవరి 22 ఔరంగజేబు (89 ఏట) మరణించెను.

1738 నాదిర్వా [ఆఫ్ఘన్ రాజు] ఢిల్లీని [కోహినూరు
వజ్రమును-మయూరాసనమును] దోచుకొనెను.

1757 బాబ్బిలియుద్ధము. కర్నల్ ఫోర్సు “మచిలీపట్ట
ణము” పట్టుకొనెను.

1764-1846 ఆంధ్రగాయక చక్రవర్తి త్యాగయ్య
జీవితము.

1766 గంజాం, విశాఖపట్టణం, గోదావరి జిల్లాలు
[నైజామునుండి] ఆంగ్లేయుల పరమయ్యెను.

1768 కృష్ణాజిల్లా

1769 రాజమహేంద్రవరమును [కర్నల్ ఫోర్సు] పట్టు
కొనెను.

1780 మార్చి ఇండియాలో [హిక్మీ సంపాదకత్వముతో
సలకత్తానుండి] ప్రథమంగా వార్తాపత్రిక ప్రక
టింపబడెను.

శ్రీ. తరువాత

1780-1839 రంజిత్ సింగ్ జీవితము.

1780 ఆగస్టు 17 సర్. ఫిలిప్పుఫ్రాన్సిస్ తో వారకాపే
స్టింగు కత్తియుద్ధము.

1788 గుంటూరు ఆంగ్లేయుల కీయబడెను.

1800 కడప, బళ్ళారి, అనంతపురము, కర్నూలు జిల్లాలు
నైజామునుండి ఆంగ్లేయులకు చేరెను.

1801 నెల్లూరుజిల్లా ఆర్కాటు సవాబుచే ఆంగ్లేయుల
కీయబడెను.

1824 నవంబరు 1 ఆంగ్లసేనాని “పెజెటా” నేటిపు
పటాలము (47-వ నెంబరు)ను ఫిరంగులతో
కాల్పించెను.

1827 జూలై 9 ఇండియనులకు జ్యూరీలుగ నుండు
హక్కియబడెను.

,, తెలుగున మొదటి గ్రంథము ముద్రింపబడెను.

1852 గోదావరికి (ధవళేశ్వరమువద్ద) ఆనకట్ట కట్టబడెను.

1854 మార్చి 23 టెలిగ్రాఫీ ఇండియాలో ప్రారంభించిరి.

23-7-1856; 31-7-1920 లోకమాన్య బాలగంగాధర్
తిలక్ జీవితము.

1858 ఆగస్టు 2 ఈస్టిండియా కంపెనీపాలన రద్దుచేయ
బడెను.

1869 అక్టోబరు 2 మహాత్మాగాంధీ జననము.

క్రీ. తరువాత

1869 నవంబరు 17 సూయజుకాలువ తెరువబడెను.

1877 బక్సింగ్ హాం కాలువ త్రవ్వబడెను.

1881 డిశంబరు 11 ఆంధ్రదేశము (రాజమండ్రి)లో -
ప్రథమ వితంతు వివాహము జరిగెను.

1913 ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రోద్యమారంభము.

1914 ఆగస్టు 1 మొదటి ప్రపంచ యుద్ధారంభము.

,, సెప్టెంబరు 22 ఎమైన్ (జర్మన్ యుద్ధనౌక)
మద్రాసుపై ఫిరంగులు కాల్చెను.

1918 నవంబరు 11 మొదటి ప్రపంచయుద్ధమాపబడెను.

1919 ఏప్రిల్ 13 జలియన్ వాలాబాగ్ (పంజాబ్)
హత్యలు.

1920 ఆగస్టు 1 సహాయనిరాకరణారంభము.

1929 మార్చి 30 ఇండియా-ఇంగ్లాండులమధ్య విమాన
సర్వీసు ప్రారంభించబడెను.

1930 మార్చి 12 ఉప్పు సత్యాగ్రహారంభము.

,, నవంబరు 12 1వ రౌండుటేబిలు సభారంభం.

1931 మార్చి 5 గాంధీ ఇర్వినుల సంధి.

,, 2వ రౌండుటేబిలు సభ.

1932 3వ ,,

1933 ఏప్రిల్ 3 ఎవరెస్టు శిఖరాగ్రముపై (తొలిసారి)
విమానయాత్రా విజయము.

క్రీ. తరువాత

1937 జులై 14 కాంగ్రెస్ మంత్రిత్వస్వీకరణము.

1939 కాంగ్రెస్ మంత్రిత్వ బహిష్కరణము.

1940 కాంగ్రెస్ యుద్ధప్రతికూల ప్రచారము. (జైలు ప్రవేశము.)

ఆంధ్రదేశ స్వరూపము

	జిల్లాలు.	విస్తీర్ణము-చ.మై.
ఆంధ్రదేశము	20	1,20,000
„ బ్రిటిష్ బాగములోనివి	11	70,000
„ నిజాంరాజ్యములోనివి	8	40,000
„ మైసూరు „	1	8,000

(బ్రిటిష్ తెలుగు జిల్లాల వివరములు.)

జిల్లా పేరు.	తాలూకాలు.	విస్తీర్ణము-చ.మై.
విశాఖపట్టణము	...	...
తూర్పు గోదావరి	13	6,220
పశ్చిమ గోదావరి	7	2,361
ఉభయకృష్ణా	9	3,547
గుంటూరు	9	5,757
నెల్లూరు	13	7,949
కర్నూలు	9	7,581

కఱవు పేరు. సం.

వివరములు.

నెల్లూరు, ఉత్తరారాట, } ఆకలి - వ్యాధులు చాల
చెంగల్పట్టు జిల్లాల } మందిని చంపివైచినవి.
కఱవు 1807

గుంటూరు కఱవు } దోపిష్టి చెలరేగినవి. గుంటూరు
(నెల్లూరు కృష్ణా జిల్లాలో 1,50,000 మరణించిరి.
జిల్లా సహా) } నెల్లూరు వీధుల నిండును శవములే!
1833 } ఏలూరులో తల్లి-బిడ్డ శవమును తిన్నది.

బళ్ళారి కఱవు } 1,18,000 ఆకటిమంటచే
1853 } అలమటించిరి.

ధాతకఱవు (గోదావరి, కన్యా } 40,00,000 ప్రజలు
కుమారివరకు వ్యాపించినది) } మరణించిరి.
1876-78

ఆంధ్రదేశమున గాలివానలు

ప్రదేశము పేరు. తేదీ.

నష్టము.

బందరు గాలివాన } బందరు ఉప్పెనవేసినది.
1-11-1864

గుంటూరు గాలివాన } గుంటూరు జిల్లా ఉత్తర తూర్పు
25-5-1925 } ప్రాంతములు నష్టపడెను. రేపల్లె
తా||లో వేల పశువులు చచ్చెను.

ప్రదేశము పేరు. తేదీ.

నష్టము.

నెల్లూరు తుపాను

1927

}

నెల్లూరుకు మిక్కిలి నష్టము.

కృష్ణా-గుంటూరు గాలివాన

27-10-1936

}

సముద్రప్రాంతపు గ్రామముల పైర్లు నష్టపడెను. కొలదిడిప్పెనయవచ్చెను

బాపట్ల గాలివాన

1-10-1937

}

ఇండ్లు, పైర్లు, పంటలు ధ్వంసమయ్యెను.

గుంటూరు-కృష్ణా

తూ. గోదావరి గాలివాన

24, 25-11-1938

}

3 జిల్లాల తూర్పు ప్రాంతముల పంటలు, పైర్లు మరిగిపోయెను.

కొన్ని పదార్థ (తత్వ)ముల భారములు

ఒక ఘనసెంటిమీటరు నీటి బరువు

1 గ్రాము.

ఇనుము	7.85	గ్రాములు.
రాగి	8.94	"
వెండి	10.47	"
బంగారం	19.5	"
ప్లాటినం	22.5	"
కిరసనాయిలు	0.8	"
వాయువు	.00,12,927	"
హైడ్రోజని వా.	.0,00,08,987	"

అన్నిటికంటెను తేలికయగుపదార్థము హైడ్రోజని 1.008
 ,, బరువగు ,, యురేనియం 238.5

మఱికొన్ని భూ-ఖగోళ విశేషములు

1781 సర్. విలియం హెరెలు యురేనసును కనుగొనెను.

1843 ... నెప్ట్యూనును ,,

1930 మార్చి ... ప్లూటోను ,,

ఒక సంవత్సరమునకు కాంతి యెంతిదూరము పోవునో అదూరమునకు ఒక కాంతి సంవత్సరదూరమని యందురు.

అకసమున కనుపించు తెల్లనిచాను గెలాక్టిక చక్రం (పాలపుంత) అంటారు.

మేఘాలవలె కాన్పించు తెల్లని ప్రదేశమును నెబ్యులాలందురు.
 (నెబ్యులాలనుండియే అసంఖ్యాక నక్షత్రము లుద్భవించుచుండును)

పాలపుంతకు వెలుపలనున్న నెబ్యులాలను బహిర్ గెలాక్టిక నెబ్యులా లందురు.

అసంఖ్యాక నక్షత్రములు చేరిన గుంపును గోళరాసి అందురు.
 ఇటువంటి గోళ రాసులు సుమారు 100 కనుపించుచున్నవి

ధ్వని సెకండుకు 1,100 అడుగుల దూరముపోవును.

కాంతి ,, 1,86,000 మైళ్లు ,,

ఉత్తరాభాద్ర నక్షత్రం దగ్గరనున్న బ. గె. నెబ్యులా
 (M 31) 350 కోట్ల సూర్యుల బరువు.

కన్యరాసిలోనున్న నెబ్యులా (N. G. C. 45946) 200 కోట్ల సూర్యుల బరువు.

బహిర్ గెలాక్టిక నెబ్యులాలలో సగటున ఒక్కొక్కదానిలో 200 కోట్ల నక్షత్రాలబరువుద్రవ్యముండును. ఇట్టి బహిర్ గెలాక్టిక నెబ్యులాలు 20,00,000 ఉన్నవి. గెలాక్టిక చక్రం (పాలపుంత) 23,00,00,000 సం. లకు ఒక చుట్టు తిరుగును.

బ్రహ్మాండ చక్రం 50,00,00,000 సం. లకు ఒక చుట్టు తిరుగును.

పాలపుంత కేంద్రం సూర్యునకు (సుమారు) 37,000 కాంతి సంవత్సరముల దూరం.

జ్యేష్ఠానక్షత్రము 11 కోట్ల సూర్యులంత యుంటుంది. పాలపుంత మధ్య కొల్ల 2,20,000 కాం. సం. దూరం. బహిర్ గెలాక్టిక నెబ్యులాల వేగం సెకండుకు 10.12 వేల మైళ్ళు.

పాలపుంత ప్రాంత నక్షత్రాల వేగం „ 200 మై.

భూ మి

భూమి వేగము గంటకు 66,600 మైళ్ళు.

„ వేగము సెకండుకు (సుమారు) 18½ మై.

„ ఒక ప్రదక్షిణము చేయుటకు 60 కోట్ల మైళ్ళు తిరుగును.

„ ఉత్తర దక్షిణములు 7,899.98 మై.

„ తూర్పు పడమరలు 7,926 68 మై.

భూమికి సమీపంలోనున్న నక్షత్రం పేరు దూరం-మై. కాంతి-సం.

,, ప్రాక్సిమా సెంటావే	25,06,000 కోట్లు	4.27
,, మ్యూనిషు (15,040)	36,00,000 ,,	6.06
,, ఊల్పు (359)	47,00,000 ,,	8.07
,, లాలండ్ (21,185)	49,00,000 ,,	8.33
,, సిరియసు	51,00,000 ,,	8.65

చం ద్రు డు

చంద్రుని వేగము గంటకు 2,287 మైళ్ళు.

చంద్రుడు భూమిలో $1/80$ వంతు ఉండును.

గ్రహములు

గురుని మధ్యకొల్ల (సుమారు) 88,610 మై. ఉష్ణం
0/150 డిగ్రీలు.

శని	,,	70,000 మై. ఉష్ణం	,,
యూరేనసు	...	...	,,
బుధుడు	...	,, 357. డిగ్రీలు.	
అంగారకుడు	...	,, 10. ,,	
బుధ శుక్రులకు చుట్టు తిరిగే ఉపగ్రహాలు లేవు.			
అంగారకునకు	,,	2 ఉన్నవి.	
గురునకు	,,	9 ,,	

శనికిచుట్టు తిరిగే ఉప గ్రహాలు	8 ఉన్నవి.
యురేనసుకు	4 „
నెప్ట్యూనుకు	1 „
అంగారకునకు దినప్రమాణం గం 24 ల. ని 37 లు.	
శుక్రుని దినప్రమాణం మన 7 కోజులకు పైగనుండును.	
(గురు, శని, యురేనసు మున్నగు గ్రహాల్లో నీళ్లు - మేఘాలు లేవు.)	

సూ ర్యు డు

సూర్యుని కాంతిలో 7 రంగు లున్నవి.

(ఎరుపు, నారింజ, పసుపుపచ్చ, ఆకుపచ్చ,
నీలం, గాఢనీలం, ఊదా.)

సూర్యుని కాంతి 3×10^{27} దీపముల కాంతికి సమముగ నుండును.

„ బరువు 2×10^{33} గ్రాములు.

„ కక్ష్యకులోభాగంలోనున్ననక్షత్రాలు(సుమారు)
40,000 కోట్లు.

„ „ తూకం „ 24,000 కోట్ల
సూర్యుల బరువు.

సూర్యుడు దినమునకు 36,000 టన్నుల వంతున బరువు
తగ్గుచున్నాడు.

సూర్యునినుండి ప్రతిసెకండుకు (సుమారు) 2,00,000
కోట్ల పరమాణువులు నశించుచున్నవి.

(సూర్యునికి సమీపంలో నున్న కొన్ని నక్షత్రాల బరువులు దీ ప్తి):-

నక్షత్రం పేరు.	సూర్యనివర్తనం	సూ. బ. 1కి	సూ. దీ ప్తి 1కి
	దూరం. కాం. సం.	చుక్కబరువు	చు. దీ ప్తి
A సెంచూరీ ఎ.	4.31	1.14	1.12
,, బి.	4.31	0.97	0.32
సిరియసు ఎ.	8.65	2.45	26.30
,, బి.	8.65	0.85	0.0026
ప్రోసియరు ఎ.	10.5	1.24	5.5
,, బి.	10.5	0.39	.00003
క్రూగరు 60 ఎ.	12.7	0.25	.0026
,, బి.	12.7	0.20	.0007

(N. B:— సూర్యునికంటే బరువులోను, కాంతిలోను చిన్నవగు నక్షత్రములు కలవు.)

ప ర మా ణు వు

పరమాణువు:- న్యూట్రాను, ప్రోట్రాను, ఎలెక్ట్రాను, ప్రోజిట్రాను ఇతరములు (?) మున్నగు నవయవ సమ్మేళనము.

విశ్వమంతటికీ 92 తత్వములు (Substance) (పరమాణువులు) మూలము

అణువులవేగం(మామూలుగాలిలో) సుమారు సెకండుకు
500 గజాలు.

ప్రతిఅణువుకూ సుమారుక సెకండులో 300 కోట్ల
దెబ్బలు తగులును.

ప్రతిఅణువు $\frac{1}{1,60,000}$ అంగుళం వంతు కడచే సరికి

1 దెబ్బ తినును.

1850 ఎలెక్ట్రానులు (పరమాణుఖండములు) 1 హైడ్రో
జని పరమాణువంతటి బరువును.

పరమాణువులోని ధనకణం “ప్రోటాను.”

,, విద్యుత్కణం “ఎలెక్ట్రాను.”

,, విద్యుదావేశంలేని ధనకణం

“న్యూట్రాను.”

,, ధనావేశంతోనున్న విద్యుత్కణం

“ప్రోజిటాను.”

1 ప్రోటాను సుమారు 2000 ఎలెక్ట్రానులబరువును.

ఏకకణజీవి (Unicellular Organism) తో ప్రారంభ
మైన జీవసృష్టి అత్యుత్తమమైన మానవుని వఱకు
వచ్చినది.

ఉ ప నం హారము

భూమికి ఇంతవఱకు సుమారు 200కోట్ల సం. వయస్సు.

సూర్యునకు   ,,   8,00,000 కోట్ల   ,,

నక్షత్రములకు   ,,   5-10 లక్షలకోట్ల   ,,

నెబ్యులాల (నక్షత్రజననముల)కు (?)   ...

చంద్రుడు 50,00,000 కోట్ల సంవత్సరాలకు భూమి

మీద $\frac{1}{2}$ భాగానికే శాశ్వతంగా వెన్నెల కాస్తాడు.

(అప్పుడు భూమిమీద ఇప్పటి 47 రోజులకు

సమానం రోజువులుతుంది.)

సూర్యుడు 15,00,000 కోట్ల సంవత్సరములకు పూర్తిగా

నశిస్తాడు.

(అప్పుడు భూమిమీద అధికారం వ్యాపిస్తుంది.)

బ్రహ్మాండంచుట్టుకొల్ప 5000.1 కోట్ల కాం.సం.దూ.

,, మధ్య కొల్ప 16,800 కోట్ల   ,,

,, భారము   ○ (?)

,, లోనున్న ద్రవ్య భారము

○ /000,000,000,000,000,000,000,000,000,015.

అదృశ్యము(శూన్యము)నుండి యుద్భవించిన దృశ్యప్రపంచము

(బ్రహ్మాండము) అదృశ్యమునందే లీనమౌతుంది.

మొదటి భాగము

ము గి సి న ది.

అనుబంధము

గణితములోని కొన్ని సూత్రములు

వైశాల్యము

1. దీర్ఘచతురస్రము యొక్క వైశాల్యము = పొ × వె
పొ = పొడవు, వె = వెడల్పు.
2. (a) త్రిభుజము యొక్క వైశాల్యము $A = \frac{1}{2} b h$
 A = వైశాల్యము, b = ఒక భుజము, h ఆ భుజమునకు ఎదుటి కోణమునుండి లంబరేఖ
 (b) $A = \frac{1}{2} s (s - a) (s - b) (s - c)$ $s = \frac{a + b + c}{2}$
 a, b, c భుజములు.
3. నాలుగు గోడల వైశాల్యము = $2 (l + b) h$
 l = పొడవు, b = వెడల్పు, h = ఎత్తు.
4. విషమబాహు చతుర్భుజి (Quadrilateral) యొక్క వైశాల్యము
 $= \frac{1}{2} d (h_1 + h_2)$
 d = కర్ణము h_1, h_2 కర్ణమున కెదుటి కోణములనుండి గీయబడిన లంబరేఖలు
5. చతురస్రము (Square):—
 వైశాల్యము = a^2 a = భుజము
6. సమానాంతర చతుర్భుజము (Parallelogram):—
 వైశాల్యము = ఆధారభుజము $\times$ లంబరేఖ

7. రాంబస్ (Rhombus):— (1) వైశాల్యం $\frac{1}{2} (d_1 \times d_2)$

(2) వైశాల్యము = $a h$ a = భుజము, h = లంబరేఖ

8. సమానలంబ చతుర్భుజము (Trapezium):—

వైశాల్యము = $\frac{1}{2} h (a + b)$; a, b లు సమానాంతర

• భుజములు h = లంబరేఖ.

9. క్రమపద్భుజి (Regular Hexagon):—

వైశాల్యము = $\frac{\sqrt{3}}{4} \times a^2 \times 6$ a = భుజము.

10. వృత్తము:—

వృత్తముయొక్క పరిధి = $2 \pi r$ లేక πD

$\pi = 3\frac{1}{7}$, D = వ్యాసము r = వ్యాసార్థము

∴ వైశాల్యము = πr^2

అంగుళ్యాకార స్థలవైశాల్యము (Ring) = $\pi (R + r) (R - r)$

స్థూపముయొక్క వక్రతలవైశాల్యము = $2 \pi r h$

ఘనపరిమాణము

1. $V = l \times b \times h$ l = పొడవు, b = వెడల్పు, h = ఎత్తు

$l = \frac{V}{bh}$ $b = \frac{V}{lh}$ $h = \frac{V}{lb}$ V = ఘనపరిమాణము

2. కొయ్యవెట్టె యొక్క చెక్క ఘనఫలము:—

= (వెలుపలి ఘనఫలము) - (లోపలి ఘనఫలము)

3. బంతియాకారము గల వస్తువుయొక్క ఘనఫలము:—

$V = \frac{4}{3} \pi r^3$; $\pi = 3\frac{1}{7}$ r = వ్యాసార్థము

4. స్థూపము యొక్క (Cylinder) ఘనఫలము = $\pi r^2 h$

సామాన్య వడ్డీ

1. I = సామాన్య వడ్డీ, p = అసలు, n = సంవత్సరముల సంఖ్య,
 r = వడ్డీరేటు

$A = \text{మొత్తము లేక అసలు ఫాయీదాలు}$

$$I = \frac{P N R}{100}; \quad P = \frac{100 I}{N R} \quad N = \frac{100 I}{P R}$$

$$R = \frac{100 I}{P N}$$

చ క్ర వ డ్డి

$$2. \quad A = P \left(1 + \frac{r}{100}\right)^n \quad P = \frac{A}{\left(1 + \frac{r}{100}\right)^n}$$

$$I = A - P$$

ది దు బా ట్టు

శ్రేణి	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
10	17	ఉత్పత్తి	రచనాంశ
14	13	246	255
„	16	చీనాలో	246 చీనాలో
41	1	1 లక్షమంది	2 లక్షలు
63	11	చ. అం.	వ్యాసం. అం.
70	1	జనినము	జననమా
84	8 నుండి		హలండువారుకారు
85	1	కార్బలం	కాల్బలం
100	1	1689	1869
101	19	ఇండియామంత్రిగా.	అండర్ సెక్రటరీ (బ్రిటిష్ క్యాబి నెట్టులో)
142	11	స్త్రీల	(బాంబాయి) స్త్రీ
156	2	1939 జూలై	1937 జూలై

నెలజీతముల (రోజువారి) పంపిణీ

దినముల సంఖ్య	5 రూపాయల ప్రకారం	9 రూపాయల ప్రకారం	12 రూపాయల ప్రకారం	దినముల సంఖ్య
1	0 2 8	0 4 10	0 6 5	1
2	0 5 4	0 9 7	0 12 10	2
3	0 8 0	0 14 5	1 3 2	3
4	0 10 8	1 3 2	1 9 7	4
5	0 13 4	1 8 0	2 0 0	5
6	1 0 0	1 12 10	2 6 5	6
7	1 2 8	2 1 7	2 12 10	7
8	1 5 4	2 6 5	3 3 2	8
9	1 8 0	2 11 2	3 9 7	9
10	1 10 8	3 0 0	4 0 0	10
11	1 13 4	3 4 10	4 6 5	11
12	2 0 0	3 9 7	4 12 10	12
13	2 2 8	3 14 5	5 3 2	13
14	2 5 4	4 3 2	5 9 7	14
15	2 8 0	4 8 0	6 0 0	15
16	2 10 8	4 12 10	6 6 5	16
17	2 13 4	5 1 7	6 12 10	17
18	3 0 0	5 6 5	7 3 2	18
19	3 2 8	5 11 2	7 9 7	19
20	3 5 4	6 0 0	8 0 0	20
21	3 8 0	6 4 10	8 6 5	21
22	3 10 8	6 9 7	8 12 10	22
23	3 13 4	6 14 5	9 3 2	23
24	4 0 0	7 3 2	9 9 7	24
25	4 2 8	7 8 0	10 0 0	25
26	4 5 4	7 12 10	10 6 5	26
27	4 8 0	8 1 7	10 12 10	27
28	4 10 8	8 6 5	11 3 2	28
29	4 13 4	8 11 2	11 9 7	29
30	5 0 0	9 0 0	12 0 0	30

ఆరోగ్య సూత్రములు

1. దినమునకు 2-3 పర్యాయములు స్నానము.
2. తెల్లవారుఘామము గం. 4-30 ని. లకు దంతధావనము.
3. సంవత్సరమునకు 2 పర్యాయములు వమనసాధనం.
4.   "   3   "   విరేచనసాధనం.
5.   "   4   "   సస్య చికిత్స.
6.   "   6   "   అంజన చికిత్స.

N. B:— ఈ పద్ధతి దేశ-కాల-దేహ-త్వముల ననుసరించి మార్పుకొనవచ్చును.

7. మంచి గాలి పీల్చుట.
8. పరిశుభ్ర జలము ద్రావటం.
9. శ్రుతిదీనము వ్యాయామము చేయటం.
10. రాత్రి జాగరణ చేయకుండుట.
11. అమితముగ భుజింపకుండుట.
12. మల-మూత్రముల నాపుకొనకుండుట.

(ఆరోగ్య ప్రకరము.)

జగద్రహస్య పుస్తకములు కావలసినవారు:—

సేవానందనం,
రేపల్లె.

[గుంటూరు జిల్లా.]